

Lista imienna

A-1530
WOL.1

członków Komisji Zagospodarowania Odry przy Radzie Naczelnej TRZZ

1. mgr inż. Bobolewski Stefan - Oddz."Hydroprojekt", Wrocław
Wyb.Wyspiańskiego 39
2. mgr inż. Bockenbein Ferdynad - Wydz.Gosp.Wodnej Prez.WRN Wrocław
Pl.Powstańców W-wy 1
3. Brink Radomir - Kier.Eksp.Ż.n.O.Świnoujście
4. Bzowska Maria - Wrocław, Nowy Targ 28
5. Dowagałło Anatol - Oddz."Hydroprojekt", Wrocław, Wyb.Wyspiańskiego 39
6. Min. Drapich Wit - Warszawa, Al.I Armii WP 25 Min.Oświaty i Szkol,Wyż.
7. poseł Gałązka Jan - Gliwice, Dancynowska 11
8. mgr inż. Gamski Stanisław - CZWS, W-wa, Mokotowska 63
9. mgr Głuszak Józef - Poznań, Kościuszki 106 m 7
10. poseł Grzbiela Jan - Bielsko-Biała, Widok 35
11. dr Grzegorzczak Mieczysław - Kraków, Krowoderska 6 m 21
12. mgr inż. Grzebała Stanisław - Wrocław, Norwida 36 m 6
13. v-prezes Janiszewski Wiesław - CUGW, W-wa, Świętokrzyska 12
14. inż. Kachel Józef - Bytom, Chorzowska 1 m 28
15. mgr inż. Klimek Tadeusz - Wrocław, Stocznia Rzeczna
16. mgr Kluz Tadeusz - Opole, Zajączka 8
17. dyr Kita Marian - Wrocław, Zjedn.Żeglugi Śródl., Oficerska 6
18. doc. dr Kokot Józef - Instytut Śląski, Opole, Luboszycka 3
19. mgr inż. Kostecki Tadeusz - Wrocław, Norwida 34
20. inż. Kuszewski Zbigniew - Wrocław, Beniowskiego 19
21. mgr Magiera Władysław - Warszawa
22. mgr Michalczyk Ryszard - Zarz.Woj.TRZZ, Wrocław, Pl.Powstańców W-wy 1
23. dr Miłkowski Marian - Wrocław, Nowy Targ 28, Biuro Proj.St.Tab.Rzecz.
24. dyr Minkina Bogumił - Szczecin, Łasztowa 55, Żegluga Szczecińska
25. mgr inż. Lenartowski Maciej - Wydz.Gosp.Wodnej WRN Zielona Góra ul.KRN
26. mgr inż. Patuszyński Józef - Woj.Przeds.Wod.I Kan.Katowice, Lompy 1
27. mgr inż. Piskorz Lesław - Oddz."Hydroprojekt", Wrocław, Wyb.Wyspiańskiego
28. red. Rutkiewicz Ignacy - Wrocław, Kołłątaja 9/10 m 19
29. mgr inż. Marian Sknurzył - PIHM Wrocław, Norwida 34
30. Sitarska Alina - Warszawa, Hibnera 13 m 138
31. Skowron Eryk - Warszawa, Al.Niepodległości 118 m 20
32. mgr inż. Strzelecki Bogusław - Wydz.Gosp.Wodnej WRN Wrocław, Zapolskiej 2
33. mgr inż. Syrkiewicz Eugeniusz - Katowice, Krakowskie Biuro Proj.Transp.
Drogowego i Lotniczego, Myśliwska 6
34. Wilimowski Seweryn - Wrocław, Próchnika 161 m 3
35. red. Wyczęsany Zbigniew - Warszawa, Hoża 35 "Żyćie Gospodarcze"
36. mgr inż. Ziaja Hubert - Katowice, Sienkiewicza 34
37. Szubski Władysław - Bydgoszcz, Kier.Wydz.Ekonom. KW PZPR

Sprawozdanie z działalności

Komisji Zagospodarowania Odry Rady Naczelnej TRZZ za okres od dnia 1 stycznia 1959 r. do dnia 30 czerwca 1959 r.

W s t e p .

(Wstępnie)

Komisja Zagospodarowania Odry powołana została na szczepku Komisji Rady Naczelnej uchwałą Prezydium Rady Naczelnej TRZZ z dnia 20.XI.1958 r. Komisja ta wywodzi się z jednostki organizacyjnej o tej samej nazwie, która działała w latach poprzednich w składzie Rady Okręgowej TRZZ we Wrocławiu.

Zręby organizacyjne Komisji Zagospodarowania Odry na nowym szczepku określone zostały uchwałą Prezydium Rady Naczelnej TRZZ z dnia 12.I.1959 r. Jako siedzibę Komisji wyznaczono m. Wrocław. Komisja korzysta z lokalu Rady Okręgowej TRZZ we Wrocławiu, w gmachu Prezydium WRN przy Pl. Powstańców Warszawy 1, pok. 457.

Komisja ukonstytuowała się na I posiedzeniu plenarnym w dniu 19.II. br. Własny sekretariat Komisji obsadzony został przez pracownika etatowego / w zakresie 1/2 etatu / poczynając od 1.IV. br.

Komisja skupiła w swym składzie szerokie grono osób z różnych ośrodków nadodrzańskich oraz Warszawy, aktywnie pracujących w dziedzinie pełnego wykorzystania potencjału gospodarczego Odry.

Na I posiedzeniu plenarnym powołano zespoły robocze:

- dokumentacyjny / kier. red. I. Rutkiewicz /,
- programowania zagospodarowania Nadodrza / kier. prof. St. Malessa /,
- gospodarki wodnej / kier. mgr. inż. St. Grzebała /.

Okres sprawozdawczy w działalności Komisji Zagospodarowania Odry charakteryzuje przede wszystkim wyraźna konsolidacja organizacyjna. Z ustalonego uchwałą Rady Naczelnej grona 27 członków Komisji szereg osób nie przejawiało żadnej działalności, ograniczając się do deklaratywnej solidarności z tezami programowymi Komisji. W skład Komisji dołączono natomiast na II posiedzeniu plenarnym w dniu 6.IV br. 4-ch dalszych członków / vide protokół z posiedzenia / z terenu Wrocławia, zaś podczas III posiedzenia plenarnego w dniu 18.VI. postanowiono uzupełnić skład Komisji przedstawicielami wojew. poznańskiego.

Działalność programowa Komisji określona została w szeregu dokumentów, jak:

- "preliminary działalności programowej w zakresie prac zleconych,
  - "dokument pt. "Czynniki rzutujące na opracowanie planu działalności Kom. Zagospodarowania Odry Rady Naczelnej TRZZ na 1959 r."
- Dokument ten został opracowany przy współudziale ob. J. Łapińskiego-

3

go z Sekretariatu Rady Naczelnej ,

- planie działalności Komisji na 1959 r., przyjęty na III posiedze-
nieniu plenarnym Komisji w dniu 18.VI.

Wymienione dokumenty znajdują się w odpisach w Sekretariacie Prezyd-
Rady Naczelnej.

Działalność programowa przebiegała w I półroczu 1959 r.
zgodnie z planem, przy czym pewne przesunięcia terminów uwarunkowa-
wane były konkretną sytuacją. Tak np. w ciągu mies. czerwca kosz-
tem opóźnienia w zawieraniu umów na prace zlecone , wprowadzone
zostało do programu największe w półroczu przedsięwzięcie Komisji
tj. zainicjowanie Sesji Wyjazdowej Komisji Sejmowej Ziemi Zach.
na Odrze w dniach 25-27.VI.1959 r. Również Komisja zabezpieczyła
właściwą obsługę sesji wyjazdowej w zakresie informacyjnym: *opra-
cowania uchwał.*

Część I. Stan organizacyjny.

Aktualny stan liczbowy jednostek organizacyjnych i członków.

Stan na dzień 30.VI.1959 r.

Jednostki organizac.	L i c z b a	
	zespołów do okre- ślon, ch zadań	członków rzeczywistych
Komisja Zagospodarc- wania Odry	3	31

Część II. Działalność programowa

A. Działalność w zakresie organizacyjnym.

1. Ogólna analiza stanu i rozwoju organizacyjnego.

Analizę podano we wstępie oraz w załączonych protokołach z po-
siedzeń.

2. Działalność organizacyjna Rad /Zarządów/ i ich sekretariatów.

a/ zebrania i konferencje.

Rodzaj zebrań	Daty odbycia się zebrań
Sesje plenarne	19.II.1959, 6.IV.1959, 18.VI.1959
Posiedzenia Prezydium Kom.	marzec : 2 pos., maj : 1 pos.
Zebrania zespołów	18.VI.1959 /zesp. gosp.wodnej

b/ instruktaż i kontrola w terenie.

Odpowiedź negatywna.

c/ Biura Rad i Zarządów.

Biuro sekretariatu Komisji znajduje się w lokalu RO TRZZ we Wrocławiu.

d/ gospodarka etatami.

Stanowisko	Liczba przyznan- nych etatów	Liczba wykorzystan- nych etatów
Sekretarz Komisji	1/2 od 1.II.59	1/2 od 1.IV.59

F. Działalność organizacyjna Komisji Rewizyjnej.

Odpowiedź negatywna ze względu na brak Komisji Rewizyjnej.

4. Podstawowe wnioski o działalności organizacyjnej.

W świetle III posiedzenia plenarnego zarysowała się konieczność rozszerzenia działalności Komisji na teren wojew. poznańskiego.

B. Działalność w zakresie społeczno-kulturalnym.

Odpowiedź negatywna.

C. Działalność w zakresie ekonomicznym.

Odpowiedź na punkty 1-7 : negatywna.

3. Inne szkole TRZZ w zakresie ekonomicznym.

Zarządzono się do WKPG we Wrocławiu ze wskazaniem na atrakcyjność rz. Odry poniżej Wrocławia dla lokalizacji wodo- i transporto-^{2. przy jej pomocy współpracy}chłonnego przemysłu. Z inspiracji Komisji Zagospodarowania Odry odbyła się Sesja wjazdowa Komisji Sejmowej Ziem Zachodnich na Odrze w dniach 25-27.VI br. Pokłosiem tej sesji jest Zarządzenie Nr 124/59 Prezesa Rady Ministrów z lipca 1959 r. w sprawie aktywizacji Odry.

2. Podstawowe wnioski o działalności ekonomicznej.

Komisja winna zabezpieczyć sobie dostęp do wojewódzkich planów gospodarki wodnej na okres 1961-65 r. i przeprowadzić analizę tych planów pod kątem prawidłowości w rozwiązaniu problemu kompleksowego zagospodarowania Nadoodrza.

D. Działalność w zakresie propagandowo-wydawniczym.

1. Ogólna analiza całokształtu działalności TRZZ w zakresie propagandowo-wydawniczym.

5

W okresie I półrocza 1959 r. akcja propagandowa Komisji miała charakter doraźny, co jest naturalne w tak młodej komórce organizacyjnej. Ograniczała się ona do udziału w imprezach i uroczystościach związanych z tematyką Odry. Poczyniono pierwsze pociągnięcia w kierunku pozyskania łam prasy dla celów Komisji. W zakresie wydawniczym zaplanowano udział w edycji zbioru pieśni odrzańskich wspólnie z KO TRZZ w Opolu.

2. Akcja:

a/ prasowa : Dnia 30.IV udzielono pisemnej informacji red. Wyczesa-nemu z "Życia Gospodarczego" odnośnie działalności Komisji nad aktywizacją Nadodrza. *Poza tym stale udziela się informacji ZAP'owi*

Zapewniono obsługę prasową podczas Sesji Wyjazdowej Komisji Sejmowej ZZ.

b/ odczytowa : Negatywne.

c/ wystawowa : Negatywne.

d/ imprez propagandowych: Udział w uroczystości podniesienia bandery na pierwszej z serii barek motorowych budowanych na stoczni "Zacisze" we Wrocławiu. W czasie uroczystości, która odbyła się 24.IV.59 r. wygłosił przemówienie inż Kuszewski, podkreślając ~~basilki~~ *basilki* TRZZ w dziedzinie pomocy resortowi żeglugi w uruchomieniu produkcji barek

W dniu 27.IV.59 inż. Kuszewski jako reprezentant TRZZ wziął udział w uroczystości oddania do eksploatacji statku pasażerskiego żeglugi śródlądowej "Goplana" na stoczni Gdańsk-Stogi.

Komisja Zagospodarowania Odry była głównym organizatorem imprez Dnia Odry w ramach Tygodnia Ziemi Zachodnich. Imprezy odbyły się w niedzielę dnia 10 maja i obejmowały biegi patrolowe oraz pokazy forsowania Odry przez jednostki wojskowe wraz z defiladą obiektów pływających. W imprezach tych wzięło udział kilkadziesiąt tysięcy ludzi.

e/ filmowa i telewizyjna : zapewniono obsługę telewizyjną Sesji Wyjazdowej Komisji Sejmowej ZZ.

f/ wydawnicza: Jak wzmianka w p.1.

3. Inne akcje w zakresie propagandowym: Negatywne.

4. Podstawowe wnioski odnośnie działalności propagandowo-wydawniczej

Istnieje możliwość rozwinięcia szerokiej działalności tego typu w miarę uzyskiwania rezultatów działalności Komisji w zakresie naukowym.

E. Działalność w zakresie naukowym.

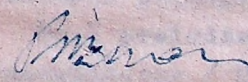
Działalność programowa Komisji określona w dokumentach wymienionych we wstępie sprawozdania w większości pozycji zawiera prace, które po wykonaniu zawierać będą materiały o wartości naukowej. Wydaje się celowe przewidzieć wykorzystanie tych materiałów do publikacji oraz do przedstawienia na jednej z sesji Rady Naukowej przy Radzie Naczelnej TRZZ. Na działalność ww. w zakresie naukowym Komisja przeznaczyła większą część swoich tegorocznych funduszy.

F. Sprawy finansowo-gospodarcze.

Obsługę finansową Komisji sprawują RO TRZZ we Wrocławiu w granicach limitów finansowych otwartych przez Radę Naczelną TRZZ. Rozdysponowanie funduszy Komisji w I półroczu 1959 zostało zrelacjonowane w sprawozdaniu finansowym RO TRZZ we Wrocławiu.

Komisja zachowuje w pełni dyscyplinę finansową.

Sekretarz Komisji
Zagospodarowania Odry

inż. Lesław Piśkorski

Przewodniczący Komisji
Zagospodarowania Odry

inż. Zbigniew Kuszewski

I.S.

Tonadto Komisja doprowadziła do podjęcia w maju br. Uchwał pozostałych Prezydiów TRK-ów odrzańskich tj. we Wrocławiu i Katowicach, w sprawie przystąpienia do Międzywojewódzkiego Komitetu Zagospodarowania Odry. Pierwsze zebranie organizacyjne odbyło się w czerwcu br. a dalsze prace organizacyjne przy udziale przedstawicieli poszczególnych Rad Okręgowych TRZZ kontynuowane.

TOWARZYSTWO ROZWOJU ZIEM ZACHODNICH
KOMISJA ZAGOSPODAROWANIA ODRY
przy Radzie Naczelnej
Wrocław, pl. Powst. Warszaw 1, pok. 457
tel. 70-31, wewn. 329

7

Sprawozdanie z działalności

Komisji Zagospodarowania Odry Rady Naczelnej TRZZ za okres od dnia 1 stycznia 1959 r. do dnia 30 czerwca 1959 r.

Wstęp.

Komisja Zagospodarowania Odry ^{wstępnie} została na szczeblu Komisji Rady Naczelnej uchwałą Prezydium Rady Naczelnej TRZZ z dnia 20.XI.1958 r. Komisja ta wywodzi się z jednostki organizacyjnej o tej samej nazwie, która działała w latach poprzednich w składzie Rady Okręgowej TRZZ we Wrocławiu.

Zręby organizacyjne Komisji Zagospodarowania Odry na nowym szczeblu określone zostały uchwałą Prezydium Rady Naczelnej TRZZ z dnia 12.I.1959 r. Jako siedzibę Komisji wyznaczono m. Wrocław. Komisja korzysta z lokalu Rady Okręgowej TRZZ we Wrocławiu, w gmachu Prezydium WRN przy Pl. Powstańców Warszawy 1, pok. 457.

Komisja ukonstytuowała się na I posiedzeniu plenarnym w dniu 19.II. br. Własny sekretariat Komisji obsadzony został przez pracownika etatowego / w zakresie 1/2 etatu / poczynając od 1.IV. br.

Komisja skupiła w swym składzie szerokie grono osób z różnych ośrodków nadodrzańskich oraz Warszawy, aktywnie pracujących w dziedzinie pełnego wykorzystania potencjału gospodarczego Odry.

Na I posiedzeniu plenarnym powołano zespoły robocze:

- dokumentacyjny / Kier. red. I. Rutkiewicz /,
- programowania zagospodarowania Nadodrza / kier. prof. St. Malessa /,
- gospodarki wodnej / kier. mgr. inż. St. Grzebała /.

Okres sprawozdawczy w działalności Komisji Zagospodarowania Odry charakteryzuje przede wszystkim wyraźna konsolidacja organizacyjna. Z ustalonego uchwałą Rady Naczelnej grona 27 członków Komisji, szereg osób nie przejawiało żadnej działalności, ograniczając się do deklaratywnej solidarności z tezami programowymi Komisji. W skład Komisji dołączono natomiast na II posiedzeniu plenarnym w dniu 6.IV br. 4-ch dalszych członków / vide protokół z posiedzenia / z terenu Wrocławia, zaś podczas III posiedzenia plenarnego w dniu 18.VI. postanowiono uzupełnić skład Komisji przedstawicielami województwa poznańskiego.

Działalność programowa Komisji określona została w szeregu dokumentów, jak:

- "preliminariusz działalności programowej w zakresie prac zleconych,
  - dokumencie pt. "Czynniki rzutujące na opracowanie planu działalności Kom. Zagospodarowania Odry Rady Naczelnej TRZZ na 1959 r."
- Dokument ten został opracowany przy współudziale ob. J. Łapińskiego.

go z Sekretariatu Rady Naczelnej ,
 - planie działalności Komisji na 1959 r., przyjętym na III posiedzeniu plenarnym Komisji w dniu 18.VI.
 Wymienione dokumenty znajdują się w odpisach w Sekretariacie Prez Rady Naczelnej.

Działalność programowa przebiegała w I półroczu 1959 r. zgodnie z planem, przy czym pewne przesunięcia terminów uwarunkowane były konkretną sytuacją. Tak np. w ciągu mies. czerwca kosztem opóźnienia w zawieraniu umów na prace zleczone , wprowadzone zostało do programu największe w półroczu przedsięwzięcie Komisji, tj. zainicjowanie Sesji Wyjazdowej Komisji Sejmowej Ziem Zach. na Odrze w dniach 25-27.VI.1959 r. Również Komisja zabezpieczyła właściwą ^{organizację oraz} obsługę sesji wyjazdowej w zakresie informacyjnym i opracowania uchwał.

Część I. S t a n   o r g a n i z a c y j n y .

Aktualny stan liczbowy jednostek organizacyjnych i członków.

Stan na dzień 30.VI.1959 r.

Jednostki organizac.	L i c z b a	
	zespołów do określonych zadań	członków rzeczywistych
Komisja Zagospodarowania Odry	13	31

Część II.   D z i a ł a ł n o ś ć   p r o g r a m o w a

A. Działalność w zakresie organizacyjnym.

1. Ogólna analiza stanu i rozwoju organizacyjnego.

Analizę podano we wstępie oraz w załączonych protokołach z posiedzeń.

2. Działalność organizacyjna Rad /Zarządów/ i ich sekretariatów.

a/ zebrania i konferencje.

Rodzaj zebrań	Daty odbycia się zebrań
Sesje plenarne	19.II.1959, 6.IV.1959, 18.VI.1959
Posiedzenia Prezydium Kom.	marzec : 4 pos., maj : 1 pos.
Zebrania zespołów	18.VI.1959 /zesp. gosp.wodnej/

B/ instruktaż i kontrola w terenie.

Odpowiedź negatywna.

c/ Biura Rad i Zarządów.

Biuro sekretariatu Komisji znajduje się w lokalu RO TRZZ we Wrocławiu.

d/ gospodarka etatami.

Stanowisko	Liczba przyznan- nych etatów	Liczba wykorzysta- nych etatów
Sekretarz Komisji	1/2 od 1.II.59	1/2 od 1.IV.59

3. Działalność organizacyjna Komisji Rewizyjnej.

Odpowiedź negatywna ze względu na brak Komisji Rewizyjnej.

4. Podstawowe wnioski odnośnie działalności organizacyjnej.

W świetle III posiedzenia plenarnego zarysowała się konieczność rozszerzenia działalności Komisji na teren wojew. poznańskiego.

B. Działalność w zakresie społeczno-kulturalnym.

Odpowiedź negatywna.

C. Działalność w zakresie ekonomicznym.

Odpowiedź na punkty 1-7 : negatywna.

8. Inne akcje TRZZ w zakresie ekonomicznym.

Zwrócono się do WKPG we Wrocławiu ze wskazaniem na atrakcyjność rz. Odry poniżej Wrocławia dla lokalizacji wodo- i transporto-chłonnego przemysłu. Z inspiracji Komisji Zagospodarowania Odry odbyła się Sesja Wyjazdowa Komisji Sejmowej Ziem Zachodnich na Odrze w dniach 25-27.VI br. Pokłosiem tej sesji jest Zarządzenie Nr 124/59 Prezesa Rady Ministrów z lipca 1959 r. w sprawie aktywizacji Odry.

9. Podstawowe wnioski odnośnie działalności ekonomicznej.

Komisja winna zabezpieczyć sobie dostęp do wojewódzkich planów gospodarki wodnej na okres 1961-65 r. i przeprowadzić analizę tych planów pod kątem prawidłowości w rozwiązaniu problemu kompleksowego zagospodarowania Nadodrza.

D. Działalność w zakresie propagandowo-wydawniczym.1. Ogólna analiza całokształtu działalności TRZZ w zakresie propagandowo-wydawniczym.

W okresie I półrocza 1959 r. akcja propagandowa Komisji miała charakter doraźny, co jest naturalne w tak młodej komórce organizacyjnej. Ograniczała się ona do udziału w imprezach i uroczystościach związanych z tematyką Odry. Poczyniono pierwsze pociągnięcia w kierunku pozyskania łam prasy dla celów Komisji. W zakresie wydawniczym zaplanowano udział w edycji zbioru pieśni odrzańskich wspólnie z RO TRZZ w Opolu.

2. Akcja :

a/ prasowa : Dnia 30.IV udzielono pisemnej informacji red. Wyczesanemu z "Życia Gospodarczego" odnośnie działalności Komisji nad aktywizacją Nadodrza. *Poza tym stało się udzielenie informacji ZAPbui.*

Zapewniono obsługę prasową podczas Sesji Wyjazdowej Komisji Sejmowej ZZ.

b/ odczytowa : Negatywne.

c/ wystawowa : Negatywne.

d/ imprez propagandowych: Udział w uroczystości podniesienia bandery na pierwszej z serii barek motorowych budowanych na stoczni "Zacisze" we Wrocławiu. W czasie uroczystości, która odbyła się 21.IV.59 r. wygłosił przemówienie inż. Kuszewski, podkreślając ^{wysiłki} ~~zadania~~ TRZZ w dziedzinie pomocy resortowi żeglugi w uruchomieniu produkcji barek.

W dniu 27.IV.59 inż. Kuszewski jako reprezentant TRZZ wziął udział w uroczystości oddania do eksploatacji statku pasażerskiego żeglugi śródlądowej "Goplana" na stoczni Gdańsk-Stogi.

Komisja Zagospodarowania Odry Była głównym organizatorem imprez Dnia Odry w ramach Tygodnia Ziem Zachodnich. Imprezy odbyły się w niedzielę dnia 10 maja i obejmowały biegi patrolowe oraz pokazy forsowania Odry przez jednostki wojskowe wraz z defiladą obiektów pływających. W imprezach tych wzięło udział kilkadziesiąt tysięcy ludzi.

e/ filmowa i telewizyjna : zapewniono obsługę telewizyjną Sesji Wyjazdowej Komisji Sejmowej ZZ.

f/ wydawnicza : Jak wzmianka w p.1.

3. Inne akcje w zakresie propagandowym: Negatywne.

4. Podstawowe wnioski odnośnie działalności propagandowo-wydawniczej

Istnieje możliwość rozwinięcia szerokiej działalności tego typu w miarę uzyskiwania rezultatów działalności Komisji w zakresie naukowym.

11

E. Działalność w zakresie naukowym.

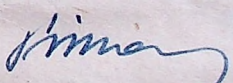
Działalność programowa Komisji określona w dokumentach wymienionych we wstępie sprawozdania w większości pozycji zawiera prace, które po wykonaniu zawierać będą materiały o wartości naukowej. Wydaje się celowe przewidzieć wykorzystanie tych materiałów do publikacji oraz do przedstawienia na jednej z sesji Rady Naukowej przy Radzie Naczelnej TRZZ. Na działalność ~~na~~ w zakresie naukowym Komisja przeznaczyła większą część swoich tegorocznych funduszy.

F. Sprawy finansowo-gospodarcze.

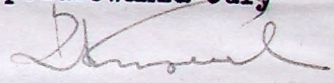
Obsługę finansową Komisji sprawuje RO TRZZ we Wrocławiu w granicach limitów finansowych otwartych przez Radę Naczelną TRZZ. Rozdysponowanie funduszy Komisji w I półroczu 1959 zostało zrelacjonowane w sprawozdaniu finansowym RO TRZZ we Wrocławiu.

Komisja zachowuje w pełni dyscyplinę finansową.

Sekretarz Komisji
Zagospodarowania Odry

inż. Lesław Piśkorski

Przewodniczący Komisji
Zagospodarowania Odry

inż. Zbigniew Kuszewski

P.S.

Ponadto Komisja doprowadziła do podjęcia w maju br. Uchwał pozostałych Prezydiów WRN-ów odrzańskich tj. we Wrocławiu i Katowicach w sprawie przystąpienia do Międzywojewódzkiego ~~Komitetu~~ Komitetu Zagospodarowania Odry. Pierwsze zebranie organizacyjne odbyło się w czerwcu rb. a dalsze prace organizacyjne przy udziale przedstawicieli poszczególnych Rad Okręgowych TRZZ^{ss} kontynuowane.

TOWARZYSTWO ROZWOJU ZIEM ZACHODNICH
KOMISJA ZAGOSPODAROWANIA ODRY
przy Radzie Naczelnej
Wrocław, pl. Powst. Warszaw 1, pok. 457
tel. 70-31, wewn. 329

P r o t o k ó ł

plenarnego posiedzenia Komisji Zagospodarowania Odry Rady Naczelnej Towarzystwa Rozwoju Ziemi Zachodnich odbytego w dniu 19 lutego 1959 r. w sali konferencyjnej Nr 419 w gmachu Prezydium Woj. Rady Narodowej we Wrocławiu, Plac Powstańców Warszawy Nr 1.

W posiedzeniu udział wzięli:

a/ Członkowie Komisji Zagospodarowania Odry Rady Naczelnej TRZZ

1. Ob. mgr Maria Bzowska
2. " dyr. Anatol Dowgiałko
3. " inż. Stanisław Gamski
4. " dr Józef Góranowski
5. " mgr Henryk Janus
6. " poseł inż. Józef Kachel
7. " mgr T. Kluss
8. " dr Józef Kokot
9. " inż. Zbigniew Kuszewski
10. " mgr Władysław Magiera
11. " prof. Stanisław Malessa
12. " red. Ignacy Rutkiewicz
13. " inż. Marian Sknurszyl
14. " J. Tatuszyński.

b/ Zaproszeni goście według załączonej listy obecności.

Ob. inż. Kuszewski - Przewodniczący Komisji Zagospodarowania Odry Rady Nacz. TRZZ na wstępie zaproponował poprosić na przewodniczącego posiedzenia Komisji ob. posła Kachela.

Po przyjęciu powyższej propozycji przez zebranych zabrakło głosów :

Ob. poseł Kachel po podziękowaniu za dokonany wybór na przewodniczącego posiedzenia, powitał zebranych życząc żeby narada była jak najbardziej owocna. Nadmieniał przy tym, że Rada Naczelna TRZZ doceniając znaczenie zagadnienia zagospodarowania Odry powołała do tego problemu specjalną Komisję jako organ Rady Naczelnej TRZZ.

Następnie odczytał list Przewodniczącego Rady Naczelnej TRZZ prof. dr Kulczyńskiego, który zakomunikował, że z powodu wyjazdu za granicę nie może wziąć udziału w obradach. W liście tym Przewodniczący Rady Naczelnej TRZZ zaznaczył, że zagospodarowanie Odry i jej dorzecza stanowi niezwykle ważne zagadnienie.

Odra - to zagadnienie komunikacji, przekraczające swymi rozmiarami problematykę gospodarczą pobliskich regionów. Odra i jej dorzecze daje również możliwość rozwiązania wielu trudności energetycznych.

Odra - to problem nie tylko gospodarki ogólnonarodowej ale również i współpracy międzynarodowej i tak jest widziana przez władze państwowe.

Towarzystwo Rozwoju Ziemi Zachodnich pragnie poświęcić temu zagadnieniu dużo uwagi. Rozumiał tę sytuację ośrodek wrocławski, który pierwszy w łonie naszego Towarzystwa wystąpił z czynną inicjatywą i stał się koordynatorem działalności w tym zakresie innych ogniw organizacyjnych TRZZ. Inicjatywa wrocławska stała się dobrym przykładem rozwijającej się kooperacji międzyterenowej.

Stało się również dobrze, że dotychczasowa działalność Komisji dla spraw Odry przy okręgu wrocławskim uzyskała obecnie szersze możliwości działania. Należy sobie życzyć, aby przyszła praca Komisji doprowadziła do osiągnięcia optymalnych efektów w realizacji zadań na terenie poszczególnych regionów Przyodrze.

Po odczytaniu powyższego listu przewodniczący posiedzenia udzielił głosu ob. inż. Kuszewskiemu - Przewodniczącemu Komisji Zagospodarowania Odry.

Ob. inż. Kuszewski - Przewodn. Kom. Zagospodarowania Odry zaproponował porządek dzienny posiedzenia.

Po wymianie zdań porządek dzienny posiedzenia został przyjęty jak następuje :

1. Referat p.t. "Podstawowe problemy zagospodarowania Odry"
2. D y s k u s j a,
3. Sprawy organizacyjne
4. Wolne wnioski.

Ad 1. Referat dotyczący podstawowych problemów Zagospodarowania Odry.

Ob. inż. Kuszewski - Przewodniczący Komisji Zagosp. Odry wygłosił referat p.t. "Podstawowe problemy zagospodarowania Odry" /Załącznik Nr 1/.

Po wysłuchaniu wygłoszonego referatu oraz wniosków zawartych w tym referacie zebrał głos :

ob. poseł Kachela - Przewodniczący posiedzenia, który po podziękowaniu za wygłoszenie referatu opracowanego z ogromną znajomością zagadnienia, zaproponował, by dyskusja skoncentrowała się raczej wokół wysuniętych w referacie wniosków. Nadmieniał przy tym, że obecnie w okresie poprzedzającym konferencje wojewódzkie i Zjazd PZPR, dobrze byłoby, żeby materiały wyniki z dzisiejszych obrad trafiły na te konferencje i żeby znalazły się w rękach delegatów na Zjazd Partii - jak towarzyszy Nowaka i Jędrzychowskiego oraz obozowych delegatów z województw nadodrzańskich w celu dalszego wysunięcia tych spraw. Z uwagi na to, że Komisja Zagospodarowania Odry jest organem Rady Naczelnej TRZZ uchwały tej Komisji, przed przekazaniem władzom partyjnym muszą uzyskać akceptację Rady Naczelnej TRZZ. Dlatego chodzi o szybkie przekazanie tych uchwał Radzie Naczelnej.

Ad 2. D y s k u s j a.

W dyskusji nad wygłoszonym referatem i wnioskami zabierali głos :

Ob. zaznaczył, że podziela on pogląd przewodniczącego posiedzenia, by przedyskutować wnioski, które będą przedstawione dalej i szybko te wnioski przekazać. Wydaje się, że postulaty są słuszne, ale napawa niepokojem podział programu na poszczególne etapy. Szczególnie zaś chodzi o etap do roku 1965. Etap ten jest już w planach zapięty albo zapinany. Stąd też etapowi temu należałoby poświęcić więcej uwagi, żeby nie stawiać tego co nie będzie możliwe do wykonania.

Ob. dyr. mgr Magiera - Członek Komisji Zagosp. Odry omówił zagadnienie transportu i spraw z tym związanych zaznaczając, że o ile chodzi o cyfry planu 7-letniego, to obecnie cyfry te można rozszerzyć. W planie tym gro inwestycji koncentruje się na Odrze

Na tabor towarowy i pasażerski przeznaczono 406 mil. zł. Poza tym przeznaczono znaczne sumy na inwestycje w portach, na budowę stoczni w Koźlu, na budownictwo mieszkaniowe i inne. Razem przeznaczono na zagospodarowanie sumę 600 mil. zł., co stanowi 70 % planu w stosunku do całego kraju. Zatem z cyfr tych, wynika, że kredyty scentralizowane w przeważnej mierze przeznaczone są na wykorzystanie i uruchomienie urządzeń śródlądowych na Ziemiach Zachodnich. Do globalnej wyfri powinno dojść jeszcze 60 - 70 mil. zł. uzyskanych z akumulacji przedsiębiorstw.

zamierzone jest wybudowanie 240 barek o łącznym tonażu 120 tysięcy ton. Wybudowane będą 4 nieduże statki pasażerskie i 13 statków zalewowo-zatokowych dla wybrzeża, 2 statki przybrzeżne oraz 5 statków dużych i 5 statków małych dla jezior mazurskich z przeznaczeniem dla turystyki i wypoczynku.

Decyzja o budowie barek i statków podjęta została w ubiegłym roku na jesieni. O ile chodzi o budowę barek, to prototyp barki motorowej jest już po próbach technicznych i w kwietniu b.r. oddany zostanie do eksploatacji. W budowie jest 14 barek w różnym stopniu zaawansowane budowy. Barki te budowane są we Wrocławiu. Przewidywana jest budowa barek i w Koźlu.

Statki pasażerskie budowane są w Gdańsku. Pierwszy statek przeznaczony jest dla żeglugi na Odrze.

Dobrze byłoby, żeby moment oddania pierwszej barki motorowej na Odrze podkreśliła jakaś uroczystość. Jest to bowiem nie tylko sprawa natury gospodarczej, ale i politycznej. O ile chodzi o dalsze poczynania resortu mające wpływ na transport, to w alternatywach do roku 1965 ujęto budowę zbiornika w Głębinowie na Nysie dla celów przeciw-powodziowych. Nie mniej jednak zbiornik ten przyczyni się również pośrednio do polepszenia żeglugi na Odrze. Przewidywane jest, że budowa ta zamortyzuje się w ciągu 8 lat.

Zbiornik w Dzierżnie jest już prawie gotowy. Oba te zbiorniki przy nakładzie około 400 mil. zł. mają być ukończone do roku 1965.

Planu budowy taboru w zakresie przewozu towarowego zwiększony zostaje 2 1/2 krotnie, a jeszcze więcej w odniesieniu do taboru osobowego.

Zakłady przemysłowe w Kędzierzynie wyszły z inicjatywą wykorzystania transportu wodnego, żeby nawozy sztuczne przewozić Odrą. Ilość masy towarowej przewożonej tym transportem wyniesie 220 - 250 tysięcy ton rocznie. Do tego celu potrzeba około 40 barek. Zakłady te przewidują dofinansowanie nakładów inwestycyjnych o 100 mil.zł. z przeznaczeniem tej sumy na tabor na Odrze. Poza tym przewidziane jest dokończenie budowy kanału o długości 6 km. Od Gliwic do Zakładów, żeby można było bezpośrednio ładować nawozy sztuczne na barki. Nakłady na ten cel wynoszą około 60 mil.zł.

Na naradzie wyszła sprawa doprowadzenia kanału do 5 kopalń, ażeby można było wodą przewieźć około 5 mil. ton węgla, gdyż kolej nie może zabezpieczyć tego przewozu. Sprawy te poruszone zostały w formie rzutu.

Przemysł cementowy również rozważa możliwości przewożenia cementu Odrą bez workowania. Sprawy te wiążą się z budową magazynów.

Są ogromne trudności na stoczniach rzecznych. Resort stara się przełamywać te trudności. Są to trudności wzrostu i rozwoju, z którymi należy się liczyć.

Ze sprawą transportu wodnego wiąże się sprawa załóg w tym transporcie. Wyszkolenie załóg, to kwestia paru lat i trzeba z tym się liczyć.

Te momenty skłaniają do rozważnego podchodzenia i do tego żeby wnioski nie były zbyt wyolbrzymione, a możliwe do zrealizowania.

Odra połączona jest z innymi dorzeciami. Resort będzie iść w tym kierunku, żeby świadczyć usługi t.zn. przewozić ładunki dla innych krajów. Tego rodzaju usługi mogą dać duże dochody dewizowe. Dochody te można będzie użyć na dalszą rozbudowę taboru.

Na zakończenie swojej wypowiedzi zaproponował przyjęcie wniosku o ustalenie ilości masy towarowej do przewożenia Odrą do 1965 roku w wysokości 3 mil. ton oraz o zwiększenie o 20 % tono kilometrów do liczby 1.700 mil. km.

W czasie tym przewidzieć wybudowanie dodatkowo 100 barek. Wydaje się, że są to maksymalne granice. Poza tym poczynić należy jak największy wysiłek w kierunku szkolenia załóg.

Ob. Poseł Kachela - Przewodniczący posiedzenia zaznaczył, że jak to wynika z przemówienia Ob. Maglery istnieje pewien plan rozbudowy żeglugi na Odrze. Nie ulega wątpliwości, że pewien udział w tym planie ma T-wo Rozwoju Ziem Zachodnich. Wydaje się jednak, że plan ten nie jest wynikiem zapotrzebowania, ale jest wynikiem tego, co na te cele przyznano.

Przemysł cementowy i Zakłady w Kędzierzynie zgłaszają dodatkowe zapotrzebowanie na braki. Praktycznie rzecz biorąc zapotrzebowanie jest wyższe niż to co można pokryć. Wydaje się, że zapotrzebowanie będzie wahało się w granicach przewiezienia 5 milionów ton. Środki podstawowe przewidują przewiezienia 2 1/2 mil. ton TRZZ jako instytucja społeczna ma prawo być entuzjastą i ma prawo mieć nadzieję, że możliwości wzrosną. Dlatego chce sformułować i przekazać swoje stanowisko oraz starać się o dofinansowanie potrzeb żeby można było zrobić więcej.

Mówiono było w dyskusji, że plany na okres do roku 1965 są już prawie gotowe, ale III Wjazd Partii zajmie stanowisko do tych planów. Dlatego trzeba sformułować i uzasadnić poglądy, żeby szybciej zbliżyć się do 50 % tego, co było w roku 1939. Nie jest to przesadny optymizm.

Bardzo istotną sprawą jest zbliżenie drogi wodnej do przemysłu węglowego. W najbliższym czasie zajdzie potrzeba przewiezienia około 4 mil. ton węgla. Stąd doprowadzenie Kanału Gliwickiego do kopali jest sprawą wielkiej wagi. Dlatego trzeba sformułować postulaty i podjąć prace a przynajmniej studiów.

Przesuwanie na dalszy okres sprawy budowy kanału łączącego Odrę z Dunajem nie należałoby uzależniać od stanowiska CSR, gdyż Czesi mają u siebie dogodne połączenia i nie są bardzo zainteresowani tym zagadnieniem. W polsce natomiast jest inaczej i dlatego w pracach Komisji trzeba wyraźnie sformułować swój pogląd.

Ob. red. Rutkiewicz - Członek Komisji Zagosp. Odry
nadmienił, że szluszny jest pogląd, iż plany Komisji powinny
wybiegać poza plany resortu. Chodzi jednak o realne żądania,
realne potrzeby i realne możliwości.

Żegluga na Odrze obliczyła, że w roku 1965 zabraknie środków
przewozowych do przewiezienia około 500 tys. ton ładunków.
Wydaje się w związku z tym, że budowa dalszych barek jest
konieczna. Chodziłoby o to, żeby do budowy tych barek włączyły
się i inne resorty. Wyjaśnić jednak trzeba, kto te barki będzie
budować. O możliwościach stoczni we Wrocławiu powiedziane było
w referacie. Stocznia w Głogowie nastawiona jest obecnie na
budowę ciężkiego sprzętu budowlanego. Przeprowadzone zostały
rozmowy z kierownictwem stoczni. Owiadozono, że stocznia mogła-
by podjąć się budowy barek, ale tylko wówczas gdy będzie większe
zamówienie. Pozycję tę trzeba wziąć pod uwagę, ale musi być
konkretne zamówienie na większą ilość barek.

Żadania wynikające z referatu na Odcinku budowy barek są
konkretne, ale trzeba przestudiować, jakie muszą być spełnione
warunki, żeby budowa 440 barek w tych latach była możliwa do
wykonania.

Wydaje się, że przedstawiony program jest realny. Należałoby
jednak podać, co kryje się za każdą pozycją.

Sprawa szkolenia kadr dla żeglugi jest podstawową sprawą.

Ob. inż. Kuszewski - Przewodniczący Komisji Zagosp. Odry
nadmienił że stocznie są przemysłem montażowym, lepiej im i ta-
niej budować większą ilość barek niż małą. Chodzi tu również
o zawarcie umów z kooperantami. Za pieniądze, które Skarb Państwa
przeznaczył na budowę 320 barek, przy seryjnej produkcji można w
wybudować więcej.

Plan resortu opracowany został w oparciu o kredyty a nie
o analizę potrzeb, a potrzeby wzrastają.

Zakłady przemysłowe odwrócone są tyłem do Odry. Lokalizacja
nowych zakładów jest nieraz niewłaściwa. O ile będą możliwości
wykorzystania drogi wodnej, to potrzeby jeszcze bardziej
wzrosną.

Ob. dr Kokot - Członek Komisji Zagospodarowania Odry

zaznaczył, że przy rozmowach z cudzoziemcami sprawy Odry traktowane są przez Polaków jako temat wstydlivy. Nie należy jednak zanadto wrtydzić się, gdyż Niemcy przed wojną zamierzali stopniowo likwidować tego rodzaju transport.

W tej chwili sprawa ta zmienia się. Transport kolejowy ma duże trudności z przewiezieniem ładunków. Stąd też powstają inicjatywy jak Zakładów w Kędzierzynie i Cementowni.

Lista zakładów przemysłowych zamierzających wykorzystać transport wodny wzrośnie o ile nastąpi urealnienie taryfy kolejowej.

Chodzi tu nie tylko o przewozy własnych ładunków, ale i ładunków zagranicznych. M.in. bardzo opłacałoby się przewożenie barkami takich ładunków, jak np. kruszywo.

Jeżeli chodzi o stocznie rzeczne, to w tej chwili stocznie te mają większy potencjał produkcyjny, ale nie mają zaopatrzenia i dlatego powinny być w przemyśle.

^Przy formułowaniu wniosków należy wziąć pod uwagę nie tylko wnioski o charakterze inwestycyjnym, lecz również i wnioski organizacyjne.

Przystąpić należy do szkolenia kadr. Nie można bazować na dawnej kadrze.

Trzeba jak najmocniej uwypuklić potrzeby i stawiać żądania. Trzeba szukać sojuszników jak np. przemysły. Połączyć z tym należy sugestie dla Zjazdu, że zainteresowanie przemysłów transportem wodnym musi być połączone z gotowością partycypowania w nakładach. Taki transport wpłynie na obniżenie kosztów własnych. Trzeba, żeby kontrahenci ^Swiadczyli na rozwój żeglugi na Odrze.

Wysunąć należałoby pod adresem III Zjazdu sprawę połączenia Odry z Wisłą. ^Przyczyniłoby się to do dalszej aktywizacji i rozwoju Ziem Zachodnich.

Ob. prof. Malessa - Członek Komisji Zagospodarowania Odry nadmienił, że zagadnienie zagospodarowania Odry zostało w wygłoszonym referacie ujęte szeroko i wszechstronnie. Należałoby wszystkie te wnioski postawić na konferencję Wojewódzką PZPR i na III Zjazd Partii. Trzeba postawić zagadnienie Odry i w połączeniu z tym zagadnienie Wisły. Postawić należałoby również zagadnienie portu w Koźlu w połączeniu z Wisłą. Pokazać trzeba, że są to zagadnienia pilne,

Należałoby podjąć studium w sprawie współdziałania Odry z innymi ściekami wód oraz połączenia wybrzeża z zapleczem.

Drugą sprawą jest przeprowadzenie badań i studium gospodarczo-technicznego dla usprawnienia terenów nadodrzańskich. Zielona Góra jakkolwiek leży w odległości 12 km od Odry, nieznaczną tą odległością stanowi, że miasto jest jakby nad rzeką. Należy przeprowadzić badania zmierzające w kierunku usprawnienia technicznego terenów przyodrzańskich.

Zastanowić się trzeba nad stworzeniem wspólnego funduszu składającego się z udziałów 5 woj. rad narodowych z nadodrza i udziałów większych zakładów przemysłowych. Należy wyjść z analizą do zakładów przemysłowych i pokazać im co mogą mieć. Radom narodowym wskazać trzeba, że chodzi tu również o aktywizację małych miast i miasteczek.

Drugi blok badań powinien iść w kierunku wciągnięcia do tych spraw wszystkich zakładów i stworzenie funduszy lokalnych.

Włączyć należałoby do prac związanych z budową taboru stoczni w Głogowie. Może to być parcelą konkurencyjną na inne stocznie.

Ob. dyr. Magiera - Członek Komisji Zagospodarowania Odry zabierając głos po raz drugi nadmienił, że entuzjazm przebijający w dyskusji jest oparty na głębokim przekonaniu słuszności założeń omawianego zagadnienia.

Sprawa połączenia Odry z Wisłą jest sprawą niezmierniej wagi.

Są pocieszające momenty sygnalizujące zmianę stanowiska do "polskiego wodowstrętu". Na 13 zakładów tylko 2 nie przystąpiły do inwestycji związanych z oczyszczaniem ścieków.

Narada w Zakładach w Kędzierzynie ma kapitalne znaczenie. Niesłuchanie ważnym zagadnieniem jest połączenie Zakładów drogą wodną z okręgami rolniczymi położonymi nad Odrą. Do tego dochodzą cementownie. Jeżeli te sprawy dojdą do realizacji to potoczą się dalsze inicjatywy. Głównie chodzi tu o zakładunek i wyładunek, ale obok tego zajdzie konieczność budowy magazynów na tym terenie.

Słuszny był wniosek dotyczący wciągnięcia stoczni w Głogowie do budowy barek.

Słuszną jest koncepcja dotycząca doprowadzania sączków kanału Gliwickiego do kopali.

Jeżeli chodzi o górny bieg Wisły na odcinku od Krakowa do Modrzejowa, to tam będzie budowany tylko jeden stopień. Ale gdyby wyszła sprawa połączenia Odry z Wisłą, to od razu wyjdzie sprawa budowy na Wiśle całej kaskady.

W dalszym ciągu swego przemówienia nadmienił, że o ile chodzi o stocznie rzeczne, to według osobistego zdania stocznie powinny być w gestii przemysłu. Resort żeglugi zrezygnował z występowaniem z tego rodzaju wnioskami, gdyż pierwsze barki wykonane byłyby dopiero po 3 latach, w obecnym zaś stanie mogą one wyjść już po roku. Obecnie stocznie nastawione są przeważnie na produkcję nie bieżącą. Resort zamierza ten stan zmienić.

Ob. dyr. Kostecki zaznaczył, że zapomniano o zbiorniku w Mianowie na rzece Bystrzycy. Budowa tego zbiornika została rozpoczęta jeszcze przed wojną. Zbiornik ten ma duże znaczenie m.in. i jako oczyszczalnia wód tej rzeki. Zbiornik położony jest w odległości 30 km. od Wrocławia i może przyczynić się do usprawnienia żeglugi na Odrze. Poza tym zbiornik ten ma również duże znaczenie rolnicze, gdyż okręg Świdnicy jest okręgiem deficytowym w zakresie wody. Atrakcyjność tego zbiornika polega na tym, że jest tam linia kolejowa i po drugie, że zbiornik ten należy do państwowego Funduszu Ziemi tak, że koszty ewent. wyłączenia byłyby nie wielkie. Nie potrzeba przeprowadzać studiów do budowy tego zbiornika.

Stąd jest wniosek o ujęciu do planu budowę tego zbiornika.

Ob. dr. Kokot - Członek Komisji Zagosp. Odry zaznaczył, że Odra w 90% jest zainwestowana, opłacałoby się zatem doinwestować pozostałe 10%.

Ob. Taturzyński - Przedstawiciel Prezydium Woj. Rady Narodowej w Katowicach zaznaczył, że zgadza się on co do ważności transportu wodnego. Jest jednak obawa, że do czasu uregulowania taryfy kolejowej przemysł będzie opierał się partycypaniu w inwestycjach żeglugi. Obecnie koszt transportu w górnictwie koleją skalkulowany jest taniej niż transport wodny. Chodzi o to, żeby kalkulacja była taka, by Państwu nie dopłacało.

Wydaje się, że dotychczasowa dyskusja za bardzo skoncentrowała się na transporcie wodnym i na zagospodarowaniu Odry wówczas, gdy są i inne bardzo ważne zagadnienia, jak np. zanieczyszczenie wód ściekami z zakładów przemysłowych i ściekami komunalnymi. Uchwała Rady Ministrów nałożyła pewne obowiązki. Pomimo tego jednak na terenie województwa katowickiego do planów na rok 1959 umieszczano zaledwie 15% kwoty przeznaczonej na oczyszczanie ścieków, przyznanej na okres 2 lat. Wynika z tego, że uchwała nie będzie wykonana. Dlatego też zaapelował o poczynanie kroków zmierzających do niedopuszczenia do stropienia słusznej uchwały Rady Ministrów z dnia 3 grudnia ub. roku. Niewykonanie tej uchwały spowoduje dalsze odwracanie się ludności od rzek.

Ob. dyr. Magiera - Członek Komisji Zagosp. Odry ponownie zabierając głos uzupełnił poprzednie swoje wnioski proponując ustalenie planu przewozu ładunków drogą wodną na łączną wysokość 6 mln. ton. Do przerzucenia tej ilości ładunków powinno wystarczyć 440 barki.

Drugą sprawą jest sprawa budowy kanału Odra-Dunaj. Należałoby postulować rozpoczęcie studiów i badań w tym zakresie tak, by prace te zostały ukończone do roku 1965. Wchodzi o to, że sprawę tę postawić konkretnie w następnym planie 5-letnim.

Ob. _____ zwrócił uwagę na moment faktyczny nadmienianego, że o ile omawiane zagadnienie postawić kompleksowo na III Zjeździe Partii, to zjazd ten trwałby bardzo długo. Biuro Polityczne niewątpliwie przygotowuje już materiały na zjazd, a może materiały te są już gotowe. Dlatego wydaje się, że postawienie nowych zagadnień może nastąpić w formie dyrektywnej, a nie w formie konkretnej. Dołożyć należy starań, by zagadnienie dalszego powiększenia taberu na Odrze i zainteresowanie zakładów przewozami ładunków drogą wodną znalazło miejsce w dyrektywach Zjazdu. Należałoby szybko opracować krótki konkretny memoriał i doprowadzić ten memoriał do Biura Politycznego poprzez Radę Naczelną TRZZ. Należałoby podkreślić dwa momenty - sprawę stabilizacji ludności Ziemi Zachodnich wokół Odry i sprawę powiązania Odry z Wisłą przewidując rozszerzenia zasięgu przewozów ładunków budowanym tu taberem i na Wisłę.

Ob. dr Kokot - Członek Komisji Zagospodarowania Odry ponownie nabierając głos zwrócił uwagę i na inne zagadnienia zaznaczając, że uwypuklić trzeba zagadnienie wyegzekwowania obowiązujących uchwał z tym, że uzyskane środki finansowe np. nałożone kary obrócone zostaną na omawiane cele.

Praca Komisji zagospodarowania Odry wymaga pewnej propagandy. Formy mogą być różne, formy te należy opracować.

Zbliża się 15-ta rocznica odzyskania Ziemi Zachodnich. O ile po 3 latach można było zorganizować Wystawę Ziemi Odzyskanych, to obecnie można pokazać, w ramach wystawy, zagadnienie Nadodrza. Stanie się to sprawą prestiżową całego Państwa. Wydaje się, że Ckręg Wrocławskiej powinien wystąpić do Rady Naczelnej TRZZ z wnioskiem o zorganizowanie takiej wystawy w połączeniu z Millenium z tym, że obiekty wystawowe byłyby stałymi obiektami.

Ob. _____ nadmienił, że na naradzie w Szczecinie zwołanej w związku z rozbudową Szczecina, dyskutowano obszernie nad tymi sprawami, podkreślano brak powiązania przymorza ze śródlądziem. Sprawy oczyszczania ścieków przemysłowych postawione zostały dość ultimatywnie.

Ob. prof. Malessa - Członek Komisji Zagospod. Odry
zgłosił wniosek, by na następnym posiedzeniu Komisji postawiona została sprawa cieków wodnych. Zagadnienie to ma kapitalne znaczenie. Wniósł w związku z tym owrócić się do biologów z prośbą o opracowanie tych materiałów proponując, by Prezydium Komisji owróciło się w tej sprawie do Komitetu PAN. Zagadnienia te są natury państwowej i międzynarodowej wymagające oddzielnego rozpatrzenia. Dziś bowiem omawiana jest głównie sprawa transportu.

Ob. poseł Kachel - Przewodniczący posiedzenia w związku
z powyższym wnioskiem zaznaczył, że sprawa oczyszczania cieków przemysłowych jest bardzo ważną sprawą. Ale obok tego są i inne bardzo ważne zagadnienia jak np. energetyka. Słusznym zatem jest, żeby tego rodzaju zagadnienia stawiane były wycinkowo.

Ob. inż. Kuszewski - Przewodniczący Komisji Zagospodarowania
Odry stwierdził, że dyskusja nad referatem była potrzebna i pożyteczna. Zgłoszone zostały nowe wnioski poza wnioskami zawartymi w referacie.

Gospodarka wodna jest tak kompleksowym zagadnieniem, że nie można wszystkich spraw potraktować jednakowo.

W zasadzie w referacie powiedziane było o sprawach poruszanych w dyskusji jak np. o zagadnieniu stabilizacji ludności i o transporcie, nie zapominając, że jest cała gamma innych problemów też niezmiernie ważnych. Nie mniej jednak w dyskusji poruszono tematycznie takie momenty, które należy przepracować w zespołach. W związku z tym wniosek o przejście do następnego punktu porządku dziennego przewidującego m.in. i powołanie zespołów roboczych, zadaniem których będzie przepracowywanie i przygotowywanie na posiedzenia Komisji postawionych przed Komisją zadań.

Ad 3.Sprawy organizacyjne.• a/ Powołanie zespołu redakcyjnego

Ob. inż. Kuszewski - Przewodniczący Komisji Zagospod.

Odry zaproponował powołanie zespołu redakcyjnego do opracowania memoriału przeznaczanego do przedłożenia III Zjazdowi PZPR w następującym składzie:

- a/ Ob. inż. Kuszewski
- b/ " red. Rutkiewicz
- c/ " mgr. Bzowska

Po przeprowadzeniu dyskusji Plenum Komisji Zagospodarowania Odry wniosek powyższy przyjął z tym, że krótki zwięzły memoriał opracowany zostanie jak najszybciej i przedłożony zostanie Radzie Naczelnej WRZZ z wnioskiem o przedłożenie Ob. Ob. Wicepremierowi Nowakowi i Jędrzychowskiemu oraz do Sekretariatu KC.PZPR. Niezależnie od tego dołożyć należy starań, by memoriał ten został dostarczony do przewodniczącego Komisji Rządowej Ziem Zachodnich oraz na Konferencję Wojewódzką PZPR we Wrocławiu.

b/ Powołanie stałych zespołów w Komisji Zagospod. Odry

Ob. Kuszewski - Przewodniczący Komisji Zagospod. Odry zaznaczył, że obok podstawowych zadań Komisji Zagospodarowania Odry polegających na ześrodkowaniu inicjatywy w odniesieniu do pełnej aktywizacji wszystkich elementów zagospodarowania Odry i jej dorzecza oraz wskazywania czynnikom politycznym, gospodarczym, społecznym i ośrodkom naukowym możliwości i kolejności realizacji rozpoznanych przez Komisję w trybie roboczym zagadnień Nadodrza projektowane są również dla Komisji zadania szczegółowe. Do tych szczegółowych zadań należy :

1. Skoordynowanie wysiłków poszczególnych województw połączonych arterią wodną Odry i jej przedłużenia Kanału Gliwickiego w celu osiągnięcia optymalnych efektów w realizacji gospodarczych zadań szczegółowych tych województw, oraz wypracowania wspólnych postulatów, które przez Radę Naczelną TRZZ zostaną skierowane do Władz Centralnych.
2. Specjalna opieka i troska nad właściwym kierunkiem pracy i bezpośrednie współdziałanie z Międzywojewódzką Komisją Zagospodarowania Odry "na szczeblu Wojew. Rad Narodowych/ jako faktycznego organu kooperacji szczegółowej,
3. ^Przygotowanie i przepracowanie materiałów i argumentów w zakresie koncepcji zespołu regionów Nadodrza i przedstawienia Władzom Centralnym przez Radę Naczelną TRZZ wniosku o powołanie odpowiedniego organu planu przestrzennego.
4. Zebranie wszelkich materiałów /dokumentów, wydawnictw itp/ dot. problemów Nadodrza, przepracowanie, aktualizacji oraz inicjowanie na terenie TRZZ i w innych ośrodkach społecznych naukowych, gospodarczych odpowiednich prac w tym zakresie.

W związku z tymi zadaniami podstawowymi i szczegółowymi zaproponował powołanie stałych zespołów roboczych Komisji.

Plenum Komisji po przedyskutowaniu tej sprawy postanowiło powołać 3 zespoły jak następuje:

1. Zespół Dokumentacyjny
2. " Programowania Zagospodarowania Nadodrza
3. " Gospodarki Wodnej

Na kierowników powyższych Zespołów powołani zostali :

1. Zespołu Dokumentacyjnego - ob.red. Ignacy Rutkiewicz z tym, że Prezydium Komisji zwrócił się do ob.prof. Golachowskiego z prośbą o przyjęcie funkcji głównego konsultanta tego Zespołu.

2. Zespół Programowania zagospodarowania Nadodrza -
ob. prof. Stanisław Malessa,
3. Zespół Gospodarki Wodnej - ob. prof. Stanisław
Juniewicz.

Jednocześnie Plenum Komisji zobowiązało Kierowników Zespołów do opracowania programu pracy Zespołów i do wstępnego ustalenia w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Zagospodarowania Odry w terminie do dnia 15 marca b.r. składu Zespołów i podziału zadań z tym, że wstępne te projekty zostaną przedłożone do zatwierdzenia na następne posiedzenie Komisji.

Ustalono zostało również, że zebrania Zespołów odbędą się w dniu 23 marca a Plenum Komisji w dniu 24 marca b.r.

c/ Sprawy finansowe

Ob. inż. Kuszewski - Przewodniczący Komisji Zagospod. Odry poinformował Plenum Komisji, że Rada Naczelna TRZZ przyznała środki finansowe w wysokości 144 tys. zł. przeznaczone na wydatki związane z programową działalnością Komisji.

Następnie podał do wiadomości numery telefonów, przez które można utrzymywać łączność z Przewodniczącym Komisji.

Plenum Komisji informacje powyższe przyjęło do wiadomości.

Ad. 4.

W o l n e   w n i o s k i

Wolnych wniosków nie było.

Po wyczerpaniu porządku dziennego obrad plenarne posiedzenie Komisji Zagospodarowania Odry zostało zamknięte o godzinie 15.00.

Protokolował:

Przewodniczący:

/-/S. Żukowski

za zgodność:

Kap

REZOLUCJA

W SPRAWIE KOMPLEKSOWEGO ZAGOSPODAROWANIA ODRY

18.11
Czy to miało być
podpisane?
Pytaniem Kłakhotin
odpowiedzi na pytanie

Komisja Zagospodarowania Odry przy Radzie Naczelnej Towarzystwa Rozwoju Ziemi Zachodnich na zebraniu plenarnym w dniu 19.II. 59 r. stwierdziła konieczność włączenia do rzędu ważnych zadań politycznych i gospodarczych kraju kompleksowego zagospodarowania Odry jako największego obiektu Ziemi Zachodnich. Zadanie to powinno znaleźć odpowiedni wyraz na III-cim Zjeździe Partii.

Pełna i kompleksowa zagospodarowanie Odry dotyczy jej jako:

- rezerwuaru zasobów wodnych dla zaopatrzenia przemysłu, rolnictwa i osiedli,
- drogi wodnej,
- potencjału energetycznego.

Woda jest podstawowym surowcem dla produkcji przemysłowej i rolniczej oraz podstawowym czynnikiem biologicznym bytu człowieka. Fakt ten ma szczególne znaczenie na obszarach dorzecza Odry, które jako poważnie wprzemysłowienie i zurbanizowanie ma wybitnie wzrastające z roku na rok potrzeby. Niezaspokojenie ich jest przeszkodą dla rozwoju gospod. Ziemi Zachodnich.

✓
Odra jest jedyną w kraju w chwili obecnej prawie w pełni zagospodarowaną drogą wodną, łączącą wielkie okręgi przemysłowe, z portem morskim w Szczecinie oraz siecią dróg wodnych Europy. Wielomiliardowe nakłady dokonane w przeszłości na budowę arterii Odry są wykorzystywane zaledwie w 15%. Proces dekapitalizacji nie został dotychczas zahamowany.

Poza tym wody Odry powinny być w pełni wykorzystywane dla celów energetycznych, co pozwoli na osiągnięcie oszczędności ok. 1 mil. ton węgla rocznie.

Dolina Odry leżąc w pasie niskich barometrycznych wraz z jej dopływami nie posiada całkowitego zabezpieczenia przeciwpowodzi-

wego, czego dowodem były straty roku ubiegłego.

ooooo

W oparciu o stan faktyczny, Komisja Zagospodarowanie Odry przy Radzie Naczelnej TRZZ stwierdza co następuje:

Poziom planowanych zadań przewozowych Żeglugi na Odrze ustala się wg. planu na rok 1965 na około 2.500 tys. ton rocznie. Nie pokrywa to zarysowanych już obecnie dodatkowych potrzeb: - ok. 500 tys. ton nawozów sztucznych z Kędzierzyna i cementu z rejonu Opola, a także około 500 tys. ton dla rozbudowanych innych wielkich zakładów przemysłowych nad Odrą i około 2.500 tys. ton węgla z rejonu Zabrze dla Zakładów w Kędzierzynie i Blachowni. Wobec tak zarysowujących się potrzeb należy rozwinąć wielkoseryjną produkcję taboru motorowego w łącznej ilości do roku 1965 około 440 sztuk barek np. typu BM-500. Wybudowanie tej ilości taboru umożliwi wykonywanie przewozów w ilości około 6 mln. ton w roku 1965, co zwolni ponad 150 pociągów towarowych dla innych zadań stojących przed transportem kolejowym, zwłaszcza wobec postulowanych przez XII Plenum PZPR aktywizacji wsi, wymiany towarowej i szeroko zakrojonej kooperacji wszystkich gałęzi przemysłu. Stocznie Wrocławskie są zdolne po niewielkich inwestycjach uzupełniających budować rocznie 50 sztuk barek motorowych, a poza tym dawna Stocznia rzeczna w Głogowie gotowa podjąć budowę około 20 sztuk rocznie barek tego typu.

Wielkoseryjna budowa taboru rzeczno-żeglarskiego na Odrze pozwoli obniżyć koszty budowy od 20-25 %.

Istnieje możliwość przygotowania odpowiedniej ilości kadr dla obsługi nowoczesnego taboru rzecznej Odry.

~~Wskazania~~

Do zwiększonych zadań przewozowych możliwym jest dostosowanie istniejących portów śródlądowych Odry bez dokonywania większych inwestycji.

Zaplanowana budowa przeciwpowodziowego zbiornika w Okębinowie na Nysie Kłodzkiej nie rozwiąże do końca zagadnienia pełnego wyrównania przepływów na Odrze dla celów żeglugowych. Należy rozważyć możliwość wykorzystania basenu, który powstanie po projektowanej eksploatacji piasku posadzkowego w rejonie Kuźni Raciborskiej dla Żegl. Rybnickiego - na basen zbiornika retencyjnego górnej Odry. Poza tym należy rozpatrzyć problem wybudowania zbiornika w Mianowie na Bystrej.

Należy odbudować, uzupełnić i zmodernizować wszystkie nadające się do odbudowy urządzenia wodne, przemysłowe, komunalne, hydroenergetyczne i melioracyjne w całym dorzeczu Odry. Poza tym zakłady przemysłowe i miasta leżące nad Odrą i jej dopływami winny możliwie w najkrótszym czasie przystosować gospodarkę wodną całkowicie do wymagań wynikających z obowiązujących przepisów o korzystaniu i ochronie wód, aby ostatecznie zahamować wzrastający w nas traszającym tempie stopień zanieczyszczeń w Odrze i jej dopływach.

Dla stworzenia warunków pozwalających na usprawnienie racjonalnego utrzymania i eksploatacji urządzeń wodnych oraz samej drogi wodnej Odry, która wraz ze swymi urządzeniami jak kanały, śluzy, jazy,

zbiorniki itp. stanowi jedną nierozdzielalną całość / w odróżnieniu, do obecnej sytuacji na Wiśle/ - winien być powołany jeden organ administracji drogą wodną Odrą z siedzibą we Wrocławiu w zamian kilku działających obecnie. Wrocław był nie bez przyczyny siedzibą władz Odry i dziś posiada część jej elementów /Dyrekcja Żeglugi, Główna Wzorcowa Stocznia do nowej budowy, oraz Specjalistyczne Biuro Studiów i Projektów Taboru Rzecznego, Odrzański Oddział "Hydroprojekt"/.

Dla pogłębienia wyników dotychczasowych prac nad ekonomiką, postępem technicznym i rozwojem żeglugi na Odrze, winny być podjęte dalsze studia w tym zakresie, z uwzgl. prac już zaawansowanych, jak np. projekt pełnego użegłownienia Odry, projekt połączenia Odry z Wisłą przez Górny Śląsk, i projekt budowy kanału Odra - Dunaj/specjalnie tzw. odadnka polskiego tj. od Kędzierzyna do Morawskiej Ostrawy/. Jako szczególnie pilne uważa się projekt pierwszego odcinka kanału Odra - Wisła od Gliwic do Zabrze, który pozwoli na zaopatrzenie zakładów wielkiej chemii /Kędzierzyn - Blachownia/ w niezbędne ilości węgla i projekt usprawnienia pracy portu Szczecin.

Należy sugerować, aby władze Partii podjęły akcję w wyniku której zostałby powołany międzynarodowy organ w ramach wspólnoty państw socjalistycznych dla opracowania programu budowy i zasad sfinansowania dla kanału Odra - Dunaj.

Wykonanie wym. wyżej studiów stanowiłoby podstawę dla opracowania programu zagospodarowania przestrzennego Nadodrza jako specyficznego zespołu rejonów gospodarczych, związanych z arterią Odry.

Tak pojęte zagospodarowanie Odry jako największego obiektu Ziem Zachodnich pozwoli na:

- szybszy rozwój Ziem Zachodnich i przyniesie wielkie korzyści gospodarcze ogólnonarodowej,
- skupi społeczeństwo Ziem Zachodnich wokół ofensywnej inicjatywy gospodarczej, dynamizującej społeczną stabilizację na obszarach, których jednostki w granicach Polski wyznaczają nową rolę,
- uczyni Odrę osią pokojowej współpracy gospodarczej Europy Środkowej.

PROJEKT FRAGMENTU UCHWAŁY

III ZJAZDU PARTII.

III Zjazd Partii w oparciu o analizę potrzeb wszechstronnych kraju i wnioski Towarzystwa Rozwoju Ziem Zachodnich, postanawia do rządu ogłosić zadania polityczne i gospodarcze włączyć kompleksowe zagospodarowanie Odry jako:

- drogi wodnej
- naturalnego zbiornika zasobów surowca wodnego dla przemysłu, rolnictwa i osiedli
- potencjału energetycznego.

Dla szybkiego wykorzystania Odry jako drogi wodnej przemysł winien przeanalizować korzyści organizacyjne i efektywność ekonomiczną transportu wodnego, jak to uczynił przemysł chemiczny w Kędzierzynie i cementowy w Opolu. W wyniku takiej analizy powstaną możliwości sfinansowania budowy taberu wodnego dla obsługi zaінteresowanych zakładów.

Dla umożliwienia dalszego rozwoju gospodarki Ziemi Zachodnich i dokonania niezbędnych prac w zakresie zabezpieczenia i dystrybucji zasobów wodnych, zainteresowane Rady Narodowe dokonają kompleksowej analizy korzyści ekonomicznych i biorąc przykład z Nadwiślańskich Rad Narodowych zaangażują odpowiednie środki w swoich planach gospodarczych w stopniu gwarantującym umińięcie zaniedbań.

oprawa...
Kiel. P. ...

36
34

WYZWIJACJA
W OPRAWDZIE KOMPLEKSOWEGO ZAGOSPODAROWANIA
ODRY

Komisja Zagospodarowania Odry przy Radzie Państwa Ziem Zachodnich na zebraniu plenarnym w dniu 19.II.59 r. stwierdziła konieczność włączenia do rzędu ważnych zadań politycznych i gospodarczych kraju kompleksowego zagospodarowania Odry jako najbliższego obiektu Ziemi Zachodnich. Zadanie to powinno znaleźć odpowiednią wyraz na III-ciej Zjeździe Partii.

Pełne i kompleksowe zagospodarowanie Odry dotyczy jej jako :
- rezeruaru zasobów wodnych dla zaopatrzenia przemysłu, rolnictwa i osiedli,
- drogi wodnej,
- potencjału energetycznego.

Woda jest podstawowym surowcem dla produkcji przemysłowej i rolniczej oraz podstawowym czynnikiem biologicznego bytu człowieka. Fakt ten ma szczególne znaczenie na obszarach dorzecza Odry, które jako powódnie uprzemysłowione i zurbanizowane ma wybitnie wzrastające z roku na rok potrzeby. Niespokojenie ich jest przeszkodą dla rozwoju gospod. Ziemi Zachodnich.

Odra jest jedyną w kraju w chwili obecnej prawie w pełni zagospodarowaną drogą wodną. Znacząco wielkie okręgi przemysłowe, z portem morskim w Świeżem oraz sieć dróg wodnych Europy. Wielomiliardowe nakłady dokonane w przeszłości na budowę arterii Odry są wykorzystywane głównie w 15 %. Proces dekapitalizacji nie został dotychczas zahamowany.

Ponajmniej wody Odry powinny być w pełni wykorzystywane dla celów energetycznych, co pozwoli na osiągnięcie oszczędności ok. 1 milj. ton węgla rocznie.

Dolina Odry leżąca w pasie nędzy barometrycznych wraz z jej dopływami nie posiada całkowitego zabezpieczenia przeciwpowodziowego, czego dowodem były straty roku ubiegłego.

oooooooo

Wobec stanu faktycznego, Komisja Zagospodarowania Odry przy Radzie Państwa TRZ stwierdza co następuje :

Planom planowanych zadań przewozowych żeglugi na Odrze ustala się wg planu na rok 1965 na około 2.500 tys. ton rocznie. Nie pokrywa to sarysowanych już obecnie dodatkowych potrzeb : - ok. 500 tys. ton nawozów sztucznych z Kędzierzyna i cementu z rejonu Opola, a także około 500 tys. ton dla rozbudowywanych innych wielkich zakładów przemysłowych nad Odrą i około 2.500 tys. ton węgla z rejonu Zabrze dla Zakładów w Kędzierzynie i Blachowni.

Wobec tak sarysowujących się potrzeb należy rozwinąć wielkoseryjną produkcję taboru motorowego w znacznej ilości do roku 1962 około 440 sztuk barak np. typu III-500. Wybudowanie tej ilości taboru umożliwi wykonywanie przewozów w ilości około 6 milj. ton w roku 1965, co umożliwi ponad 150 pociągów towarowych dla innych zadań stojących przed transportem kolejowym, zwłaszcza wobec postulowanych przez XII Plenum PRF aktywności wsi, wydajny towarowej i szeroko zakrojonej kooperacji wszystkich gałęzi przemysłu.

Stocznie Wroclawskie są zdolne po niewielkich inwestycjach uzupełniających budować rocznie 50 sztuk barak motorowych, a poza tym dawna Stocznia rzeczna w Głogowie gotowa podjąć budowę około 20 sztuk rocznie barak tego typu.

Wielkoseryjna budowa taboru rzeczno-kołowego na Odrze pozwoli obniżyć koszty budowy od 20 - 25 %.

Istnieje możliwość przygotowania odpowiedniej ilości kadr dla obsługi nowoczesnego taboru rzeczno-kołowego Odry.

Do zwiększonych zadań przewozowych możliwym jest dostosowanie istniejących portów śródlądowych Odry bez dokonywania większych inwestycji, natomiast port Szczecin winien dokonać adaptacji usprawniających ruch taboru rzeczno-kołowego.

X.

planowana budowa przeciwpowodziowego zbiornika w Głębinowie na Wyście Łódzkiej nie powinna do końca zagadnienia pełnego wyrównania przepływu na Odrze dla celów żeglugowych. Należy rozważyć możliwość wykorzystania basenu, który powstanie po projektowanej eksploatacji piasku podziemnego w rejonie Rudni Raciborskiej dla Żegl. Rybnickiego - na basen zbiornika retencyjnego górnej Odry. Posa tym należy rozpatrzyć problem wybudowania zbiornika w Mianowie na Bystrzycy.

Należy odbudować, uzupełnić i modernizować wszystkie nadające się do odbudowy urządzenia wodne, przeciwpowodzie, komunalne, hydroenergetyczne i melioracyjne w całym dorzeczu Odry. Posa tym należy przemyśleć i zrealizować nad Odrą i jej dopływami winny możliwie w najkrótszym czasie przystosować gospodarkę wodną całkowicie do wymagań wynikających z obowiązujących przepisów o korzystaniu i ochronie wód, aby całkowicie zahamować wzrostający z nasrastającą tempie wzrost zanieczyszczeń w Odrze i jej dopływach.

Dla stworzenia warunków pozwalających na uprawnienie racjonalnego utrzymania i eksploatacji urządzeń wodnych oraz samej drogi wodnej Odry, która wraz ze swymi urządzeniami jak kanały, śluzy, zbiorniki itp. stanowią jedną nierozdzielalną całość /w odróżnieniu do obecnej sytuacji na Wiśle/ - winien być powołany jeden organ administracji drogi wodnej Odry z siedzibą we Wrocławiu w skład kilku działających obecnie. Wzrost był nie bez przyczyny siedzibą władz Odry i dziś posiada część jej elementów /Wyższa Żegluga, Główna Wzrostowa Stocznia do nowej budowy, oraz Specjalistyczne Biuro Studiów i Projektów Zaboru Raciborskiego, Odrzański Oddział "Hydroprojekt" /

Dla pogłębienia wyników dotychczasowych prac nad ekonomiczną, postępem technicznym i rozwojem żeglugi na Odrze, winny być podjęte dalsze studia w tym zakresie, z uwzgl. prac już zrealizowanych, jak np. projekt pełnego udogólnienia Odry, projekt połączenia Odry z Wisłą przez Odrny Ślęzak, i projekt budowy kanału Odry - Dunaj /specjalnie tzw. odcinka polskiego tj. od Kędzierzyna do Morawskiej Ostrawy/. Jako specjalnie pilny uważa się projekt pierwszego odcinka kanału Odry - Wisła od Gliwice do Zabrza, który pozwoli na zaopatrzenie zakładów wielkiej chemii /Kędzierzyn - Blachownia/ w niezbędną ilość węgla.

Należy sugerować, aby władze Partii podjęły akcję w wyniku której zostałby powołany międzynarodowy organ w ramach wspólnoty państw socjalistycznych dla opracowania programu budowy i zasad sfinansowania dla kanału Odry - Dunaj.

Wykonanie wym. wyżej studiów stanowić powinno podstawę dla opracowania programu zagospodarowania przestrzennego Nadodrza jako specyficznego zespołu rejonów gospodarskich, związanych z arterią Odry.

Tak pojęte zagospodarowanie Odry jako największego obiektu Ziem Zachodnich pozwoli na :

- szybki rozwój Ziem Zachodnich i przyniesie wielkie korzyści gospodarce ogólnonarodowej,
- skupi społeczeństwo Ziem Zachodnich wokół ofensywnej inicjatywy gospodarczej, dynamicznej, stabilizującej na obszarach, których jednemu w granicach Polski wyznacza nową rolę,
- uczyni Odrę osią pokojowej współpracy gospodarczej Europy Środkowej.

V oraz rozpatrzyć projekt połączenia kanałowego Warty koło Poznania z Odrą k. QTagowa!

projekt wstawił do odpowiedniego fragmentu Uchwały Zjazdu.

36

III Zjazd Partii w oparciu o analizę potrzeb kraju wnioski Towarzystwa
rozwoju Ziemi Zachodnich - postanawia włączyć do zadań politycznych i gospo-
darczych - zagadnienie zagospodarowania Odry, jako największego obiektu
Ziemi Zachodnich stanowiącego:

- na naturalny zasobnik wody jako podstawowego surowca dla rozwijającego
się przemysłu, rolnictwa i osiedli,
- drogi wodnej łączącej morze ze środkami o wybitnej intensywności w kraju,

Zagospodarowanie Odry przyspieszy rozwój Ziemi ~~Wschodnich~~ Zachodnich i skupi społec-
zeństwo wokół ofensywnej inicjatywy dynamizującej społeczną stabilizację
na obszarach których jedność w granicach Polskich wyznacza nową rolę.

Wrocław, dnia 6.IV.1959 r. 37

P r o t o k 6 2

z posiedzenia plenarnego Komisji Zagospodarowania
Odry Rady Naczelnej TRZZ, odbytego w dniu 6.IV.1959r.
w lokalu Rady Okręgowej TRZZ we Wrocławiu

O b e c n i :   przew. Komisji - Ob. Z. Kuszewski
                    v-przew. Komisji - Ob. J. Kachel
                    członkowie Komisji- Ob. A. Dowgiałło
                                        Ob. St. Gamski
                                        Ob. S. Golachowski
                                        Ob. St. Grzebała
                                        Ob. T. Kosteki
                                        Ob. J. Lapiński
                                        Ob. Wł. Magiera
                                        Ob. St. Malessa
                                        Ob. J. Patuszyński
                                        Ob. L. Piskorz
                                        Ob. J. Rutkiewicz
                                        Ob. M. Sknurzył

Posiedzenie otwiera przewodniczący Komisji inż. Z. Kuszewski, podając następujący porządek dzienny :

1. Omówienie wniosków protokołu z poprzedniego posiedzenia
2. Omówienie dotychczasowej pracy Komisji
3. Sprawy personalne : kooptacja i skreślenie członków
4. Sprawy regulaminu obrad Komisji
5. Omówienie i zatwierdzenie programu pracy Komisji
6. Wolne wnioski

Powyższy porządek zostaje przyjęty przez Komisję.

Do punktu 1

Przewodniczący Komisji odczytuje wnioski protokołu z poprzedniego posiedzenia Komisji w dniu 19.II.1959 r. Po krótkim omówieniu wnioski zostają przyjęte.

Do punktu 2

Przewodniczący Komisji informuje, że w okresie między posiedzeniami plenarnymi w związku z III Zjazdem PZPR :

- opracowani tezy dotyczące aktywizacji Odry, które dostarczono v-prem. Nowakowi, v-prem. Jędrzychowskiemu, min. Rapackiemu, v-min. Grochulskiemu oraz posłowi Drapichowi. Niestety na III Zjeździe problemowi Odry poświęcono bardzo mało miejsca. Jedyne tow. Kisielewski poruszył go w paru zdaniach, a tow. Wojas w swym wystąpieniu podał, że sprawa transportu odrzańskiego jest dla opolszczyzny pierwszoplanową. Do wystąpienia tow. Izydorczyka na temat aktywizacji Odry nie doszło z powodu zamknięcia zjazdowej dyskusji.
- Uzgodniono wprowadzenie "Dnia Odry" do tygodnia Ziemi Zachodnich w niedzielę dnia 10.V.1959 r.
- 27.III.59 r. odbyło się posiedzenie Komisji poświęcone omówieniu programu prac na 1959 r.

- Przewodniczący Komisji odbył rozmowę z sekretarzem wrocławskiego KW tow. Grudzińskim, który podjął się objęcia całej Odry opieką KW. Tow. Grudziński interesuje się przede wszystkim zagadnieniami dekapitalizacji majątku narodowego winwestowanego w Odrę oraz skoooperowanie wysiłków wszystkich KW nad ustawieniem przemysłu frontem do Odry.
- Napotymano na negatywne ustosunkowanie się Prezydium WRN we Wrocławiu odnośnie powołania Międzywojewódzkiej Komisji Odrzańskiej mimo odpowiednich uchwał innych prezydium WRN. Przyczyny takiego ustosunkowania się były natury formalno-prawnej. Natomiast Prezydium WRN we Wrocławiu rozważa możliwości wystąpienia o wznowienie pracy Międzyresortowej Komisji Zagospodarowania Odry. Temat ten został objęty porządkiem sesji WRN we Wrocławiu, wyznaczanej na dzień 11.V.1959 r.
W dyskusji nad tym podpunktem prof. Malessa poruszył potrzebę wydobycia opinii Katedry Prawa Admin. tut. uniwersytetu o stanowisku radców prawnych P WRN, zwłaszcza, że Katedra ta wypowiedziała się pozytywnie odnośnie strony formalnej projektu uchwał Prezydium WRN o powołaniu Międzywojewódzkiej Komisji Zagospodarowania Odry. Inż. Patuszynski zauważył, że również z powodu braków natury formalno-prawnej Prez. WRN w Katowicach nie podjęło proponowanej uchwały; z interpretacji takiej uchwały mogłaby bowiem wynikać konieczność usgadzania wielu pozwoleń wodno-prawnych na terenie woj. katowickiego ze wszystkimi województwami nadodrzańskimi.
- Komisja podjęła przygotowania dla nadania odpowiedniego wydźwięku uroczystościom podniesienia bandery na 1-szej barce motorowej 500 t zbudowanej na Stoczni "Zacisze" we Wrocławiu. Uroczystość odbędzie się 21.IV.1959 r.

Do punktu 3

Prezydium otrzymało polecenie wyjaśnienia nieobecności członków Komisji oraz uprawnienie do skreślenia z listy członków następujących osób, które nie wykazały dotychczas żadnego zainteresowania pracami Komisji.

- prof. dra Stanisława Berezowskiego z Warszawy,
- dyr. S. Zempickiego ze Szczecina,
- mgra H. Janusa z Opola,
- prof. dr M. Kiełczewską - Zaleską z Warszawy,
- prof. B. Siwonina z Wrocławia,
- dyr. inż. J. Zarembe z Warszawy.

Jednocześnie do składu Komisji zostali dołączeni :

- inż. Stanisław Grzebała z Wydz. Gospodarki Wodnej Prez. RN Wrocław
- inż. Tadeusz Kostecki z RDW Wrocław,
- inż. Stefan Bobolewski z Hydroprojektu Wrocław,
- inż. Lesław Piskorz z Wydziału Gosp. Wodnej Prez. WRN Wrocław

W czasie dyskusji nad sprawami personalnymi prof. Malessa zgłosił wniosek, aby posiedzenia odbywać naprzemiennie w różnych ośrodkach TRZZ w miastach regionu Nadodrza. Wpłyne to na większe zainteresowanie tych ośrodków pracami Komisji i zaktywizuje lokalne Zespoły

Zagospodarowania Odry. Wniosek został przyjęty.

Do punktu 4

Projekt regulaminu obrad Komisji rozdano członkom Komisji, którzy zobowiązali się w ciągu 1 tygodnia nadesłać swoje uwagi. Projekt regulaminu w ostatecznej redakcji po uwzględnieniu zgłoszonych poprawek zostanie przedłożony Komisji celem zatwierdzenia na plenarnym posiedzeniu majowym.

Do punktu 5

Program pracy przedstawiać przedstawił reprezentanci zespołów. Program zespołu I /dokumentacyjno-propagandowego/ przedstawia się następująco :

- a/ Podjęcie kwerendy archiwalnej we wrocławskim Archiwum Państwowym odnośnie materiałów dot. regulacji Odry i dopływów oraz budowy kanałów żegl.,
Wykonawca dr Swirski, termin 1 miesiąc, koszt 3,0 tys. zł
Praca obejmie około 150 tek.
- b/ Zestawienie bibliografii prac naukowych i publikacji dot. Odry i dopływów
Wykonawca p. Janina Piasecka /Instytut Geograf./ przy konsultacji dr. Mągaczowej.
Termin wykonania ok. 2 mies. koszt orientacyjny 1,0 tys. zł
- c/ Zebranie danych odnośnie studiów i dokumentacji techn. wykonanych po 1945 r. i dotychczas niepublikowanych. Materiały zebrane w I etapie metodą ankiet.
Wykonawca inż. Kostecki, termin wyk. 3 mies.
Koszt orientacyjny 3,0 tys. zł
- d/ W II etapie nastąpi klasyfikacja zebranych uprzednio materiałów pod względem przydatności technicznej. Projektuje się stworzenie biuletynu, który zawierałby skatalogowane powyższe materiały. Termin wykonania - do końca roku. Koszt orientacyjny około 13,0 tys. zł

Razem Zespół I 20,0 tys. zł

W dyskusji poruszono konieczność rozwinięcia przez Zespół I również akcji propagandowej /ob. Dyr. Magiera, ob. poseł Kachel/. Komisja przyjęła wniosek posła Kachla, aby wspólnie z Zarządem Okręgowym TRZZ w Opolu wydać zbiorek pieśni odrzańskich z partycypowaniem w kosztach do wys. 6 tys. zł.

Program Zespołu II /Programu Zagospodarowania Nadodrza/ opracowany został z uwzględnieniem następujących postulatów :

- należy całość prac ustawić w ten sposób, aby przedstawiała ona wagę faktyczną dla społeczeństwa, podkreślając sprawę Odry, jako równorzędną innym b. ważnym problemom gospodarczym.
- Cała inwentaryzacja musi służyć celom praktycznego wykorzystania.
- Muszą być przede wszystkim uwypuklone efekty ekonomiczne gosp. wodnej.

./.

Rzeczowo program zespołu II przedstawia się następująco :

a/ Analiza mikroregionów nadodrzańskich jako podłoża gospodarczego dla gospodarki wodnej ze szczególnym uwzględnieniem pasa przyodrzańskiego, koszt około	15,0 tys. zł
b/ Analiza możliwych do osiągnięcia efektów z generalnego uporządkowania gospodarki wodnej, koszt ok.	3,0 tys. zł
c/ Analiza kosztów strat zespolonych, wynikających z nieuporządkowanej gospodarki wodnej koszt ok.	5,0 tys. zł
d/ Porównanie międzynarodowe stanu zagospodarowania wodnego i wykorzystania transportu wodnego, koszt ok.	5,0 tys. zł
e/ Zagadnienie przemysłu w pasie Odry, koszt ok.	2,0 tys. zł
f/ Studium transportu w Polsce, potrzeb i możliwości w tym zakresie z uwzględnieniem transportu wodnego koszt około	5,0 tys. zł
g/ Zagadnienie nawozów i cementu z uwzględnieniem ich roli w transporcie wodnym, koszt około	5,0 tys. zł
Koszt orientacyjny ogółem :	40,0 tys. zł

Termin wykonania : punkt a/ w ciągu 3 miesięcy, pozostałe sukcesywnie do końca roku.

W dyskusji / ob. inż. Kuszewski. obr. prof. Golachowski/ podkreślono że opracowania ogranicza się do aktualizacji materiałów posiadanych przez instytucje i przedsiębiorstwa państwowe. Ponadto zachodzi konieczność wyodrębnienia problemu dekapitalizacji obiektów gospodarki wodnej, jako osobnego tematu. W tej sprawie obszernymi materiałami powinien rozporządzać dyr. Arkuszewski.

W programie III zespół /gospodarki wodnej/ podanym ramowo ujęto inwentaryzację obiektów wg 3 działów :

- a/ Ujęcia wody dla przemysłu, gospodarki komunalnej, rolnictwa oraz oczyszczania ścieków i ochrony wód przed zanieczyszczeniami,
- b/ Zabudowa i wykorzystanie cieków dla potrzeb energetycznych,
- c/ Żegluga, droga wodna Odry i sprawy przeciwpowodziowe.

W dyskusji /dyr. Magiera/ podkreślono, że chodzi tu przede wszystkim o wykonanie wysokiej efektywności ekonomicznej wielkich inwestycji wodnych w dorzeczu Odry, które jest wysoko zainwestowane. Ponadto inwestycje te ujawnia i polepszą wysokie wskaźniki efektywności inwestycji już wykonanych, a dekapitalizujących się. Materiały winny być bieżąco przygotowywane i przekazywane kierownikowi zespołu I dla rozwinięcia działalności propagandowej w łonie społeczeństwa.

Dyr. Dowgiałko oświadcza, że współpracownicy zespołu mogą dać materiały inwentaryzacyjne do problemu "c" nawet w ciągu 2 miesięcy. Tezy i detyderaty winny narodzić się w jesieni br. ze względu na okoliczności i terminy towarzyszące uchwaleniu planu 5-letniego.

Na wydatki zespołu III przeznaczono 45,0 tys. zł, z tym, że zobowiązano Prezydium Komisji i Kierownictwo Zespołu /ob. inż. Grzebałę/ do opracowania wstępnego wykazu tematycznego prac III zespołu w terminie do 11 kwietnia br.

Przedstawione programy po dyskusji zatwierdzono w postaci zaprotokółowanej na łączną sumę : $20,0 + 6,0 + 40,0 + 45,0 = 111,0$ tys. zł.

Kończąc obrady nad punktem 5 porządku dziennego Komisja poleciła Prezydium wystąpić do Rady Naczelnej TRZZ, aby zobowiązała Rady Okręgowe województw nadodrzańskich do przesyłania przez ich Komisje Gospodarcze wszystkich materiałów dotyczących gospodarki wodnej na Odrze na adres Komisji Zagospodarowania Odry.

Do punktu 6

W wolnych wnioskach dyr. Magiera omówił przygotowania do uroczystości oddania do eksploatacji pierwszej barki motorowej BM 500 na Stoczni Zaczysze we Wrocławiu w dniu 21.IV. br. Zaplanowano wysłać delegację do wiceprem. Nowaka z zaproszeniem na tę uroczystość.

Poinformowano również Komisję o oddaniu do eksploatacji w dniu 27. IV.br. statku pasażerskiego 2.n. O. "Goplana" na Stoczni Gdańsk-Pleniewo.

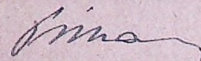
Termin i miejsce następnego posiedzenia wyznaczono na drugą połowę maja w Szczecinie.

Ob. inż. Gamski zaindagowany przez członków Komisji potwierdził gotowość Ministerstwa Żeglugi i Gospodarki Wodnej do udzielenia pomocy jeśli chodzi o udostępnienie posiadanych materiałów przez organy tego ministerstwa. Ponadto ob. inż. Gamskiego proszono o zbadanie formalnego stanowiska MŻ i GW odnośnie propozycji reaktywowania Międzyresortowej Komisji Zagospodarowania Odry.

Na tym drugie plenarne posiedzenie Komisji zakończone.

Trwało ono w godzinach 11.00 - 15.15.

Protokółował :

inż. L. Piskorz

P r o t o k ó ł

z trzeciego posiedzenia plenarnego Komisji Zagospodarowania Odry
Rady Naczelnej TRZZ, odbytego w dniu 18.VI.1959 r. w lokalu Rady
Okręgowej TRZZ we Wrocławiu.

Obecni: Przewodn. Komisji : ob. inż. Zb. Kuszewski

Członkowie Komisji: ob. A. Dowgiałko

ob. J. Kokot

ob. T. Klus

ob. Wł. Magiera

ob. St. Malessa

ob. J. Rutkiewicz

ob. St. Grzebaza

ob. S. Bobolewski

ob. L. Piskorz

Zaproszony : ob. J. Głuszak

Posiedzenie otwiera Przewodniczący Komisji inż. Zb. Kuszewski
podając następujący porządek dzienny :

1. Odczytanie protokołu z poprzedniego posiedzenia plenarnego.
2. Referat ob. mgr.inż. J. Głuszaka na temat Kanału Odra - Warta.
3. Omówienie przygotowań do Sesji Wyjazdowej Komisji Sejmowej
Ziem Zachodnich na trasie Gliwice-Szczecin w dniach 25-27.VI.
4. Sprawdzenie postępu prac programowych w zespołach.
5. Przyjęcie regulaminu wewnętrznego Komisji.
6. Inne sprawy bieżące.

Powyższy porządek dzienny został przyjęty przez Komisję.

Do punktu 1.

Protokół z drugiego posiedzenia plenarnego Komisji odbytego
dnia 6.IV.br. odczytał sekretarz Komisji inż. L. Piskorz.

Uwag do protokołu nie zgłoszono.

Do punktu 2.

Ob. mgr.inż. Józef Głuszak - Kierownik Wydziału Gospodarki
Wodnej Prez. WRN w Poznaniu składa informację o wykonanych w latach
1952-1953 przez Hydroprojekt we Wrocławku studiach drogi wodnej
wschód-zachód. Studium to rozpatrywało kilka alternatyw trasy drogi
wodnej, któreby połączyła system kanałów rejonu Berlina przez Śród-
kową Wartę i Wisłę z Bugiem i Kanałem Królewskim. Referent wskazuje
na szczególnie atrakcyjną aktualność i samodzielność fragmentu jednej
z alternatyw, dotyczącego połączenia Odry z Wartą kanałem żeglugi

- 2 -

biegnącym na trasie Ujście Baryczy - Srem. Kanał ten skróciłby o z górą połowę długość drogi wodnej Śląsk - Poznań. Wartość tego kanału polega nie tylko na fakcie ciążenia dużej masy towarowej do przewozu kanałem, lecz także na fakcie dojrzwiania planów realizacji dużego zbiornika retencyjnego na Warcie w Jeziorsku oraz na Prośnie w Wielowsi Klasztornej, ewent. także w Działoszynie na Warcie. Powyższe zbiorniki wpływając na wyrównanie przepływów, uczynią z Warty drogę wodną tej klasy co Odra. Koszt kanału możnaby określić na 600-700 mln złotych.

W dyskusji nad informacją ob. dyr. Magiera podkreśla, że problem należy rozważać z uwzględnieniem właściwego priorytetu poszczególnych inwestycji wodnych na Odrze i Warcie. Sprawa ta wiąże się ściśle z zagadnieniem przepustowości rz. Odry, która w ciągu najbliższej pięcioletki /do 1965 r./ zostanie poważnie obciążona przewozami. Połączenie projektowane uzyska pełne znaczenie przy jednoczesnej przebudowie śluz na rzece Odrze oraz budowie kanału Odra-Dunaj. Omawiany kanał stanowiłby fragment całego kompleksu inwestycji wodnych dorzecza Warty, które dla gospodarki wodnej miałyby znaczenie równe znaczeniu Kanału Centralnego.

Inż. Kuszewski postuluje włączenie do studium zagospodarowania Odry także studium kanału Odra - Warta z perspektywą przedłużenia do Wisły.

Liczni dyskutanci /ob. ob. Dowgiałko, Kokot, Kuszewski, Magiera, Malessa/ podkreślają nie tylko olbrzymie gospodarcze znaczenie tego kanału, lecz również zupełnie specyficzne znaczenie polityczne inwestycji dla przyspieszenia i pogłębienia integracji Ziemi Zachodnich z centralnymi.

Dyr. Dowgiałko podaje, że w przeciwieństwie do koncepcji Kanału Centralnego, która popiera mała grupka specjalistów budownictwa wodnego, - koncepcja kanału Odra - Warta posiada gospodarzy w terenie. Potrzebne jest więc konkretne działanie - powinny wyjść odpowiednie postulaty i deklaracje z Poznania, Śląska i Wrocławia. Proponuje, aby dokooptować do Komisji Zagospodarowania Odry przedstawicieli Poznania: inż. Głuszaka /Wydz. GW Prez. WRN/, dyr. Boińskiego /RDW Poznań/, inż. Grodzkiego /Wydz. Roln. Prez. WRN/, mgra Górskiego /WKPG/.

Po dyskusji ustalono:

- Zwrócić się do Prez. WRN w Poznaniu z postulatem zapoczątkowania jeszcze w bieżącym roku przez Wydział Gospodarki Wodnej studiów do założeń kanału Odra-Warta.

- Spowodować, aby Komisja Sejmowa Ziem Zachodnich zaleciła Prezydium WRN w Poznaniu przystąpienie do opracowania dokumentacji dla kanału Odra - Warta.

Do punktu 3.

Inż. Kuszewski informuje, że w Sesji Wyjazdowej Komisji Sejmowej Ziem Zachodnich weźmie udział 23 posłów. Nasza Komisja musi zabezpieczyć przygotowanie informacji poszczególnych rad narodowych dla Komisji Sejmowej. Wśród postulatów omówiono dodatkowo konieczność referowania:

- budowy w Kędzierzynie fabryki plastyku zamiast odpowiednich zakładów w Toruniu,

- możliwość budowy zbiornika w Kuźni Raciborskiej o objętości 400 mln m³ zamiast zbiornika w Raciborzu.

W dalszym ciągu posiedzenia rozdzielono zadania na poszczególnych członków Komisji, polegające na dopilnowaniu przygotowania rzeczowych informacji przez poszczególne rady narodowe. Zobowiązani zostali: dr. Kokot w stos. do WRN Katowice, mgr. Klus w stos. do WRN Opole, mgr. inż. Grzebała w stos. do RN m. Wrocławia, prof. Malessa w stos. do WRN Szczecin, mgr. inż. Piskorz w stos. do WRN Zielona Góra /telefon./ oraz WRN Wrocław.

Postulowano odbycie w dniu 28 czerwca zebrania organizacyjnego Międzywojewódzkiego Komitetu Zagospodarowania Odry w Szczecinie.

Do punktu 4.

Postęp prac programowych zreferował sekretarz Komisji inż. Piskorz, podając:

- W Zespole dokument.-propagand. /red. Rutkiewicza/ zawarta jest tylko umowa z dr. Swirskim w sprawie kwerendy archiwalnej.

- W Zespole planu perspektywicznego /prof. Malessy/ zawarta jest tylko umowa z inż. Pithartem w sprawie wykorzystania transportu wodnego dla dystrybucji nawozów sztucznych i cementu.

W zespole gospodarki wodnej /inż. Grzebały/ nie ma jeszcze wprowadzić umów, lecz bezpośrednio przed posiedzeniem Komisji inż. Grzebała odbył naradę roboczą zespołu, na której dokonano rozdziału zleceń i podpisanie wszystkich umów powinno być kwestią najbliższego miesiąca.

Kierownicy zespołów omówili następnie zamierzone przez nich rozdzielenie zesztych zleceń na prace programowe podkreślając z naciskiem, że właściwy postęp prac uzależniony jest od operatywnego uruchomienia funduszy przez Radę Naczelną TRZZ.

Do punktu 5.

Zalecono sekretariatowi sporządzenie ostatecznego tekstu regulaminu z wykorzystaniem nadesłanych uwag i przedstawienie go Komisji na następnym posiedzeniu we wrześniu br.

Do punktu 6.

Omówiono sprawę zabezpieczenia mapy poglądowej dorzecza Odry na Sesję Wyjazdową Komisji Sejmowej.

Zatwierdzono uzgodniony z RN TRZZ plan działalności Komisji Zagospodarowania Odry na 1959 r.

Na tym trzecim plenarnym posiedzeniu Komisji Zagospodarowania Odry zakończone.

Protokółował: inż. /-/ L. Piskorz

Wrocław, dnia 25 czerwca 1959 r.

20 *zgodnie*
Adrian

Protokół

z trzeciego posiedzenia plenarnego Komisji Zagospodarowania Odry Rady Haczalnej TRZZ, odbytego w dniu 18.VI.1959 r. w lokalu Rady Okręgowj TRZZ we Wrocławiu.

Obecni: Przewodn. Komisji : ob. inż. Zb. Kuszewski

Członkowie Komisji: ob. A. Douglażko

ob. J. Kokot

ob. T. Klus

ob. J. Bogiera

ob. St. Kłosska

ob. J. Kutilowicz

ob. St. Gzembala

ob. S. Boholowski

ob. L. Piskorz

Zaproszony : ob. J. Głuszak

Posiedzenie otwiera Przewodniczący Komisji inż. Zb. Kuszewski podając następujący porządek dzienny :

1. Odczytanie protokołu z poprzedniego posiedzenia plenarnego.
2. Referat ob. mgr. inż. J. Głuszaka na temat Kanaku Odry- Warty.
3. Omówienie przygotowań do Sesji Wyjazdowej Komisji Sejmowej Ziemi Zachodnich na trasie Glinice- Szczecin w dniach 25-27.VI.
4. Sprawdzenie postępu prac programowych w zespołach.
5. Przyjęcie regulaminu wewnętrznego Komisji.
6. Inne sprawy bieżące.

Powyższy porządek dzienny został przyjęty przez Komisję.

Do punktu 1.

Protokół z drugiego posiedzenia plenarnego Komisji odbytego dnia 6.IV. br. odczytał sekretarz Komisji inż. L. Piskorz.

Uwag do protokołu nie zgłoszono.

Do punktu 2.

Ob. mgr. inż. Józef Głuszak - Kierownik Wydziału Gospodarki Wodnej Prosz. WSW w Poznaniu składa informację o wykonanych w latach 1952-1953 przez Hydroprojekt we Wrocławiu studiach drogi wodnej wschód-zachód. Studia te rozpatrywało kilka alternatyw trasy drogi wodnej, któreby połączyła system kanałów rejonu Berlina przez Grotkowską Wartę i Wisłę z Bugiem i Kanalem Królewskim. Referent wskazuje na szczególnie atrakcyjną aktualność i samodzielną fragmentu jednej z alternatyw, dotyczącego połączenia Odry z Wartą kanałem dogługi biegnącym na trasie Ujście Baryczy - Śrem. Kanał ten skróciłby o 200 km potoką drugą drogą wodną Śląsk - Poznań. Wskazuje tego kanału

polega nie tylko na faksie ciążenia dużej masy towarowej do przewo-
zu kanałem, lecz także na faksie dojrzenia planów realizacji du-
żego zbiornika retencyjnego na Warcie w Jeziorsku oraz na Prośnie
w Wielowsi Klasztornej, ewent. także w Dziakoszynie na Warcie. Powyż-
sze zbiorniki wpływając na wyrównanie przepływów, uczynią z Warty
drogę wodną tej klasy co Odra. Koszt kanału możnaby określić na
600-700 mln złotych.

W dyskusji nad informacją ob. dyr. Magiera podkreśla, że
problem należy rozważać z uwzględnieniem właściwego priorytetu
poszczególnych inwestycji wodnych na Odrze i Warcie. Sprawa ta wią-
że się ściśle z zagadnieniem przepustowości rz. Odry, która w ciągu
najbliższej pięcioletki (do 1965 r.) zostanie poważnie obciążona
przewozami. Połączenie projektowane uzyska poźne znaczenie przy jed-
noczesnej przebudowie śluz na przebiegu Odry oraz budowie kanału Odra-
Dunaj. Omawiany kanał stanowiłby fragment całego kompleksu inwestycji
wodnych dorzecza Warty, które dla gospodarki wodnej miałyby znacze-
nie równe znaczeniu Kanału Centralnego.

Inż. Kuszewski postuluje włączenie do studium zagospodarowa-
nia Odry także studium kanału Odra - Warta z perspektywą przedłuże-
nia do Wisły.

Kluczni dyskutanci (ob. ob. Dowgiałko, Kokot, Kuszewski, Ma-
giera, Malessa) podkreślają nie tylko olbrzymie gospodarcze znacze-
nie tego kanału, lecz również zupełnie specyficzne znaczenie poli-
tyczne inwestycji dla przyspieszenia i pogłębienia integracji Ziemi
Zachodnich z centralnymi.

Dyr. Dowgiałko podaje, że w przeciwieństwie do koncepcji
Kanału Centralnego, którą popiera mała grupka specjalistów budownic-
twa wodnego, - koncepcja kanału Odra - Warta posiada gospodarzy
w terenie. Potrzebne jest więc konkretne działanie - powinny wyjść
odpowiednie postulaty i deklaracje z Poznania, Śląska i Wrocławia.
Proponuje, aby dookołować do Komisji Zagospodarowania Odry przed-
stawiciele Poznania: inż. Głuszaka (Wydz. GW Prez WRN), dyr. Boid-
skiego (RDW Poznań), inż. Grodzkiego (Wydz. Roln. Prez WRN), mgra
Górskiego (WRPG).

Po dyskusji ustalono:

- Zwrócić się do Prez. WRN w Poznaniu z postulatem zapoczątko-
wania jeszcze w bieżącym roku przez Wydział Gospodarki Wodnej
studiów do założenia kanału Odra - Warta.

- Spowodować, aby Komisja Sejmowa Ziemi Zachodnich zaleciła
Prezydium WRN w Poznaniu przystąpienie do opracowania dokumentacji
dla kanału Odra - Warta.

Do punktu 3.

Inż. Kuźmowski informuje, że w Sesji Wyjazdowej Komisji Sejmowej Ziemi Zachodnich weźmie udział 23 posłów. Rada Komisja musi zabezpieczyć przygotowanie informacji poszczególnych rad narodowych dla Komisji Sejmowej. Wśród postulatów określono dodatkowo konieczność referowania:

- budowy w Kędzierzynie fabryki piletylemu zamiast odpowiednich zakładów w Toruniu;
- możliwości budowy zbiornika w Kuźni Maciejskiej o objętości 400 mln. m³ zamiast zbiornika w Macieju.

W dalszym ciągu posiedzenia rozdzielono zadania na poszczególnych członków Komisji, polegające na dopilnowaniu przygotowania rzeczowych informacji przez poszczególne rady narodowe. Zobowiązuje ich zostali: dr. Kokot w stos. do WNI Katowice, mgr. Kłus w stos. do WNI Opoles, mgr. inż. Grzebeża w stos. do WNI Wrocław, prof. Malcassa w stos. do WNI Szczecin, mgr. inż. Piskorz w stos. do WNI Zielona Góra (telefon.) oraz WNI Wrocław.

Postulowano odbycie w dniu 29 czerwca zebrania organizacyjnego Międzywojewódzkiego Komitetu Zagospodarowania Odry w Szczecinie.

Do punktu 4.

Postęp prac programowych zreferował sekretarz Komisji inż. Piskorz, podając:

- W zespole dokument.-propagand. (red. Rutkiewicza) zawarta jest tylko umowa z dr. Swirskim w sprawie kwerendy archiwalnej.
- W zespole planu perspektywicznego (prof. Malcassa) zawarta jest tylko umowa z inż. Pithartem w sprawie wykorzystania transportu wodnego dla dystrybucji nawozów sztucznych i cementu.

W zespole gospodarki wodnej (inż. Grzebeża) nie ma jeszcze wprowadzić umów, lecz bezpośrednio przed posiedzeniem Komisji inż. Grzebeża odbył naradę roboczą zespołu, na której dokonano podziału zleceń i podpisanie wszystkich umów powinno być kwestią najbliższego miesiąca.

Kierownicy zespołów brali następnie zamierzone przez nich rozdzielanie reszty zleceń na prace programowe podkreślając z naciskiem, że właściwy postęp prac uzależniony jest od operatywnego uruchomienia funduszy przez Radę Maczelną MRZ.

Do punktu 5.

Zalecono sekretariatowi sporządzenie ostatecznego tekstu regulaminu z wykorzystaniem nadesłanych uwag i przedstawienie go Komisji na następnym posiedzeniu we wrześniu br.

Do punktu 6.

Omówiono sprawę zabezpieczenia masy pogładowej dozwolona Odry na Sejm Wyjazdowy Komisji Sejmowej.

Zatwierdzono uzgodniony z MI TRZK plan działalności Komisji Zagospodarowania Odry na 1959 r.

Na tym trzecie plenarne posiedzenie Komisji Zagospodarowania Odry zakończono.

Primo
Protokółowa: inż. L. Piskorz

Kraków, dnia 25 czerwca 1959 r.

odpis:

TOWARZYSTWO ROZWOJU ZIEM ZACHODNICH
KOMISJA ZAGOSPODAROWANIA ODRY
przy Radzie Naczelnej
Wrocław, pl. Powst. Warszawy 1, pok. 457
tel. 70-31, wewn. 329

Wrocław, dnia 5.XI.1959 r.

IV
49

P r o t o k ó ł

z IV plenarnego posiedzenia Komisji Zagospodarowania Odry Rady Naczelnej TRZZ odbytego w dniu 27 października 1959 r. w Katowicach w gmachu Prezydium WRN w godz. 10-15

Obecni:

Członkowie Komisji: inż. Zbigniew Kuszewski - Przewodn. Komisji
inż. Stefan Bobolewski
mgr. Maria Bzowska
prof. Zbigniew Dziewoński
inż. Józef Głuszak
dr. Józef Guranowski
poseł inż. Józef Kachel
dr. Józef Kokot
w/z mgr. Tadeusz Klusa
inż. Józef Patuszyński
inż. Lesław Piskorz
red. Ignacy Rutkiewicz.

Zaproszeni goście:

-z Biura Planu Regionalnego GOP inż. Artur Bakonyi,
inż. Stefan Sznura,
z Centrali Zbytu Węgla inż. L. Bulandra / z up. dyr. Apta/

Posiedzenie Komisji otworzył przewodniczący inż. Zb. Kuszewski dziękując na wstępie inż. Patuszyńskiemu za wysiłek włożony w zorganizowanie posiedzenia. Niestety w stosunkowo nielicznym gronie gości zabrakło zaproszonych członków Prezydium WRN w Katowicach oraz Centralnego Urzędu Górniczego, a to przede wszystkim z powodu braku zainteresowania tym niezwykle żywotnym dla Śląska zagadnieniem ze strony Przewodniczącego i Sekretarza Rady Okręgowej TRZZ w Katowicach. Przewodniczący podał następnie porządek dzienny posiedzenia / jak zał. Nr. 1/.

Referując punkt 1 porządku dziennego, przewodniczący Komisji nakreślił pokrótce dotychczasowe prace i działalność Komisji od chwili utworzenia jej na szczeblu Rady Naczelnej TRZZ, aż do chwili obecnej. Jako owoce działalności Komisji należy uznać wzbudzenie zainteresowania czynników centralnych sprawami żeglugi śródlądowej na Odrze. Przejawiło się to między innymi w przeprowadzeniu Sesji Wyjazdowej Komisji Sejmowej

Ziem Zachodnich na Odrze w czerwcu br. oraz w Zarządzeniu Nr. 124 Prezesa Rady Min. z lipca br. poświęconym powołaniu Komisji Rządowej d/s przeanalizowania wykorzystania drogi wodnej Odry. Referent odczytuje wnioski Komisji Sejmowej z Sesji Wyjazdowej oraz informuje o aktualnym stanie prac Komisji Rządowej.

Odnosnie uwag i zapytań w sprawie punktu 1 porządku dziennego głos zabierają:

Inż. Głuszak: uważa, że wszystkie zainteresowane Prezydium WRN powinny dostać odpisy Zarządzenia Nr. 124 - Prezydium WRN w Poznaniu odpisu takiego zarządzenia nie otrzymało. Ponadto Sekretariat Komisji Rządowej tow. Jaszczuka powinien zaprosić Prezydium WRN w Poznaniu do wzięcia udziału w pracach Komisji Rządowej. Uzyskuje od inż. Kuszewskiego obietnicę złożenia odpowiedniego wniosku na najbliższym posiedzeniu Komisji Rządowej. W końcu prosi o dostarczenie wniosków Komisji Sejmowej ZZ.

Poseł Kachel: wyjaśnia, że wnioski Komisji Sejmowej ZZ mogą być przesłane do uczestników Sesji Wyjazdowej z poszczególnych województw, ale nie drogą oficjalną do Prezidiów WRN.

Następuje w punkcie 2 porządku dziennego informacja inż. Stefana Bobolewskiego o możliwościach przedłużenia Kanału Gliwickiego w oparciu o studia Kanału Odra-Wisła oraz zaktualizowane wytyczne planu regionalnego GOP i postulaty Zespołu Kędzierzyn-Błachownia Yzak. Nr.2/.

W punkcie 3 porządku dziennego zabierają głos:

Inż. L. Bulandra z Centrali Zbytu Węgla naświetlając w koreferacie aktualne poglądy dystrybutora węgla na zagadnienia wykorzystania transportu wodnego przy wywozie masy towarowej z obszaru Śląska/ zak. Nr.3/, akcentując silnie wzrastające potrzeby na przewóz węgla drogą wodną i zbliżenia tej drogi do kopalni w rejonie Bytomia.

W uzupełnieniu koreferatu inż. Bulandra dodatkowo podaje: Wywozy węgla kształtują się obecnie na poziomie 270 tys. ton/dobę, w 1965 r. osiągną 324 tys. ton/dobę, zaś w 1975 r. 380 tys. ton/dobę. Obecny stan sieci kolejowej uniemożliwia realizację tych zadań. Musi więc być podjęta w szerokim zakresie budowa linii kolejowych i budowa węglarek, albo rozbudowa innych środków transportu, więc w pierwszym rzędzie budowa dróg wodnych. Tu zaś problem polega na tym, że jeżeli Centr. Zbytu Węgla wyjdzie koleją

poza węzeł górnośląski, to nie ma już kłopotu z transportem. Dla innych środków transportowych najważniejszym jest umożliwienie ładowania węgla wprost na tabor przewozowy bez udziału kolei w obrębie całej nieckiej węglowej.

Oceniając północną trasę jako najkorzystniejszą z punktu widzenia Centrali Zbytu Węgla inż. Bulandra stwierdza, że położone wzdłuż tej trasy kopalnie węgla posiadają zasoby węgla wystarczające na około 300 lat, przy posiadanych ogólnych zasobach węgla geologicznie pewnych na około 800 lat.

Koreferent informuje, że dla Biura Proj. Bud. Kolejowego zostało przez CZW wykonane szczegółowe studium rozwoju przewozów przy pomocy sieci kolejowej do 1975 r. w oparciu o plan budownictwa węglowego i plany regionalne.

Jeżeli chodzi o perspektywy węgla, to w Polsce do roku 2000 będzie on prawie wyłącznym surowcem energetycznym oraz w coraz większym stopniu surowcem chemicznym. Komisja Hartleya oceniła natomiast w swoim bilansie energetycznym, że do 1965 r. część Europy leżąca na zach. od południka przechodzącego przez Katowice będzie miała deficyt surowców energetycznych w wys. około 70-80 milionów ton węgla umownego, który wzrośnie do 1975 r. do około 300 mln. ton węgla umownego rocznie. Część potrzeb energetycznych zostanie pokryta ropą względnie importem 35-40 ton/rocznie węgla amerykańskiego. Istnieje więc zapewniony zbyt węgla śląskiego przez jego eksport, zwłaszcza jeżeli Zachód nie będzie musiał płacić za niego dewizami, lecz odpowiednimi dostawami kompensacyjnymi. Drogi wodne umożliwiające wyjście z eksportem na zachód mają w tym względzie zasadnicze znaczenie.

Inż. Stefan Sznura z Biura Planu Regionalnego GOP naświetlając w koreferacie aktualną ocenę problemu z punktu widzenia planu zagospodarowania przestrzennego GOP./ zał.Nr.4/.

Ponieważ odczytanie wniosków Komisji Sejmowej ZZ i informacja o przebiegu prac Komisji Rządowej zostały ogłoszone przy p-ko 1 porządku dziennego - przystąpiono z kolei do ostatecznej dyskusji i ustalenia wniosków. W dyskusji głos zabrali:

Inż. Kuszewski mówiąc o wynikach studium Kanału Odra - Wisła stawia wniosek, że jakkolwiek istnieje potrzeba przechwycenia mas towarowych z GOP, to jednak ze względu na brak wodnej Wisły wydaje się wynikać brak uzasadnienia budowy kanału na całej długości, a jedynie tylko wprowadzenie nitki kanału w obszar GOP, jako I etap dalszych zamierzeń.

Prof. Dziewoński podaje przykłady prowadzenia kanałów żeglugi przez ośrodki górnicze oraz omawia zabiegi stosowane dla pełnego wykorzystania drogi wodnej w okresach zimowych. Z uwag wynika możliwość szerokiego wykorzystania drogi wodnej przez przedłużenie okresu nawigacyjnego, niż to uwzględnił w swym koreferacie przedstawiciel dystrybutora węgla.

Dr. Kokot uważa za niezbędne:

- jak najsprawniejsze techniczne przemyślenie sprawy,
- przeprowadzenie rzeczywistej kalkulacji kosztów nieopartej na fikcyjnych taryfach,
- przeanalizowanie celowości wyjścia z węglem rybnickim na zachód i do basenu nadbunajskiego,
- powiązanie organizacyjne przyszłych użytkowników drogi wodnej /eksploatatorów i klientów/,
- zwiększenie nieodstatecznego dotychczas nacisku opinii publicznej na rzecz budowy kanału.

Inż. Głuszak podkreśla konieczność ekonomicznego rachunku w oparciu o analizę wg przyszłościowych, a nie obecnych relacji cen różnych rodzajów przemysłu. Rozbudowa drogi wodnej winna być funkcją potrzeb mierzonych stopniem zainteresowania resortów w wykorzystaniu drogi wodnej.

Mgr. Bzowska stwierdza, że na decyzji o przedłużeniu Kanału Gliwickiego lub też o budowie Kanału Odra-Wisła od razu na całej długości zaważyć musi fakt, że do Odry już w chwili obecnej ciąży ok. 13 mln. ton ładunków masowych, podczas gdy do Wisły 11 mln ton ładunków masowych ciąży dopiero w przyszłości. Droga wodna Wisły będzie przytem gotowa dopiero za ok. 15 lat.

Inż. Kuszewski: W ciągłych dyskusjach na temat żeglugi na Odrze ujawnia się zjawisko "błędnego koła". Gdy wysuwa się konieczność wybudowania niezbędnej ilości taboru dla zaspokojenia potrzeb przewozowych i jednocześnie rozłożenia kosztów na większą ilość tonokilometrów, to napotyka się na zarzut, że wobec złych własności obecnego nurtu Odry tonaż barek nie będzie wykorzystany w dostatecznym stopniu. Natomiast niezbędne inwestycje wodne dla 100 %-owego wykorzystania szlaku żeglugowego z braku odpowiedniego rozmiaru przewozów limitowanych szczupłością taboru nie zapewniają ich szybkiej rentowności. Nadmienia się, że regularność i szybkość przewozów wodnych została

już zabezpieczona przez realizację programu budowy barek motorowych. Trzeba rozciąć "błędne koło" przez wprowadzenie do ruchu wielkiej serii takiego taboru, a wtedy ujawni się rentowność inwestycji wodnych, których potrzeba realizacji jest zbieżna z wymogami kompleksowej gospodarki wodnej.

Poseł Kachel uważa, że od 2 lat w żegludze śródlądowej widać wiele zmian świadczących o próbach ~~wyższania~~ wyjścia z błędnego koła dyskusji. Przed trzema laty znajdowaliśmy się w zakresie regresji wywołanej jakimś wodowstrętem, mimo że na całym świecie następował burzliwy rozwój żeglugi śródlądowej. Po sejmiku odrzańskim/Komisja Sejmowa ZZ + TRZZ/ we Wrocławiu w 1957 r. dopracowaliśmy się planu budowy taboru na Odrze. Jak duże jeszcze dziś istnieje niezrozumienie roli żeglugi - świadczy brak zainteresowania, udziału i odpowiedniego działania ze strony działaczy wojewódzkich w Katowicach. Komisja nasza tym się jednak nie zraża, bo w okresie 1957 r. uważano działaczy TRZZ-owskich również za "pomyłonych" w związku z ich kampanią na rzecz budowy nowoczesnego taboru. Dziś słuszność odpowiednich decyzji nie podlega najmniejszej wątpliwości.

Podobnie winna dojrzeć sprawa przedłużenia Kanału Gliwickiego jako jedyna droga rozwiązania problemów transportowych Śląska. Możliwości rozbudowy sieci kolejowej na Górnym Śląsku wydają się już bowiem wyczerpane.

Inż. Kuszewski reasumuje, że z poszczególnych wypowiedzi wynikała w zasadzie jednomyslność co do konieczności przystąpienia do budowy przedłużenia Kanału Gliwickiego i to w wersji odpowiadającej p.l.n. trasie Kanału Odra - Wisła. Wprawdzie trasa p.l.d. byłaby dla planu regionalnego GOP korzystniejsza ze względu na rozwój rejonu Rybnika, jednak decydujące jest tu stanowisko dystrybutora węgla.

Dodatkowo przy ocenie zagadnień związanych z rozbudową żeglugi w obrębie Śląska należy brać pod uwagę wzrost zainteresowania strony czeskiej w wyjściu na Odrę ze swą masą towarową za pośrednictwem drogi wodnej doprowadzonej do Morawskiej Ostrawy.

Niniejsze posiedzenie Komisji gospodarze terenu winni traktować jako okazję do wypowiedzi, jak widzą rolę TRZZ w utworzeniu odpowiedniego klimatu dla tej inwestycji żeglugowej. Sprawa ta ma poważne znaczenie zarówno dla samej Komisji, jak i dla TRZZ wogóle, zwłaszcza wobec zbliżającej się kampanii wyborczej.

Dr. Guranowski informuje, że Komisja Zagospodarowania Odry wystąpi

oficjalnie z tymi zagadnieniami na organizowanej Sesji Rady Naukowej Rady Naczelnej TRZZ.

Ostatecznie Komisja sformułowała następujące wnioski i postanowienia:

1. Zaprosić przedstawicieli Resortu Górnictwa Węglowego, Biura Planu Regionalnego GOP etc. - by zechcieli wejść w skład Komisji Zagospodarowania Odry Rady Naczelnej TRZZ / z Centr. Zbytu Węgla : inż. L. Bulandra inż. Szewczyk - kier. biura studiów komunikacyjnych z WZAB, mgr. Rosikoń z PKP, mgr. Szmidtke z WKPG, ponadto przedstawiciele Śląskiego Instytutu Naukowego - wszyscy z Katowic/.

2. Wszyscy zebrani stwierdzają konieczność przyspieszenia studium przedłużenia Kanału Gliwickiego, typując wariant północny jako najrealniejszy z tym, że winien on być poddany dalszemu szczegółowemu przebadaniu. Z uwagi na trudności transportowe i trudności w prowadzeniu budowy należałoby przystąpić bezzwłocznie do realizacji tej inwestycji.

3. Należy przyspieszyć studia Kanału Odra-Dunaj.

4. Należy przyspieszyć opracowanie założeń generalnych perspektywnego planu rozbudowy drogi wodnej Odry i jej połączeń z innymi drogami wodnymi.

5. Należy przeprowadzić analizę kosztów transportu przy uwzględnieniu pełnej zdolności przewozowej arterii komunikacyjnej. Obecne koszty przewozu w żegludze odrzańskiej są zniekształcone przez nieproporcjonalnie małe przewozy.

6. Należy skupić organizacyjnie wszystkich zainteresowanych budową i wykorzystaniem omawianej drogi wodnej. Problemem formy organizacyjnej winien zająć się również TRZZ.

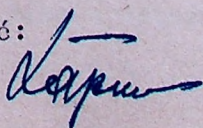
7. Uwzględnić w pracach problem wyprowadzenia masy towarowej ze Śląska na Zachód i na Bałkany.

8. Komisja zainteresuje władze wojewódzkie i partyjne oraz prasę i radio materiałami z niniejszej konferencji.

Protokołował:

za zgodność:

/-/inż.L.Piskorz

Komisji Zagospodarowania Odry Rady Naczelnej TRZZ za I półrocze
1960 r.

Omówienie działalności.

W grudniu 1959 r. na sesji Rady Naukowej TRZZ w Olsztynie Przewodniczący Komisji Zagospodarowania Odry uzgodnił z Przedstawicielami Prezydium Rady Naczelnej i Rady Naukowej TRZZ, że w m-cu maju zostanie zorganizowana w Szczecinie Sesja plenarna Rady Naukowej i Komisji Zagospodarowania Odry w sprawie gospodarki wodnej Nadodrza. Uzgodnienie to miało decydujący wpływ na przebieg prac Komisji w ciągu I półrocza br. W m-cu styczniu Prezydium Komisji opracowało propozycje dotyczące organizacji i problematyki sesji majowej. Propozycje te po odpowiednim roboczym przedyskutowaniu na lutowym posiedzeniu plenarnym Komisji zostały następnie przedstawione przez Prezydium Komisji Radzie Naukowej TRZZ na jej posiedzeniu w Warszawie w dniu 10.II.1960 r. Zadecydowano wtedy, że na sesji przedstawione zostaną 3 referaty. Rada Naukowa podjęła się opracowania referatu wprowadzającego. Przygotowanie pozostałych dwóch referatów o charakterze technicznym przyjęła na siebie Komisja Zagospodarowania Odry. Referaty te dotyczyły problemów rozwojowych żeglugi na Odrze oraz zagadnienia retencji w dorzeczu górnej i środkowej Odry. Referaty techniczne zostały opracowane przez odpowiednio dobrane dwa zespoły redakcyjne pod kierownictwem inż. Zb. Kuszewskiego i inż. A. Arkuszewskiego. Na kolejnych posiedzeniach plenarnych Komisji w marcu i kwietniu uzgodniono i zatwierdzono konspekty referatów technicznych oraz przedyskutowano i przyjęto ich ostateczny tekst. Referaty te zostały następnie ~~wypowiedziane~~ w trzeciej dekadzie kwietnia przekazane Sekretariatowi Prezydium Rady Naczelnej TRZZ, który dokonał powielenia referatów i rozesłał je uczestnikom sesji.

Prócz tego sekretariat Komisji przygotował wspólnie z sekretariatem Rady Naukowej stronę organizacyjną sesji.

W dniach 12 i 13 maja odbyła się omawiana wspólna sesja Rady Naukowej i Komisji Zagospodarowania Odry. W pierwszym dniu pracowały zespoły robocze na statku na trasie Odry między Wrocławiem i Głogowem przeprowadzając dyskusję nad referatami oraz przygotowując redakcję tez i wniosków związanych z problematyką sesji. W drugim dniu odbyło się w gmachu Prezydium WRN w Szczecinie posiedzenie plenarne z udziałem licznych gości, na którym wygłosił referat prof. Leszczycki z Rady Naukowej, zaś członkowie Komisji Zagospodarowania Odry inż. Kuszewski i inż. Arkuszewski zreferowali główne stwierdzenia referatów technicznych. Po ożywionej dyskusji przyjęto przygotowane przez zespoły redakcyjne tezy i wnioski sesji. Gośćmi sesji byli ;

- posłowie Sejmowej Komisji Ziem Zachodnich oraz Gospodarki Morskiej i Żeglugi;
- v-min. Żeglugi i Gospodarki Wodnej Jan Wiśniewski,
- przedstawiciele władz terenowych,
- przedstawiciele centr. organów gospodarki wodnej NRD.

Celem sesji było opracowanie postulatów Towarzystwa Rozwoju Ziem Zachodnich do projektu planu 5-letniego 1961-65 r. w dziedzinie gospodarki wodnej Nadodrza. W związku z tym po zakończeniu sesji Prezydium Komisji Zagospodarowania Odry wspólnie z Prezydium Rady Naukowej TRZZ opracowało ostateczną redakcję tez i wniosków z sesji plenarnej w sprawie gospodarki wodnej Odry przy szczególnym uwzględnieniu zadań w tej dziedzinie na okres najbliższego planu 5-letniego. Przy redakcji uwzględniono wyniki dyskusji przeprowadzonej na sesji. Powyższy dokument przekazano zainteresowanym organom władz centralnych. Sesję należy uznać za udaną. Przyczyniła się ona niewątpliwie do lepszego rozeznania przedstawicieli centralnych urzędów

i instytucji państwowych oraz przedstawicieli świata nauki w przedmiocie gospodarki wodnej Odry i jej dużego wpływu na warunki rozwoju gospodarczego Nadodrza. Echo tej sesji były wyraźnie wyczuwalne chociażby na posiedzeniu Komisji Sejmowej Ziem Zachodnich w dniu 9 czerwca, na którym rozpatrywano sprawy związane z aktywizacją Odry.

W czerwcu przystąpiono do przygotowywania zbroszurowanego wydania materiałów sesji plenarnej, m.i. w celu rozprowadzenia między posłów przed jesienną sesją sejmową poświęconą uchwaleniu planu 5-letniego.

Oprócz przygotowań do majowej sesji plenarnej Komisja Zagospodarowania Odry wykonała w I półroczu 1960 r. następujące prace ;

- Przyjęła 5 opracowań zleconych przygotowanych dla bliższego rozoznania problematyki gospodarki wodnej Nadodrza. Przyjęto prace; prof. Malessy, inż. Pitharta, mgr. Kwiatuszyńskiego, ob. Dowgiałły i doc. Michałowskiego.
- Zleciła i uzyskała pracę doc. Trzebińskiej dot. wytycznych ustalania programów inwestycyjnych w zakresie wodnych melioracji na terenie Śląska i Ziemi Lubuskiej. Koszt umowy wynosił 5.500 zł
- Wzięła udział w obchodach III Tygodnia Ziem Zachodnich przygotowując w tym celu specjalną konferencję prasową w dniu 21.IV.br. we Wrocławiu. W czasie konferencji dziennikarzy zapoznano z zagadnieniami żeglugi odrzańskiej oraz zorganizowano dla nich wycieczkę statkiem spacerowym po Odrze i kanałach żeglugowych w obrębie Wrocławia. Z okazji konferencji wydano specjalny biuletyn prasowy w postaci broszury.
- W dniu 13.VI.br. przedstawiciele Komisji wzięli udział w spotkaniu z członkami Międzywojewódzkiej Komisji d/s Zagospodarowania Dolnej Wisły. Spotkanie było poświęcone omówieniu doświadczeń Komisji Zagospodarowania Odry w działalności nad aktywizacją

regionalnej gospodarki wodnej.

Sprawy organizacyjne.

W I półroczu 1960 r. stan organizacyjny Komisji nie ulegał zmianom. Komisja liczyła w swym składzie 31 członków. Ponieważ szereg członków nie wykazuje większego zainteresowania pracami Komisji będzie prawdopodobnie koniecznym dokonać odświeżenia składu osobowego Komisji.

Dane o posiedzeniach.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 5 posiedzeń plenarnych, a mianowicie; 5 stycznia, 5 lutego, 9 marca, 22 kwietnia, 13 maja (w czasie sesji plenarn-ej).

Ponadto Prezydium Komisji odbyło posiedzenia ;

- w III dekadzie stycznia w sprawie propozycji Komisji dot. organizacji majowej sesji plenarnej,
- w I dekadzie lutego w sprawie ustalenia i uzgodnienia z Radą Naukową programu sesji,
- w III dekadzie maja w sprawie ostatecznej redakcji tez i wniosków z sesji.

Sprawa prac zleconych.

W okresie sprawozdawczym przyjęto następujące zobowiązania finansowe w zakresie prac zleconych związanych z działalnością programową Komisji ;

- praca doc. Trzebińskiej dot. wytycznych ustalania programów inwestycyjnych z zakresu wodnych melioracji .5.500zł
- biuletyn n-a konferencję prasową 21.IV.1960 r. 5.850zł
- referat zespołu inż. Kuszewskiego na sesję plenarną 6.951zł
- referat zespołu inż. Arkuszewskiego na sesję plen. 6.500zł

Razem

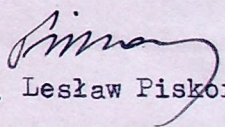
24.801zł

Najbliższe zadania Komisji.

Do najważniejszych prac bieżących Komisji, które przechodzą na II półrocze br. , należy przyjęcie dalszych 6-ciu prac zleconych po ich zweryfikowaniu względnie skoreferowaniu. Komisja zamierza przygotować publikację większości z przygotowanych prac w częściach dobranych tematycznie . Komisję oczekuje również poważna działalność organizacyjną, a mianowicie pobudzenie do działalności Międzywojewódzkiego Komitetu Zagospodarowania Odry będącego organem porozumiewawczym Prezydentów Wojew. Rad Narodowych.

Sekretarz Komisji
Zagospodarowania Odry

inż. Lesław Piskorz

Sprawozdanie jednostkowe

Komisji Zagospodarowania Odry Rady Naczelnej TRZZ z działalności w okresie 1.I-31.XII.1960 r.

W s t ę p

Zainteresowanie TRZZ problematyką zagospodarowania Odry wypływa z potrzeby inspirowania i społecznego koordynowania działalności władz, instytucji i urzędów w zakresie pełnego wykorzystania i aktywizacji gospodarki wodnej Nadodrza. U podstaw tego zainteresowania leżą następujące stwierdzenia:

1. Odra wraz z dopływami stanowi element gospodarki wodnej, bez rozwinięcia której nie może postępować rozwój żadnej innej gałęzi gospodarki narodowej.
2. Odra jako pion orientacyjny systemu komunikacyjnego i gospodarczego łączy 5 województw, a w tym kilka regionów o różnym charakterze i stopniu rozwoju ekonomicznego, z których jeden - Górny Śląsk - jest ośrodkiem powstawania największego strumienia ładunków ciężących w kierunku naturalnego biegu tej rzeki, a drugi - Przymorze ze Szczecinem - odbiorcą tych ładunków i nadawcą innych.
3. Odra jest pierwszą w kraju i jeszcze dotąd jedyną drogą wodną gotową w 90% i zdolną do przeniesienia nawet w obecnych warunkach do ponad 10 mln ton masy towarowej rocznie.
4. Odra otwiera możliwość połączenia Bałtyku z Bałkanami poprzez kanał Odra-Dunaj, który miałby znaczenie wyzwala-
czą nowych elementów pokojowej współpracy narodów zamieszkujących obszary ciężące gospodarczo do tej gigantycznej przyszłej magistrali komunikacyjnej.
Decydujące znaczenie tego aspektu dla rozwoju perspektywicznego naszej gospodarki zostanie pomnożone przez

połączenie wodne 40 km kanałem Odry z Wisłą przez Górny Śląsk.]

W powojennym XV-leciu potencjał gospodarczy Odry jako rezerwuaru zasobów wodnych i magistrali komunikacyjnej był wykorzystywany w mniejszym stopniu, niż na to pozwalało wcześniejsze zainwestowanie.

Również dynamika rozwoju gospodarki wodnej Odry nie dorównywała dynamice rozwoju innych gałęzi gospodarstwa narodowego, w czym może tkwić niewątpliwy załamek przyszłych prawdopodobnych komplikacji w harmonijnym działaniu państwowego systemu gospodarczego. Ze świadomości istnienia tych problemów wynika potrzeba odpowiedniej społecznej działalności Towarzystwa.

Opierając się na stwierdzeniu deklaracji programowej TRZZ, że: "Powstały warunki do pełnego wykorzystania szlaku wodnego Odry" - II Zjazd Towarzystwa Rozwoju Ziem Zachodnich w punkcie V/5 swojej uchwały zwrócił się do władz państwowych o opracowanie szczegółowego planu zagospodarowania rzeki Odry, planu zagospodarowania rzeki Wisły i połączenia tych rzek.

Realizacją zadań Towarzystwa wynikających z opisanych zainteresowań problematyką Gospodarki wodnej Nadodrza trudni się Komisja Zagospodarowania Odry Rady Naczelnej TRZZ. Wykorzystując szczególne znaczenie 1960 roku, jako kończącego jedną pięciolatkę i wytyczającego kierunek działania w następnej pięciolatce, Komisja przyjęła w swym planie działalności następujący harmonogram:

str. 4

Etap I: Zorganizowanie, przygotowanie i odbycie wspólnej sesji Rady Naukowej TRZZ i Komisji Zagospodarowania Odry TRZZ w prawie też rozwojowych w dziedzinie kompleksowej gospodarki wodnej na okres 1961-65 r. - Termin do 15 maja 1960 r.

Etap II: Redakcja i przedstawienie organom centralnym tez TRZZ dot. gospodarki wodnej na okres planu 1961-65 r.
Termin do końca maja 1960 r.

Etap III: Rozszerzenie działalności organizacyjnej Komisji:
- pobudzenie do działalności Między-wojewódzkiego Komitetu Gospodarki Wodnej na Odrze;
- zorganizowanie pracy Wojewódzkich Zarządów TRZZ w zakresie realizacji zadań rozwojowych zagospodarowania Odry.

Takie ustawienie zadań Komisji na 1960 r. opierało się na fakcie osiągnięcia w okresie do końca 1959 r. szerokiego rozeznania problemów gospodarki wodnej Nadodrza poprzez przygotowanie drogą zleceń odpowiednich opracowań i przepracowanie niektórych problemów gospodarki wodnej na posiedzeniach plenarnych.

Jeszcze w grudniu 1959 r. uzgodniono między zainteresowanymi, że w m-cu maju zostanie zorganizowana w Szczecinie sesja plenarna Rady Naukowej i Komisji Zagospodarowania Odry TRZZ w sprawie gospodarki wodnej Nadodrza. Uzgodnienie to miało decydujący wpływ na przebieg prac Komisji w ciągu I półroczu br. W m-cu styczniu Prezydium Komisji opracowało propozycje dotyczące organizacji i problematyki sesji, które po roboczym przedyskutowaniu na lutowym posiedzeniu plenarnym Komisji zostały przedstawione przez Prezydium Komisji Radzie Naukowej TRZZ na jej posiedzeniu w Warszawie w dniu 10.II.1960 r. Zadecydowano wtedy, że na sesji wygłoszone zostaną 3 referaty. Rada Naukowa podjęła się opracowania referatu wprowadzającego.

Pozostałe dwa referaty o charakterze technicznym dotyczące problemów rozwojowych żeglugi na Odrze oraz zagadnienie retencji w dorzeczu górnej i środkowej Odry zostały opracowane przez odpowiednio dobrane zespoły redakcyjne Komisji Zagospodarowania Odry pozostające pod kierownictwem

inż. Zb. Kuszewskiego i inż. A. Arkuszewskiego. Na posiedzeniach plenarnych Komisji w marcu i kwietniu 1960 r. uzgodniono i zatwierdzono konspekty referatów technicznych oraz przedyskutowano i przyjęto ich ostateczny tekst. Referaty te zostały w końcu kwietnia przekazane Sekretariatowi Prezydium Rady Naczelnej TRZZ, który dokonał ich powielenia i rozesłania uczestnikom sesji. Prócz tego sekretariat Komisji Zagospodarowania Odry przygotował wspólnie z sekretariatem Rady Naukowej stronę organizacyjną sesji.

Gośćmi sesji byli:

- posłowie Sejmowej Komisji Ziem Zachodnich oraz Gospodarki Morskiej i Żeglugi,
- V-min Żeglugi i Gospodarki Wodnej Jan Wiśniewski,
- przedstawiciele władz terenowych,
- przedstawiciele centr. organów gospodarki wodnej NRD.

(X) 1960 r.

T W dniach 12 i 13 maja odbyła się omawiana wspólna sesja Rady Naukowej i Komisji Zagospodarowania Odry. W pierwszym dniu pracowały zespoły robocze na statku na trasie Odry między Wrocławiem i Głogowem przeprowadzając dyskusję nad referatami oraz przygotowując tezy i wnioski związane z problematyką sesji. W drugim dniu odbyło się w gmachu Prezydium WRN w Szczecinie posiedzenie plenarne z udziałem zaproszonych gości, na którym wygłosił referat prof. Leszczycki z Rady Naukowej, zaś członkowie Komisji Zagospodarowania Odry inż. Z. Kuszewski i inż. A. Arkuszewski zreferowali główne stwierdzenia referatów technicznych. Po dyskusji przyjęto przygotowane przez zespoły redakcyjne tezy i wnioski sesji.

c.d. (X)

w portach odrzańskich przy nakładzie około 50 mln złotych
w przedsiębiorstwach żeglugowych i około 100 mln złotych
w zakładach przemysłowych.

1960 r.

T W dniach 12 i 13 maja odbyła się omawiana wspólna sesja Rady Naukowej i Komisji Zagospodarowania Odry. W pierwszym dniu pracowały zespoły robocze na statku na trasie Odry między Wrocławiem i Głogowem przeprowadzając dyskusję nad referatami oraz przygotowując tezy i wnioski związane z problematyką sesji. W drugim dniu odbyło się w gmachu Prezydium WRN w Szczecinie posiedzenie plenarne z udziałem zaproszonych gości, na którym wygłosił referat prof. Leszczycki z Rady Naukowej, zaś członkowie Komisji Zagospodarowania Odry inż. Z. Kuszewski i inż. A. Arkuszewski zreferowali główne stwierdzenia referatów technicznych. Po dyskusji przyjęto przygotowane przez zespoły redakcyjne tezy i wnioski sesji.

c.d. (X)

- 5) rozważenia potrzeby budowy odnogi Kan. Gliwickiego do Zakładów Azotowych w Kędzierzynie.
- 6) przystosowania portu w Szczecinie do większych przeładunków w relacji statek-barka rzeczna - tak, by udział żeglugi śródlądowej w okresie towarowym portu wzrósł z 14% do 30% w 1965 r.
- 7) rozwinięcia przewozów zagranicznych własnym taborem żeglutowym do 15% ogólnej wielkości przewozów śródlądowych.

- w zakresie gospodarki wodnej:

- 1) Ostatecznego ustalenia założeń perspektywicznego rozwoju kompleksowej gospodarki wodnej Odry i jej dorzecza.
- 2) Wybudowania w okresie najbliższych 15 lat około 800-900 mln m³ retencji zbiornikowej z tego około 400 mln m³ przeznaczonych dla żeglugi.
Budowę 175 mln m³ retencji w okresie do 1965 r uznano jako nieodzowny program - minimum.
- 3) Zakończenia do 1965 r dokumentacji projektowo-kosztorysowej kanału Odra-Dunaj i opracowania projektu wstępnego kanału Głogów (Odra) - Srem (Warta).
- 4) Reaktywowanie na Politechnice Wrocławskiej od 1961 r. Wydziału Budownictwa Wodnego oraz przeniesienie do Wrocławia Katedry Budowy Statków Śródlądowych z Politechniki Gdańskiej.

Wnioski sesji zostały do końca maja zredagowane w ostatecznej wersji przez Komisję Zagospodarowania Odry i uzgodnione z Prezydium Rady Naukowej TRZZ, poczem przekazano je Sekretariatowi Rady Naczelnej, ~~urzędem i instytutem.~~

Sekretariat skierował powyższe wnioski do odpowiednich instytucji i urzędów zainteresowanych problematyką gospodarczą Odry, w celu uwzględnienia postulatów TRZZ w redakcji

kcji planu pięcioletniego 1961-65r, Sesję należy uznać za udaną. Przyczyniła się ona niewątpliwie do lepszego rozeznania przedstawicieli władz centralnych, instytucji państwowych oraz świata nauki w przedmiocie gospodarki wodnej Odry i jej dużego wpływu na warunki rozwoju gospodarczego Nadodrza.

Toteż można uważać, że to właśnie z inspiracji Komisji Zagospodarowania Odry odbyło się w dniu 9. VI 1960 r. posiedzenie Komisji Sejmowej Ziem Zachodnich poświęcone aktywizacji Odry. Min. Żenajtis złożył na tym posiedzeniu informację dot. planów rozbudowy żeglugi oraz rozwoju gosp.wodnej na Odrze w okresie 1961-65 r.

Stanowisko zespołu poselskiego w poruszanych sprawach uwzględniające postulaty sesji szczecińskiej przedstawił poseł J. Kachel; w posiedzeniu wzięli udział przedstawiciele TRZZ prof. Leszczycki i inż. Kuszyński, którzy uczestniczyli w dyskusji. W podsumowaniu wyników posiedzenia, przewodniczący Komisji prof. St. Kulczyński stwierdził, że powinny być zmobilizowane wszystkie wysiłki w kierunku osiągnięcia nakreślonego przez Komisję poselską programu minimum.

W okresie od czerwca do sierpnia 1960 r. przygotowano sprawozdanie Komisji Zagospodarowania Odry z sesji szczecińskiej i przekazano je Sekretariatowi Rady Naczelnej w celu wydania w formie broszury i rozprowadzenie pomiędzy zainteresowane osoby i instytucje. E-dycja broszury przewidziana była w takim terminie, by mogła trafić do posłów przed rozpoczęciem debaty sejmowej nad planem 5-letnim 1961-65 r. Niestety, przed rozpoczęciem jesiennej sesji Sejmu nie udało się wydać powyższej broszury.

Poza sesją majową w działalności Komisji Zagospodarowania Odry zaznaczyły się następujące ważniejsze wydarzenia;

1. Zorganizowano dla dziennikarzy w ramach III Tygodnia Ziemi Zachodnich specjalną konferencję prasową w dniu 21.IV. połączoną z wycieczką statkiem spacerowym po Odrze i kanałach żeglugowych w obrębie Wrocławia. Z okazji konferencji wydano specjalny biuletyn prasowy w postaci broszury.
2. W dniu 13.VI. odbyło się we Wrocławiu spotkanie Prezydium Komisji Zagospodarowanie Odry z przedstawicielami Międzywojewódzkiej Komisji d/s zagospodarowania dolnej Wisły. Spotkanie było poświęcone omówieniu doświadczeń Komisji Zagospodarowania Odry w działalności nad aktywizacją regionalnej gospodarki wodnej.
3. W październiku 1960 r. przewodniczący komisji inż. Z. Kuszewski wziął udział w charakterze obserwatora ^{w posiedzeniu} z posłami Sejmowej Komisji Gospodarki Morskiej i Żeglugi, która omawiała m.i. sprawę inwestycji żeglugi śródlądowej na Odrze.
4. W dniu 3.XI. 1960 r. zorganizowano objazd trasy kanałów odrzańskich we Wrocławiu z udziałem przedstawicieli władz miejskich z wiceprzewodniczącym RN m. Wrocławia ob. E. Królem na czele. Celem objazdu było wzbudzenie zainteresowania ojców miasta postępującą dekapitalizacją urządzeń wodnych Odry we Wrocławiu (uregulowanych koryt, nabrzeży, basenów portowych i magazynów). Kierujący objazdem przewodniczący komisji inż. Kuszewski podał pod adres władz miejskich szereg wniosków dotyczących powstrzymania procesu niszczenia się urządzeń wodnych i ustalenia programu uporządkowania Gospodarki wodnej na terenie m. Wrocławia.
Ponadto na posiedzeniach plenarnych Komisja dokonywała przyjęcia opracowań wykonanych dla swoich potrzeb w ramach prac zleconych.

Opracowania te były recenzowane przez odpowiednio dobranych fachowców przed wniesieniem ich pod obrady posiedzenia plenarnego. Ogółem przyjęto 8 opracowań (prof. Malessy, inż. Pitharta, mgr Kwiatużyńskiego, ob. Dowgiałły, doc. Michałowskiego, doc. Trzebińskiej, inż. Popielasowej oraz dr. Boćko). Siedem z tych opracowań zakwalifikowano, jako nadające się do publikacji po wprowadzeniu drobnych uzupełnień przy ostatecznej redakcji tekstu.

Reasumując można stwierdzić, że Komisja Zagospodarowania Odry w zasadzie wykonała zadanie nakreślone planem pracy na 1960 r dla etapu I i II, tj. zadania związane z przedstawieniem organom centralnym też TRZZ dot. gospodarki wodnej Nadodrza w planie 1961-65 r.

Z przyczyn od Komisji niezależnych nie udało się rozkolportować wśród posłów do Sejmu sprawozdania z sesji szczecińskiej, co uważano za jedno z najważniejszych poczynąń związanych z wykorzystaniem efektów sesji.

W III etapie działalności dotyczącym rozszerzenia działalności organizacyjnej Komisji nie osiągnięto zasadniczych rezultatów. Nie udało się bowiem pobudzić do działania Międzywojewódzkiego Komitetu Gospodarki Wodnej na Odrze. Również nie nastąpiło zorganizowanie pracy, Wojewódzkich Zarządów TRZZ w zakresie realizacji zadań rozwojowych zagospodarowania Odry.

Było to spowodowane zmniejszeniem się aktywności Komisji kończących kadencję wojew. rad narodowych oraz

Zag. Odry w drugim półroczu 1960 r. Przyczyny tego zjawiska są dosyć złożone, przy czym wydaje się, że najważniejszymi momentami są:

- Zmniejszenie się liczby aktywnie działających członków najczęściej wskutek zaabsorbowania pracą zawodową.

Spowodowało to organizacyjne osłabienie Komisji, co jest szczególnie widoczne, jeśli chodzi o przedstawicielstwo terenowych działaczy gospodarki wodnej z poszczególnych województw nadodrzańskich.

- osłabienie zainteresowania członków Komisji rozwinięciem żywszej działalności w związku z przemęczeniem wywołanym nadmiarem posiedzeń plenarnych w I półroczu, które odbywały się co miesiąc.
- przerwa urlopową w lipcu i sierpniu.

W grudniu 1960 r. Komisja Zagospodarowania Odry ukonstytuowała się na drugą kadencję. Przewodniczącym Komisji w nowej kadencji pozostaje nadal inż. Kuszewski, zaś wiceprzewodniczącym poseł Kachel.^x Do składu Komisji zaproszono 23 osoby w tym:

- 5 osób z Warszawy
- 8 osób z Wrocławia
- 2 osoby ze Szczecina
- 2 osoby z Zielonej Góry
- 2 osoby z Opola
- 3 osoby z Katowic
- 1 osoba z Poznania

Niewątpliwie potrzebne jest jeszcze liczebne wzmocnienie przedstawicielstwa województw nadodrzańskich w składzie osobowym Komisji, co można uważać za warunek rozwinięcia intensywniejszej działalności terenowej Komisji Zagospodarowania Odry.

*Y Zgodnie z propozycją Prez. Rady Naczelnej TRZZ
(pismo Nr 2223/60 z 27.IV.60.)*

Część I. Stan organizacyjny.

Na początku 1960 r. Komisja Zagospodarowania Odry liczyła ewidencyjnie 31 członków; z liczby tej tylko 21 osób brało udział w posiedzeniach plenarnych Komisji. Jedynie 5 osób uczestniczyło we wszystkich posiedzeniach. We wspomnianej liczbie 21 osób było 5 osób z Warszawy, 10 osób z Wrocławia, 2 osoby z Katowic, 2 osoby ze Szczecina, 1 osoba z Opola, 1 osoba z Poznania. Maksymalna frekwencja członków na zebraniach plenarnych wynosiła 17 osób (5.II.60r.), najmniejsza natomiast 7 osób (26.XI.60 r.).

Do udziału w pracach Komisji w II kadencji zaproszonych zostało z poprzedniego składu 18 osób oraz 6 nowych osób - razem 24 osoby. Z poprzedniego składu Komisji na II kadencję nie zaproszono ;

- prof. dr. inż. Zb. Dziewońskiego ze względu na wyjazd do Iraku na okres 2-letni;
- dr. J. Guranowskiego ze względu na przejście z pełnego etatu Rady Naukowej TRZZ na inne zatrudnienie podstawowe;
- prof. mgr. St. Malesę ze względu na przeciążenie pracą zawodową i pedagogiczną.

Część II. Działalność programowa.

A. Działalność w zakresie organizacyjnym.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 6 posiedzeń plenarnych a mianowicie ; 5 stycznia, 5 lutego, 9 marca, 22 kwietnia, 13 maja (w czasie sesji naukowej), 26 listopada. Ponadto Prezydium Komisji odbyło posiedzenia;

- w III dekadzie stycznia w sprawie propozycji Komisji dot. organizacji majowej sesji plenarnej;
- w I dekadzie lutego w sprawie ustalenia i uzgodnienia z Radą

Naukową programu sesji;

- w III dekadzie maja w sprawie ostatecznej redakcji tez i wniosków sesji;

- w III dekadzie listopada w sprawie ukonstytuowania się Komisji na drugą kadencję.

G o s p o d a r k a e t a t a m i .

Stanowisko	Liczba przyznan- nych etatów	Liczba wykorzystana- nych etatów	Uwagi
Sekretarz Komisji	1/2 etatu	1/2 etatu	stanowisko zajmu- je inż. Lesław Piskorz, Wrocław

Dla działalności Komisji w planowym zakresie obsada stanowiska Sekretarza Komisji w rozmiarze 1/2 etatu jest wystarczająca. Podstawowe wnioski o odnośnie działalności organizacyjnej.

Wydaje się, że jako zasadę należałoby przyjąć częstotliwość posiedzeń plenarnych nie większą niż 1 raz na 2 miesiące. Przy większej częstotliwości następuje osłabienie zainteresowania pracami Komisji ze strony członków w związku ze zbyt dużym zaangażowaniem pracą społeczną z uszczerbkiem dla czynności zawodowych.

Doświadczenia Komisji z 1959 r. wykazały małą wartość pracy zespołów Komisji powołanych do prowadzenia stałej działalności programowej. Natomiast z doświadczeń 1960 r. wynika celowość organizowania zespołów dla wykonania konkretnych krótkoterminowych zadań, jak np. dla redakcji referatów na sesję. Ważnym bodźcem do wykonania takich krótkoterminowych zadań są honoraria wypłacane przez TRZZ wg zasad ustalonych przepisami finansowymi.

B. Działalność w Zakresie społeczno-kulturalnym.

Komisja działalności takiej nie prowadziła, problematyka ta nie jest bowiem ujęta programem działalności Komisji.

C. Działalność w zakresie ekonomicznym.

Działalność w zakresie ekonomicznym stanowi zasadniczą treść

pracy Komisji "agospodarowania Odry. Potrzebę takiej działalności i jej przebieg w 1960 r. omówiono szeroko ~~w wstępie~~ w analizie pracy Komisji zamieszczonej we wstępie do sprawozdania.

Celem działalności ekonomicznej Komisji w 1960 r. było zwrócenie uwagi władz i instytucji centralnych na potrzebę należytego uwzględniania problemów aktywizacji Odry przy redakcji państwowego 5-letniego planu gospodarczego na lata 1961-65. W tym celu zorganizowano sesję naukową w maju 1960 r. w Szczecinie, a następnie rozesłano właściwym instytucjom i urzędom opracowane w formie tez i wniosków postulaty TRZZ dot. rozwoju gospodarki wodnej Odry w okresie 1961-65 r.

D. Działalność w zakresie propagandowo- wydawniczym.

Do tego rodzaju działalności zaliczyć należy konferencję prasową poświęconą Odrze, zorganizowaną we Wrocławiu w dniu 21, IV. 1960 r. z okazji Tygodnia Ziemi Zachodnich. Wydano odpowiedni biuletyn prasowy. Ponadto Komisja utrzymywała kontakty z dziennikarzami ZAP i Życia Gospodarczego udostępniając materiały dot. gospodarki wodnej Odry. W czasie sesji majowej zabezpieczono obsługę prasową posiedzeń.

Wniosek; Działalność w zakresie propagandowo- wydawniczym posiada bardzo istotne znaczenie dla popularyzacji problematyki wchodzącej w zakres działalności Komisji. Pozwala ona wytwarzać odpowiedni klimat zapewniający skuteczne przeprowadzenie konkretnych akcji. Z tego względu rozwijanie działalności propagandowo- wydawniczej powinno być traktowane w przyszłości z jeszcze większą ~~uwagą~~ uwagą.

E. Działalność w zakresie naukowym.

Omówiona uprzednio sesja naukowa w Szczecinie oprócz ściśle praktycznego znaczenia przejawiającego się w ocenie potrzeb gospodarczych związanych z aktywizacją żeglugi i gospodarki wodnej Odry posiadała również pod wieloma względami charakter naukowy.

Charakter naukowy sesji oczywiście nie polegał jedynie na udziale w sesji przedstawicieli świata nauki zrzeszonych w Radzie Naukowej TRZZ. Realnym dorobkiem naukowym sesji było wykazanie, jak bardzo złożonym i skomplikowanym zagadnieniem jest kompleksowa gospodarka wodna oraz jak daleko idące reperkusje w całym życiu gospodarczym mogą wywołać anomalie i zahamowania w rozwoju gospodarki wodnej. Sesja podkreślała priorytetowy charakter przedsięwzięć z dziedziny gospodarki wodnej w stosunku do inwestycji produkcyjnych z innych dziedzin gospodarki narodowej. Sesja dokonała oceny wielkości zapotrzebowania wody w dorzeczu Odry dla potrzeb różnych użytkowników wody, co pozwoliło wstępnie ustalić potrzebną retencję zbiornikową w okresie perspektywicznym.

F. Sprawy finansowo-gospodarcze.

Informacje w tym zakresie zawarte są w sprawozdaniu Zarządu Wojewódzkiego TRZZ we Wrocławiu, który zabezpiecza obsługę finansową Komisji.

W 1960 r. Komisja zachowała pełną dyscyplinę finansową. Nie zostały dokonane niektóre przewidywane budżetem wydatki, wynika to częściowo z trudności w uzyskaniu przydziału środków finansowych od Sekretariatu Rady Naczelnej TRZZ.

Wrocław, dnia 30 stycznia 1960 r.

Podpisy członków Prezydium

.....

**• TOWARZYSTWO-ROZWOJU-ZIEM ZACHODNICH
KOMISJA GOSPODAROWANIA ODRY**
przy Radzie Naczelnej
Wrocław, pl. Powst. Warszawy 1, pok. 457
tel. 70-31, wewn. 329

Podpis opracowującego
sprawozdanie

.....

inż. Lesław Piskorz

Komw

Ob. Poset Kachel

73
Wrocław, dnia 7 stycznia 1960 r.

W-wa

POUFNE

Egz Nr 4

P R O T O K O Ł

Z V-tego posiedzenia plenarnego Komisji Zagospodarowania
Odry Rady Naczelnej TRZZ odbytego w dniu 5.I.1960 r.
we Wrocławiu.

Obecni : Członkowie Komisji

1. mgr inż. Antoni Arkuszewski
2. mgr inż. Stefan Bobolewski
3. mgr. Maria Bzowska
4. dyr. Anatol Dowgiałło
5. mgr inż. Stanisław Gamski
6. mgr inż. Józef Głuszak
7. dr Józef Kohot
8. mgr Tadeusz Klus
9. inż. Zbigniew Kuszewski
10. mgr Władysław Magiera
11. prof. mgr Stanisław Malessa
12. mgr inż. Józef Pałuszyński
13. mgr inż. Lesław Piskorz
14. red. Ignacy Rutkiewicz
15. inż. Marian Sknurzył

G o ś c i e :

1. dr Edward Chromicki - Wrocław Wyd. Ossolineum,
2. mgr Włodzimierz Dyki - Kędzierzyn, Biuro Proj. Przem. Azotowego
3. mgr. Zdzisław Gruszczyński - Warszawa, Min. Żegl. i Gosp. Wodnej
4. mgr Antoni Jaworowski - Wrocław, Prez. W.R.N.
5. red. mgr. Zbigniew Rossman - Wrocław, R.O. TRZZ.

Posiedzeniu przewodniczył Przewodniczący Komisji
inż. Zbigniew Kuszewski.

Po powitaniu przybyłych Przewodniczący podaje porządek dzienny
zgodnie z zaproszeniem, stanowiącym załącznik niniejszego
sprawozdania /pismo L.dz.1810/S/59/.

Na wniosek mgr. Wł. Maglery - przyjęty przez ogół zebranych,
porządek dzienny zostaje uzupełniony informacją o nowej
sytuacji w resorcie Żeglugi w związku z wytycznymi wicepremiera
Tokarskiego w sprawie rozwoju żeglugi w latach do 1965 r.

Informacja zostaje wstawiona do porządku dziennego jako punkt 2.

W punkcie 1 porządku dziennego Sekretarz Komisji inż. L. Piskorz odczytuje części sprawozdania Komisji Zagospodarowania Odry z dotychczasowej działalności. Odczytane części dotyczą działalności na szczeblu Komisji Rady Naczelnej TRZZ.

Sprawozdanie zostało z końcem grudnia rozmnożone w 6 egz. i rozesłane: mgr inż. St. Gamskiemu, mgr inż. J. Głuszkowski, pośłowi inż. J. Kachłowi, dr J. Kobotowi, mgr. T. Klusowi, mgr. Wł. Magierze.

W uzupełnieniu sprawozdania inż. Kuszewski relacjonuje wystąpienia dr. Kohota, prof. Malessy i swoje własne na sesji Rady Naukowej TRZZ w Olsztynie w grudniu ub. roku.

W szczególności podkreśla jednolite wystąpienie wszystkich 3 przedstawicieli Komisji z krytyczną oceną też referatu prof. Dziekońskiego Zakładu Planów Perspektywicznych P.K.P.G. w zakresie problemów Odry.

To jednolite stanowisko członków Komisji Zagospodarowania Odry i słuszność ich argumentacji doprowadziło do tego, że pominięta w projekcie uchwały sesji problematyka Odry, w samej uchwale znalazła się na pierwszym miejscu. Inż. Kuszewski podaje następnie, że w Olsztynie uzgodniono, iż w m-cu maju odbędzie się sesja Rady Naukowej TRZZ wspólnie z plenarnym posiedzeniem Komisji Zagospodarowania Odry w Szczecinie, poświęcona omówieniu całokształtu aktualnej problematyki Odry na progu planu 5-letniego 1961-1965 r. Celem sesji jest ustalenie wniosków TRZZ do planu 5-letniego w związku z mającą się odbyć w maju-czerwcu 1960 r. Sesją Sejmu w tej sprawie. Sesja w Szczecinie trwać będzie prawdopodobnie 2 dni. Partia, Sejm i Rada Ministrów otrzymają w wyniku sesji odpowiednie wnioski i dezyderaty TRZZ.

Przewodniczący oświadcza: "Ostatnio w zakresie problematyki Komisji Zagospodarowania Odry zmobilizowaliśmy poszczególne W.R.N.-y, Komisje Sejmowe, Członków Rządu, władze partyjne oraz opinię publiczną. To nakłada na nas ciężkie obowiązki, jeśli chodzi o aktywną działalność, zwłaszcza w najbliższej przyszłości.

Musimy szczególnie podwoić swe wysiłki w okresie najbliższego półrocza, albowiem stracilibyśmy przez to cały nasz dotychczasowy dorobek. Postulaty TRZZ w zakresie gospodarki wodnej Nadodrza muszą mieć zapewnione uwzględnienie w planie 5-letnim 1961-65.

W najbliższym okresie czekają nas więc bardzo ostre zadania, które chronologicznie można przedstawić :

- a/ zapewnienie włączenia naszych postulatów do Uchwały II-go Walnego Zjazdu TRZZ /I.1960 r./.
- b/ przedstawienia postulatów Komisji Komisjom Rządowym powołanym Rozporządzeniami Nr 102 oraz 124 Prezesa Rady Ministrów /II.1960 r./,
- c/ przygotowanie materiałów na sesję majową Rady Naukowej i Komisji w Szczecinie."

W dyskusji nad sprawozdaniem wystąpili :

Prof. Malessa : uważa, że nasze przyszłe materiały na sesję majową powinny zostać przekazane także odpowiednim jednostkom Polskiej Akademii Nauk, ażeby ostatecznie sprostować dotychczasowe błędne poglądy niektórych naukowców na sprawy Nadodrza, podobnie do tych, które reprezentuje prof. Dziewoński. Został on z swoimi poglądami daleko w tyle.

Ponadto dyskutant zaleca wysłanie sprawozdania Komisji Zagospodarowania Odry do poszczególnych ośrodków wojewódzkich nadodrzańskich.

Mgr inż. Arkuszewski : Uważa, że zwalczaniu poglądów w rodzaju tych, które reprezentował prof. Dziewoński, winna być ze strony Komisji poświęcona wielka uwaga i wysiłek. Znając prof. Dziewońskiego, można przypuszczać, że wyciągnął on słusne wnioski z posiadanych materiałów. Sedno sprawy wydaje się tkwić w tym, że materiały, na których prof. Dziewoński się opierał, były najprawdopodobniej fałszywe. Z tych samych materiałów napewno korzystają inne osoby, przynosząc tym samym niepowetowane szkody sprawie racjonalnego rozwoju Nadodrza. Trzeba zatem² naszą działalnością docierać do tych ośrodków, gdzie mogą jeszcze znajdować się te fałszywe materiały.

W sprawozdaniu zostały w niepełny sposób przedstawione zagadnienia związane z Międzyresortową Komisją d/s Zagospodarowania Odry. Pokazano 2-letnią działalność, ale niewystarczająco zrelacjonowano skutki tej działalności. Nie podano, że jakkolwiek Komisja Międzyresortowa rozrzucała część problemów gospodarki wodnej /czystość wód, drobne zakłady/, to jednak nie miała w planie zapoczątkowania działalności w wielu innych dziedzinach. W związku z tym szereg bardzo ważnych zagadnień, a mianowicie wody komunalnej i ochrony p/powodziowej nie zostały jeszcze w ogóle rozrzucone, mimo, że sytuacja w tym zakresie jest obecnie bardzo trudna.

Mer inż. Gamski : Uzupełniając dane sprawozdania w myśl wskazówek inż. Arkuszewskiego podaje, jakie są praktyczne skutki działalności władz, zainspirowanej przez Komisję Zagospodarowania Odry.

W zakresie taboru żeglugowego :

- z zaplanowanych na 1959 r. 19 barek motorowych i 2-oh statków pasażerskich zrealizowano 14 barek i 2 statki pas.
  - w planie 1960 r. umieszczono dalszych 19 barek motor.,
  - w planie 1961-65 r. umieszczono 106 barek motor., 34 barek bez napędu, 3 zestawy pohane, 9 statków pasażerskich.
- Prototypy nowego taboru będą wodowane w terminach :
- w 1962 r. - barka motorowa BM 600, również barka bez napędu,
  - w 1963 r. - zestaw pohany i statek pas. 350 miejsc./przybrzeżny/,
  - jeszcze w 5-latce - statek pasażerski 250 miejsc./zalewowy/.

W zakresie budowy oczyszczalni w dorzeczu Odry

/Uchwała Nr 479/58 R.M./:

- w resorcie gosp.komunalnej na 30 obiektów z Uchwały w latach 1960 realizuje się 22, 8 obiektów przejdzie w poślizgu na lata następne,
- w przemyśle spożywczym na 21 obiektów w latach 1959-60 zrealizowanych będzie 21 obiektów,
- w przemyśle ciężkim na 10 obiektów - 9 będzie wykonanych do końca 1960 r.
- w resorcie górnictwa i energetyki /11 obiektów/ oraz w przemyśle mleczarskim /1 obiekt/ zadania nałożone Uchwałą Nr 479/58 zostaną wykonane w 100 %.

Dla pełnego wykorzystania skutków Uchwały i dalszego polepszenia stanu gospodarki ściekowej potrzebne jest :

- powołanie komórek projektowych w resortowych biurach proj.
- rozwijanie potencjału wykonawczego w dziedzinie budowy oczyszczalni ścieków,
- organizowanie stanowisk gospodarzy wodno-ściekowych w zakładach pracy.

W zakresie zagospodarowania niektórych zakładów i budowli wodnych w dorzeczu Odry /Uchwała Nr 303/59 R,M/ : Ze względu na zbyt późne ukazanie się Uchwały skuteczność jej działania będzie ograniczona. W 1959 r. wykorzystanych będzie zaledwie 38 % kredytów. W 1960 r. również nie zapowiada się pomyślna realizacja przez poszczególne Rady Narodowe, bowiem Uchwała przyszła po ustaleniu budżetów na 1960 r. w poszczególnych województwach. Konieczną jest zatem nowelizacja tej Uchwały.

Inż. Kuszewski : Proponuje, że Komisja Zagospodarowania Odry wystąpi z listami do poszczególnych prezydiów W.R.N. oraz resortów, zawierającymi postulaty pełnej realizacji w/w Uchwał.

Dr Kokot : Prostuje niektóre sformułowania w sprawozdaniu. Ponadto stwierdza, że w sprawozdaniu :

- w podsumowaniu na str.4 nie zamieszczono tezy pozytywnej o twórczej roli Odry w naszym organizmie gospodarczym,
- nie wyprecyzowano na czym polegają trudności naszej gospodarki, czy na restrykcjach finansowych, czy na trudnościach materiałowych,
- należałoby silniej uwypuklić pośrednie oddziaływanie Komisji, co przecież było bardzo istotne i wyraźne.

Trzeba w działaniu podkreślać zagadnienie rewizjonistyczne, aby restrykcje w obrębie naszej gospodarki nie trafiały w nasz odcinek, co mogłoby mieć ujemne skutki natury politycznej. W końcu dyskutant apeluje o odpowiednio wcześnie załatwienie sprawy tematów, referatów i referentów na sesję majową.

Inż. Kuszewski : Stwierdza, że przedłożone sprawozdanie

zostało przez Komisję przyjęte. Wniesione w dyskusji uwagi zostaną w nim uwzględnione. Omawiając wycinek sprawozdania Rady Naczelnej dotyczący działalności Komisji Zagospodarowania Odry, Komisja postanawia przyjąć go z uwagami :

- tytuł winien brzmieć : "Problemy późnego zagospodarowania Odry",
- tekst należy uzupełnić w/g uwag do sprawozdania Komisji.

W punkcie 2 porządku dziennego ngr. Magiera informuje :

a/ 22.XII.1959 r. odbyło się Kolegium Instytutu Kolejnictwa, na którym rozważano sprawę odciążenia kolei w GOP.

Przedmiotem oceny kolegium było opracowanie zagadnienia rozwiązania trudności transportowych Górnego Śląska.

Kolegium wykazało, że opracowanie to zostało wykonane wadliwie i nie dało wyników. Po wysłuchaniu koreferatów /m.i. członka naszej Komisji dyr. Dowgiałły/ i obszernej dyskusji, z inicjatywy kolejarzy ruchowców /dyr. Dziewulski, inż. Rm. Żychowicz/ przyjęto następujące wnioski :

- należy ulepszyć stan przewozów kolejowych zamanych na trasie kopalnie - Port Gliwice przez zastosowanie pociągów wahańkowych z wagonami kubłowymi dla skrócenia do minimum czasu jazdy. To wymaga znacznego wzmocnienia obsługi nowym taborem,
- - teza elektryfikacji kolejnictwa w GOP zostaje odrzucona w razie awarii elektrycznej wynikłaby bowiem w transporcie sytuacja katastrofalna. Można tam stosować jedynie dieselizację,
- sami kolejarze domagają się, aby zagadnienie doprowadzenia drogi wodnej do centrum GOP było uważane jako sprawa najbliższa interesom kolei. Kolej jest bowiem przeciążona. W 1959 r. nie wykonano z tego powodu przewozu ok. 7 mln ton w skali krajowej. Na terenie GOP nie ma w zasadzie technicznych możliwości rozwoju kolei
- Instytut Kolejnictwa postanawia rozszerzyć swe badania o sprawę kanału do centrum GOP,
- zagadnienie kosztów w przypadku Górnego Śląska jest sprawą drugorzędną, uboczną, decydujące są natomiast trudności techniczne.

Wynik kolegium można oceniać jako objaw radykalnej zmiany stanowiska kolejarzy wobec żeglugi śródlądowej.

Z dotychczasowych przeciwników, widzących w żegludze konkurenta stają się oni sojusznikami, gdyż nie są w stanie podołać gwałtownie rosnącym zadaniom transportowym.

b/ Kierownik resortu gospodarki wodnej otrzymał w dniu 31.XII. 1959 r. nowe dyrektywne zalecenia ośnośnie żeglugi śródląd. Dotychczasowy plan żeglugi śródlądowej, uważany zresztą za ambitny plan, przewidywał na 1965 r. :

- na Odrze:	przewozy 3 mln ton	- 1,5 mld tonokm.,
- na Wiśle:	" 1,5 " "	- 0,3 " "
razem :	4,5 " "	1,8 " "

Wicepremier Tokarski uznał rozwój żeglugi śródlądowej za niedostateczny i ustalił, że żegluga śródlądowa winna w 1965 r. osiągnąć 10 - 12 mln ton przewozów. Resprt ma ocenić, czy wykonanie tych zadań będzie w 1965 r. w ogóle możliwe. Wydaje się, że niezbędne będą nowe inwestycje rzędu ok. 2 mld zł. Na Wiśle należałoby do 1965 r. zakończyć kaskadę Mysłowice - Nowa Huta dla barek 1000 ton kosztem dodatkowych ok. 800 mln zł. - zapewni to przewozy 3 - 4 mln ton w obu kierunkach. W obrębie działania "Żegluga Bydgoskiej" należałoby dokonać przebudowy systemu górno-noteckiego na barki wrocławskie kosztem ok. 150 mln zł. Na Odrze dla poprawy warunków nawigacyjnych należałoby przyspieszyć budowę zbiornika w Dzierżeniu /oddąć już w 1963 r./ kosztem wcześniejszego wydatkowania 25 mln zł. Należałoby w 5-latce dofinansować Głębinów kosztem 120 mln zł., by oddać do użytku zbiornik w początkach 1966 r. Kanał Gliwicki należałoby przedłużyć kosztem 600 - 700 mln zł. Stocznia w Głogowie powinna być w okresie 1961-62 włączona do współpracy przy budowie taboru, zaś od 1963 winna być całkowicie przejęta w gestię żeglugi. Dla Odry należałoby ponadto możliwie szybko wprowadzić zestawy pchane, jako wymagające mniejszej załogi. Dodatkowo potrzeba byłoby przejąć magazyny w portach, wybudować nowe magazyny dla nawozów i cementu, doinwestować port w Szczecinie.

Dyskusja:

Inż. Kuszewski : Stwierdza, że na tle informacji wyraźnie widać jak nieskuszone były poglądy prof. Dziwońskiego, który m.in. przyjmował, że przepustowość Odry wynosi 4 mln ton. Przy rozpracowywaniu transportu nie należy jednakże zapominać, że żegluga jest ściśle związana z kompleksową gospodarką wodną. Wyraża zadowolenie, że we wszystkich poruszonych sprawach widzi wyjątkową jedność członków Komisji, stąd zarówno rezultaty jak i prognozyki są naprawdę dobre.

Prof. Malessa : apeluje aby resort gosp. wodnej zastosował metodę pełnego rachunku ekonomicznego przez uwzględnienie wszystkich elementów wpływających na efektywność ekonomiczną inwestycji wodnych.

Mar. Dyki : Wzywa, aby nie zapominać o interesach Kombinatu Kędzierzyńskiego. Kędzierzyn potrzebuje 1,5^{mln} ton węgla na rok. Elektrownia Blachownia 1,5 mln ton/rok, Koksownia w Blachowni i Zdzeszowicach 1,0 mln ton/rok - razem ok. 4 mln ton/rok. węgla i koksu. Kanał Odra / Warta również interesuje Kędzierzyn ze względu na zbyt nawozów. Kędzierzyn będzie ponadto produkował masy plastyczne. Ich przetwórstwo winno być zlokalizowane nad Odrą w różnych miastach - masy plastyczne byłyby dowożone drogą wodną. Ponadto specjalnymi barkami rozwożono by do różnych odbiorców nad Odrą stężony amoniak, który byłby rozpiszczany na wodę amoniakalną bezpośrednio u odbiorców. Proponuje zaprosić dyrektora zakładów Nowaka na sesję w Szczecinie. Wyrazem nowej koniunktury gospodarczej jest postulat przerabiania na miejscu węgla przez wielką chemię. Kędzierzyn będzie także przerabiał rocznie około 150 ton benzyny na krakeny. Istnieje także koncepcja przywożenia do Kędzierzyna wszystkich smół pogazowych, ładunki smoły z Nowej Huty wynosiłyby ok. 200 tys. ton. W końcu dyskutant apeluje, ażeby zakończyć w 1960 r. dokumentację w fazie wstępnej i technicznej dla odgałęzienia kanału Gliwickiego do Zakładu w Kędzierzynie, bo resort chemii posiada fundusze na realizację tego zamierzenia.

Red. Rutkiewicz : Zapytuje, czy przedsiębiorstwa wykonawcze podołają zadaniom.

Dyr. Arkuszewski: Wyjaśnia, że inwestycje omawianego typu są łatwe i przedsiębiorstwa mogłyby im podołać po odpowiednim przygotowaniu. Koniecznym jest jednak jak najszybsze podjęcie decyzji w omawianych sprawach przez czynniki centralne. Decyzje winny mieć miejsce na 2 lata przed budową, a wtedy wykonanie zamierzeń będzie realne.

W punkcie 3 programu dziennego Komisja zebrała zespół w składzie : kol.kol. Arkuszewski, Kuszewski, Kokot, Magiera, Rutkiewicz, który opracuje proponowany tekst Uchwały II Zjazdu TRZZ w części dotyczącej problematyki Odry /zał.Nr 2/. Przewodniczący informuje, że ze względu na wspomnianą porę przyjęcie prac programowych zostaje przeniesione na następne posiedzenie plenarne.

W wolnych wnioskach :

- ustalono, że następne posiedzenie plenarne posiedzenie Komisji odbędzie się 5.II.1960 r. Porządek dzienny obejmie przyjęcie prac zleconych i ustalenie programu sesji majowej.
- ustalono, że w styczniu odbędzie się jeszcze poszerzone posiedzenie prezydium Komisji dla ustalenia propozycji odnośnie referatów, referentów i tematów na sesję majową,
- wyrażono zgodę na propozycję inż. Kuszewskiego, aby do zespołu pracy w przygotowaniu sesji zaprosić prof. Eugeniusza Kwiatkowskiego z Krakowa, członka tamt. Rady Okręgowej TRZZ i autora referatów w sprawie Odry na I-szą konferencję naukową Ziem Odzyskanych w 1946 r. w Gliwicach.

Na tym posiedzenie zakończono.

Protokółował : inż. L.Piskorz

Rozdzielnik :

- Egz.nr 1 i 8 a/a Komisji
- " nr 2 - inż. Arkuszewski
  - " nr 3 - inż. Kuszewski
  - " nr 4 - poseł Kachel
  - " nr 5 - mgr Magiera
  - " nr 6 - dr Kokot
  - " nr 7 - dr Pilichowski

TOWARZYSTWO ROZWOJU ZIEM ZACHODNICH
KOMISJA ZAGOSZCZANIA ODRY
przy Izbie Naczelnej
Wrocław, pl. Powst. Warszawy 1, pok. 457
tel. 70-31, wewn. 329

Wrocław, dnia 20 grudnia 1959 r.

82

T. R. Z. Z.	
Data	21-12-59
L. dz.	142
Opis	
Komisja	

1810/s/59

Ob.

Zatoczenie do protokołu
.....
z posiedzenia
.....
.....

Sekretariat Komisji Zagospodarowania Odry Rady Naczelnej TRZZ uprzejmie prosi o przybycie na V-te plenarne posiedzenie Komisji, które odbędzie się w dniu 5 stycznia 1960 r. /wtorek/ we Wrocławiu, w gm. Prez. WRN przy pl. Powstańców Warszawy 1 /dawniej pl. Wojewódzki/ - pokój 457, I p. Początek posiedzenia plenarnego ; godz. 11-ta.

Przewidywany porządek dzienny :

1. Przyjęcie sprawozdania Komisji Zagospodarowania Odry z dotychczasowej działalności za lata 1957-59 /Sprawozdanie przeznaczone jest dla II Walnego Zjazdu TRZZ w Olsztynie w dniu 13-24 stycznia 1960 r./
2. Ustalenie programu wystąpienia Komisji Zagospodarowania Odry w dyskusji na III Walnym Zjeździe TRZZ.
3. Przyjęcie prac prof. Malessy, inż. Pitharta i mgr Kwiatkowskiego dot. problematyki transportu wodnego.
4. Wolne wnioski.

Sekretariat Komisji prosi Obywatela o zapewnienie osobistego udziału w posiedzeniu.

Przewodniczący Komisji
Zagospodarowania Odry

/inż. Zbigniew Kuszewski/

Sekretarz Komisji
Zagospodarowania Odry

/inż. Lesław Piskorz/

Wrocław, dnia 31 grudnia 1959 r.

Ob.

..... Eryk Skowron
.....
..... Warszawa
.....
.....

Sekretariat Komisji Zagospodarowania Odry Rady Naczelnej TRZZ uprzejmie prosi o przybycie na V-te plenarne posiedzenie Komisji, które odbędzie się w dniu 5 stycznia 1960 r. /wtorek/ we Wrocławiu, w gm. Prez. WRN przy pl. Powstańców Warszawy 1 /dawniej pl. Wojewódzki/ - pokój 457, I p. Początek posiedzenia plenarnego ; godz. 11-ta.

Przewidywany porządek dzienny :

1. Przyjęcie sprawozdania Komisji Zagospodarowania Odry z dotychczasowej działalności za lata 1957-59 /Sprawozdanie przeznaczone jest dla II Walnego Zjazdu TRZZ w Olsztynie w dniu 15 - 24 stycznia 1960 r./
2. Ustalenie programu wystąpienia Komisji Zagospodarowania Odry w dyskusji na III Walnym Zjeździe TRZZ.
3. Przyjęcie prac prof. Malessy, inż. Pitharta i mgr Kwiatkowskiego dot. problematyki transportu wodnego.
4. Wolne wnioski.

Sekretariat Komisji prosi Obywatela o zapewnienie osobistego udziału w posiedzeniu.

Przewodniczący Komisji
Zagospodarowania Odry

/inż. Zbigniew Kuszewski/

Sekretarz Komisji
Zagospodarowania Odry

/inż. Lesław Piskorz/

Wrocław, dnia 8.I.1960 r.

84

11/5/60

Sekretariat Rady Naczelnej TRZZ

W a r s z a w a

Aleje Jerozolimskie 47 II p.

Bardzo pilne !

Na ręce dr. Pilichowskiego i posła inż. Kachla

Sekretariat Komisji Zagospodarowania Odry przesyła w załączeniu 2 komplety materiałów z V posiedzenia plenarnego Komisji, które odbyło się 5 stycznia 1960 r.

Materiały te zawierają protokół z posiedzenia, który należy traktować jako poufny oraz wstawkę do uchwały II Zjazdu TRZZ w Olsztynie. Tekst wstawki uchwalony został na posiedzeniu plenarnym Komisji, prosimy zatem nie wprowadzać do niego żadnych zmian.

Jednocześnie informuje się, że część sprawozdania Rady Naczelnej TRZZ dot. Komisji Zagospodarowania Odry będzie po przekonsultowaniu z członkami Komisji przesłana do Sekretariatu Rady Naczelnej jeszcze w dniu dzisiejszym przez inżyniera Kuszewskiego ze Szczawna Zdroju.

Materiały załączone do niniejszego pisma są przeznaczone iniennie dla dra Pilichowskiego i posła inż. Kachla.

Załącz. 6 sztuk na 22 ark.

Sekretarz Komisji
Zagospodarowania Odry

[Signature]
mgr. inż. L. Piskorz

Wrocław, dnia 20 grudnia 1959 r.

1810/3/59

Ob.

Zatwierdzenie do protokołu

2 poniedziałku

Sekretariat Komisji Zagospodarowania Odry Radyn Naczelnej TRZZ uprzejmie prosi o przybycie na V-te plenarne posiedzenie Komisji, które odbędzie się w dniu 5 stycznia 1960r. /wtorek/ we Wrocławiu, w gm. Prez. WRN przy pl. Powstańców Warszawy 1 /dawniej pl. Wojewódzki/ - pokój 457, I p.
Początek posiedzenia plenarnego ; godz. 11-ta.

Przewidywany porządek dzienny :

1. Przyjęcie sprawozdania Komisji Zagospodarowania Odry z dotychczasowej działalności za lata 1957-59 /Sprawozdanie przeznaczone jest dla II Walnego Zjazdu TRZZ w Olstynie w dniu 15 - 24 stycznia 1960 r./
2. Ustalenie programu wystąpienia Komisji Zagospodarowania Odry w dyskusji na III Walnym Zjeździe TRZZ.
3. Przyjęcie prac prof. Malessy, inż. Pitharta i mgr Kwiatkowskiego dot. problematyki transportu wodnego.
4. Wolne wnioski.

Sekretariat Komisji prosi Obywatela o zapewnienie osobistego udziału w posiedzeniu.

Przewodniczący Komisji
Zagospodarowania Odry

/inż. Zbigniew Kuszewski/

Sekretarz Komisji
Zagospodarowania Odry

/inż. Lesław Piskorz/

Wrocław, dnia 10 lutego 1960 r.

Protokół

z VI posiedzenia plenarnego Komisji Zagospodarowania Odry Rady Naczelnej TRZZ odbytego we Wrocławiu w dniu 5.II.1960 r.

Obecni : Członkowie Komisji:

mgr.inż.A.Arkuszewski,
mgr.inż.S.Bebolowski,
mgr.M.Bzowska,
dyr.A.Dowgiałło,
poseł W.Drapich,
prof.dr.Z.Dziwowski,
mgr.inż.S.Grzebała,
dr.J.Guranowski,
poseł inż.J.Kachel

dr.J.Kokot,
inż.Z.Kuszeński,
mgr.W.Magiera,
prof.mgr.S.Maleśsa,
mgr.inż.J.Patuszyński,
mgr.inż.L.Piskorz,
red.J.Rutkiewicz,
inż.M.Sknurzył.

Osoby zaproszone:

mgr.Z.Gruszczyński,
mgr.S.Kobyłecki, mgr.L.Krzyżanowski, dec. mgr.inż.S.Michałowski,

Posiedzenie otwiera inż. Kuszeński podając porządek dzienny jak w zaproszeniu. Porządek dzienny zostaje przyjęty bez zmian. Również zostaje przyjęta propozycja Przewodniczącego, aby zachować następujący tryb postępowania przy rozpatrywaniu opracowań: koreferent pokrótce charakteryzuje podstawowe tezy opracowania, po czym na podstawie koreferatu wydaje opinię o opracowaniu. Z kolei następuje dyskusja i zostają ustalone warunki przyjęcia pracy.

Do punktu 1 porządku dziennego:

Na wstępie zostaje rozpatrzone opracowanie dyr.A.Dowgiałły p.t."Stan obecny i rozwój żeglugi na Odrze." Pracę koreferuje mgr. Z.Gruszczyński z Min. Żeglugi i Gosp. Wodnej. W ustosunkowaniu się do koreferatu dyr. Dowgiałło wyjaśnia, że pominął celowo niektóre problemy związane pośrednio z żeglugą na Odrze, których opracowanie zostało zlecone przez Komisję innym zleceńbiorcom. Autor uważa natomiast za słuszne uwagi koreferenta dotyczące braku należytego naświetlenia roli portu rzeczno-morskiego w Szczecinie i sprawy znaczenia i wykorzystania portów nadodrzańskich. W dyskusji (dyr. Magiera, dr.Kokot, prof.Dziwowski) podkreślono fakt gospodarczego wyprzedzania przez ziemie leżące nad Odrą ziem nadwiślańskich oraz gwałtowny wzrost zadań transportu na Odrze w najbliższej 5-letce,

co spowoduje, że zakładany w 1958 r. poziom usług przewozowych na Odrze na rok 1975 tj. 7 mln ton i 5,2 mld tonokm zostanie wg obecnych szacunków osiągnięty już w latach 1966-67 z przy tym jako górny pułap przepustowości Odry uważa się 14 mln. ton. Poseł Drapich uważa, że Komisja powinna w sposób śmiały i wyprzedzający inne organy stwierdzić pewne postulaty. Ze swej strony postuluje:

- zabezpieczyć ujęcie w planie dozbrajania portu w Szczecinie właściwych inwestycji dla przeładunków rzeczno-morskich,
- przewidzieć właściwe rozszerzenie powiązań transportu wodnego z transportem samochodowym,
- uwzględnić w rozwoju przewozów pojawienie się nowego ładunku - paliwa płynnego -, które przez port w Szczecinie będzie rozprowadzane po Odrze w ilości do ok. 1 mln. ton - w związku z tym należałoby narzucić odpowiednią lokalizację baz CPH,
- wskazywać czynnikiem centralnym na preferencje lokalizacyjne terenów leżących w pasie Odry.

W konkluzji Komisja postanawia przyjąć opracowanie z uwzględnieniem uwag koreferenta oraz głosów w dyskusji ze specjalnym uwzględnieniem aktualnych materiałów z prac Komisji Rządowej d/s aktywizacji żeglugi odrzańskiej i znaczenia portu w Szczecinie oraz jego ścisłego powiązania z rozwojem żeglugi na Odrze. Termin wniesienia uzupełnień przez koreferenta, do dnia 29.II.1960 r.

Jako następna rozpatrzona zostaje praca doc. mgr. inż. St. Michałowskiego p.t. "Energetyka wodna na Ziemiach Zachodnich w dorzeczu Odry" opracowania przez z-cę prof. mgr. inż. St. Juniewicza i adj. mgr. inż. L. Krzyżanowskiego. Pracę koreferuje mgr. inż. St. Grzebała. W dyskusji zwrócono uwagę na możliwość wiązania przyszłych inwestycji żeglugowych dla drogi wodnej 1000-ton z inwestycjami energetycznymi oraz sprawy związane z dekapitalizacją urządzeń małej energetyki. Ustalono, że w przypadku publikowania pracy zostaną w niej skorygowane uwagi autorów części dot. małej energetyki w sprawie uciążliwej polityki podatkowej (str. 6) i postulowania oddania wzgl. dzierżawy małych siłowni wodnych prywatnym użytkownikom. Inż. Arkuszewski podkreśla, że dotychczasowa polityka taryfowa w Polsce przekreśla małą energetykę. Komisja upoważnia Prezydium do ustalenia składu zespołu, któryby przedyskutował sprawę małej energetyki z przedstawicielami Resortu Energetyki. Należy bowiem zakończyć dotychczasowy bierny spór kompetencyjny w tej sprawie. Komisja proponuje autorom postulowanie powołania zespołu we władzach centralnych dla rozpracowania zagadnienia małej energetyki.

W konkluzji Komisja postanowiła przyjąć opracowanie z uwzgl. uwag koreferenta i głosów w dyskusji. Odpowiednie uzupełnienia zo-

staną przez autorów wprowadzone do pracy do dnia 29.II.1960 r.

Komisja postanawia wystąpić do Centr. Związku Spółdzielczości Pracy z żądaniem informacji w sprawie dotychczasowego przebiegu realizacji uchwały Rady Ministrów z listopada 1958 r. w sprawie wykorzystania obiektów małej energetyki.

Jako ostatnią Komisja rozpatruje pracę prof. mgr. St. Malessy p.t. "Studium porównawcze rozwoju dróg wodnych w niektórych krajach." Pracę koreferuje prof. dr. inż. Z. Dziewoński. W dyskusji zwrócono uwagę, że praca jest niepełna, bowiem pominięto w niej część dotyczącą perspektywicznego zagospodarowania Odry. Prof. Malessa zostanie zobowiązany do nadesłania do 29.II.1960 r. też z uzasadnieniami do studium perspektywicznego zagospodarowania Odry. W zależności od rozmiaru problematyki i kierunków rozwiązań, które prof. Malessa zaproponuje i uzasadni - Komisja Zagospodarowania Odry rozpatrzy zakres nowego zlecenia.

Praca została przyjęta z uzupełnieniami podanymi w koreferencji i zobowiązaniem prof. Malessy do nadesłania w/w też z uzasadnieniami.

Dodatkowo zwrócono w dyskusji uwagę, że opublikowane niedawno opracowanie PAN dotyczące perspektywicznego planu gospodarki wodnej Polski posiada liczne niedociągnięcia i niesłuszne sformułowania w zakresie dotyczącym Odry i Nadodrza. Komisja postanawia zaproponować prof. Dziewońskiemu zorganizowanie zespołu, który opracowałby na zlecenie Komisji jej uwagi do omawianego planu gosp. wodnej PAN.

Do punktu 2 porządku dziennego.

Zostaje przyjęty następujący plan pracy Komisji Zagospodarowania Odry na 1960 r.:

Etap I ; Zorganizowanie przygotowanie i odbycie wspólnej sesji Rady Naukowej TRZZ i Komisji Zagospodarowania Odry TRZZ w sprawie też rozwojowych w dziedzinie kompleksowej gospodarki wodnej na okres 1961-65 r. - Termin do 15 maja 1960 r.

Etap II ; Redakcja i przedstawienie organom centralnym też TRZZ dot. gospodarki wodnej na okres planu 1961-65 r. Termin do końca maja 1960 r.

Etap III ; Rozszerzenie działalności organizacyjnej Komisji:
- pobudzenie do działalności Wojewódzkiego Komitetu Gospodarki Wodnej na Odrze,
- zorganizowanie pracy Wojewódzkich Zarządów TRZZ w zakresie realizacji zadań rozwojowych zagospodarowania Odry.

89

Do punktu 3 porządku dziennego.

Komisja przajęła zaproponowany przez Prezydium (jak załącznik do zaproszenia na posiedzenie) projekt programu sesji majowej do uzgodnienia z Prezydium Rady Naukowej, przy czym kierownictwo powierzono :

- w zespole I - inż. Zb. Kuszewskiemu,
- w zespole II - mgr.inż. A. Arkuszewskiemu,
- w zespole III - dr. JI. Kokotowi.

Ustalono, że przedstawiciele Komisji: inż. Kuszewski, poseł Rachel, dr. Kokot, mgr. Magiera i inż. Piskorz wezmą udział w posiedzeniu Rady Naukowej w Warszawie w dniu 10.II.br. poświęconemu sesji majowej.

Do punktu 4 porządku dziennego :

Wolnych wniosków nie zgłoszono.

Na tym posiedzenie zakończono.

Protokołował : inż. L. Piskorz

Linia
TOWARZYSTWO ROZWOJU ZIEMI ZACHODNIEJ
KOMISJA ZAGOSPODAROWANIA GÓRY
przy Radzie Naczelnej
Wrocław, pl. Powst. Warszawski 1, pok. 457
tel. 70-31, wewn. 229

Wrocław, dnia 26 kwietnia 1960 r.

4.5.60

23/5

Protokół

z VIII posiedzenia plenarnego Komisji Zagospodarowanie Odry Rady Naczelnej TRZZ, odbytego we Wrocławiu w lokalu Zarządu Wojewódzkiego TRZZ w dniu 22 kwietnia 1960 r.

Obecni. Członkowie Komisji:

mgr.inż.S. Bobolewski
dyr.A. Dowgiałło
prof.dr. Z. Dziewoński
dr. J. Guranowski
poseł inż. J. Kachel
mgr.inż. P. Kostecki
inż. Zb. Kuszewski

mgr. Wł. Magiera
prof. St. Małessa
mgr.inż. L. Piskorz
red. I. Rutkiewicz
inż.M. Sknurzył
inż.A. Sękowski
/w zast. mgr. inż. Patuszyńskiego/

Osoby zaproszone:

red. Zbigniew Wyczęsany z Życia Gospodarczego.

Po otwarciu posiedzenia Przewodniczący Komisji, inż. Kuszewski udziela informacji o przeprowadzonej w dniu 21.IV konferencji prasowej w sprawie żeglugi śródlądowej na Odrze. Konferencja ta została zorganizowana wspólnie przez Komisję Zagospodarowania Odry TRZZ i Przeds. Państw. Żegluga na Odrze. Celem konferencji było udokumentowanie udziału Komisji w obchodach XV-lecia odzyskania Śląska i Tygodnia Ziemi Zachodnich oraz przygotowanie klimatu do majowej sesji naukowej TRZZ w Szczecinie. W związku z konferencją prasową został wydany przez Komisję Zagospodarowania Odry przy bardzo wydatnej i istotnej pomocy Sekretariatu Prezydium Rady Naczelnej TRZZ specjalny biuletyn prasowy poświęcony problemom żeglugi odrzańskiej.

Następnie Przewodniczący podaje porządek dzienny wyjaśniając, że w zastępstwie nieobecnych weryfikatorów mgr.inż. A. Arku-

szewskiego i mgr. Gruszczyńskiego - referaty zostaną przedstawione przez inż. Kosteckiego i dyr. Dowgiałłę. Porządek dzienny przyjęto z uwagą, że po odczytaniu poszczególnych referatów nastąpi przedyskutowanie tez i wniosków i w końcu przyjęcie referatów.

Po odczytaniu przez inż. Kosteckiego referatu na temat problemów retencji w dorzeczu Odry przeprowadzono dyskusję, w konkluzji stwierdzono konieczność uzupełnienia referatu^u wg przyjętych przez Komisję uwag jak niżej.

Uwagi dyr. Magiery: - Należy;

- podkreślić, że każdy m³ wody w Odrze daje lepsze wykorzystanie niż w Wiśle, bo jest kilkakrotnie użytkowany przez różnych użytkowników,
- wstawić porównanie, ile każdy m³ wody w Odrze jest bardziej zanieczyszczony niż w Wiśle,
- podać uwagę, że wg nowej wersji założeń proj. objętość zbiornika w Głębinowie ma wynosić 110-120 mln m³,
- podkreślić, że straty wody w rolnictwie są bezpowrotne, a przez to szczególnie dotkliwe, podczas gdy energetyka i żegluga użytkują wodę nie powodując jej ilościowych strat,
- stwierdzić, że retencja jest także ważna w latach średnich, a nie tylko w latach suchych,
- stwierdzić, że w miarę rozwoju produkcji roln. ej na bazie polepszenia agrotechniki, w końcu woda stanie się tym czynnikiem, jedynie od którego zależać będzie dalszy wzrost plonów; ponadto woda jest niezbędna do życia dla gosp. Komunalnej i przemysłu, podczas gdy w komunikacji może być zastąpiona przez inny środek transportu.

Uwagi prof. Malessy:

- W opracowaniu potrzeba szczególnie mocnego podkreślenia kompleksowego rozwiązania problemu w powiązaniu terytorialnym.

Uwagi prof. Dziekańskiego:

- Należy w danych hydrologicznych operować stopniem gwarancji pewnych wielkości, a nie sformułowaniami opisowymi.

Uwagi dyr. Dowgiałły : - Należy :

- podkreślić, że wykorzystanie wody w rolnictwie zależy nie tylko od inwestycji,
- podać stopień przekroczenia norm sanitarnych dotyczących jakości wody w rzece.

Uwagi inż. Sknurzyła: - Należy :

- podkreślić lokalną konieczność bazowania zaopatrzenia ludności w wodę na zasobach wód powierzchniowych,
- stwierdzić, że zbiornik w Wielowsi Klasztornej nie rozwiąże bez reszty deficytu wody w Baryczy,
- mówić o konieczności koncentracji wysiłków inwestycyjnych.

Posel Rachel stwierdził, że sesja majowa powinna stać się sesją patriotów Odry, a zebrane materiały powinny odpowiadać pewnej idei przewodniej. Winny one mianowicie uwytklić rozwój gospodarczy Nadodrza jako zależny od dostrzegania rzeki Odry. Należy nie zapominać o istnieniu wrogów Odry i nasycić treść referatów odrzańskim patriotyzmem. Po obszernej wymianie poglądów na ten temat (ob. ob. Gu-ranowski, Kuszewski, Dziewoński) ustalono, że w referatach fachowych należy podać pewne informacje wyrażające intencję sesji, lecz duch patriotyzmu tkwić powinien przede wszystkim w referacie politycznym, który zostanie wygłoszony na zakończeniu sesji w Szczecinie. Na sesji powinno się podkreślać nie tylko wagę problemów Odry, ale także pilność ich rozwiązania.

W imieniu autorów referatu inż. Bobolewski zobowiązał się uwzględnić zalecenia Komisji.

Z kolei drugi referat na temat problemów żeglugi na Odrze przedstawił dyr. Dowgiałło.

W dyskusji poruszone :

inż. Kuszewski : Referat jest bardzo obszerny, lecz stanowi właściwie materiał do dyskusji i będzie na sesji czytany tylko w wybranych częściach.

Pierwsza ogólna część referatu zostanie przekazana do referatu prof. Leszczyńskiego.

Red. Rutkiewicz zamieszkował, żeby w referacie wyraźnie postawić ;

- problem steczni,
- sprawę opóźnienia i kurczenia się zakresu realizacji programu budowy barek,
- przeprowadzić analizę przepustowości Odry obliczonej w referacie na 15 mln. ton.

Dyr. Kostecki zaproponował wyjaśnić, czy rzeczywiście regulacja uzupełniająca miałaby poprawić przepustowość Odry o 25-30 %.

W imieniu autorów dyr. Dowgiałko zobowiązał się uwzględnić zalecenia Komisji w ostatecznej redakcji referatu.

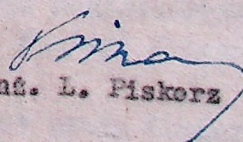
W ostatnim punkcie porządku dziennego omówiono sprawy organizacyjne, ustalając ;

- referaty winne być dostarczone do Sekretariatu Prez. Rady Nacz. TRZZ najpóźniej 27. IV. rano ;

- sprawy organizacyjne do załatwienia w Szczecinie - po uzgodnieniu z dr. Guranowskim, pozostawia się do załatwienia Sekretariatowi Rady Naukowej z tym, że w przypadku konieczności interwencji wyjedzie do Szczecina inż. Kuszewski w ostatnim tygodniu kwietnia.

Na tym posiedzenie zakończone.

Protokołował ;

inż. L. Piskorz

Wrocław, dnia 28 listopada 1960 r.

P r o t o k ó ł

z X posiedzenia plenarnego Komisji Zagospodarowania Odry Rady Naczelnej TRZZ. odbytego w dniu 26.XI.1960 r. we Wrocławiu w lokalu Zarządu Wojewódzkiego TRZZ.

W posiedzeniu wzięli udział :
Członkowie Komisji Zagospodarowania Odry:

1. poseł inż. Józef Kachel,
2. mgr. Tadeusz Klus,
3. mgr.inż. Tadeusz Kostecki,
4. inż. Zbigniew Kuszewski,
5. mgr. Władysław Magiera,
6. w/z mgr. inż. Józefa Patuszyńskiego,
7. mgr.inż. Lesław Piskorz.

Osoby zaproszone z poza składu Komisji :

1. dr. Józef Boćko,
2. dr.inż. Jan Kutera,
3. mgr.inż. Józef Kwiatkowski,
4. mgr.inż. Maria Popielas,
5. doc.mgr.inż. Maria Trzebińska.

Przyjęto następujący porządek dzienny :

1. Rozpatrzenie pracy mgr.inż. Marii Popielas p.t. "Zanieczyszczenie rzeki Odry i jej dopływów".
2. Rozpatrzenie pracy doc.mgr.inż. Marii Trzebińskiej p.t. "Wytyczne ustalania programów inwestycyjnych z zakresu melioracji wodnych dla celów rolnictwa na terenie Dolnego Śląska i Ziemi Lubuskiej".
3. Rozpatrzenie pracy dr. Józefa Boćko p.t. "Gospodarka wodna w rolnictwie w dorzeczu Odry".
4. Omówienie spraw organizacyjnych związanych z ponownym ukonstytuowaniem się Komisji Zagospodarowania Odry Rady Naczelnej TRZZ.
5. Omówienie planu pracy Komisji na 1961 r.

Z porządku dziennego usunięto punkt dotyczący rozpatrzenia pracy mgr.inż. Józefa Kwiatkowskiego p.t. "Ochrona od powodzi dorzecza Odry" z powodu nieprzybycia koreferenta mgr.inż. A. Arkuszewskiego.

4. Lotarska

inwestycja

sekt. Kuu.

prasa i do akt

7/11

K. 13/XII

M. 1

Ad p. 1.

Po wysłuchaniu wyjaśnień referenta mgr.inż. M. Popielas i koreferenta mgr. Tadeusza Klusa Komisja postanowiła pracę przyjąć po wprowadzeniu następujących poprawek i uzupełnień :

- poinformować o podziale administracyjnym i istniejących władzach z zakresu ochrony wód przed zanieczyszczeniem;
- podać tabelarycznie charakterystyczne przepływy w profilach ważniejszych wodowskazów Odry i jej dopływów;
- w charakterystyce przemysłu wprowadzić poprawki dotyczące posiadania oczyszczalni ścieków przez zakłady przemysłowe;
- cytowane wyniki analiz ujęte w tabelach statystycznych uzupełnić podaniem daty ich pochodzenia;
- podać, że woda z Odry jest wykorzystywana dla celów przemysłowych, natomiast nie jest wykorzystywana dla celów gospodarczych.

Ponadto należy zmienić tytuł opracowania na : "Ogólne dane stanu zanieczyszczenia rzeki Odry". - Również tytuł rozdziału dot. wpływu ścieków na gospodarkę rybną należy zmienić na : "Niektóre przykłady wpływu ścieków na gospodarkę rybną."

W dyskusji nad problemem zanieczyszczenia rz. Odry zwrócono uwagę na olbrzymie i stale wzrastające zanieczyszczenie rz. Odry w profilu granicy polsko-czechosłowackiej oraz na dużą wagę do określenia wpływu zbiorników retencyjnych na zmniejszenie zanieczyszczenia rzek. W wyniku dyskusji Komisja przyjęła wnioski:

- a/ Zobowiązać Prezydium Komisji do wystąpienia do odpowiednich organizacji społecznych CSRS ze wskazaniem na ciężką sytuację ludności polskiej zamieszkałej w dolinie Odry, której to ludności ścieki czeskie uniemożliwiają powszechne korzystanie z wody Odry dla celów gospodarczych.
- b/ Zobowiązać Sekretariat Komisji do uzyskania od Wydziału Gospodarki Wodnej w Opolu materiałów dot. zanieczyszczenia Odry w profilu granicznym CSRS i Polski wraz z odpowiednim komentarzem tych materiałów oraz przesłanie ich w terminie do końca grudnia br. do Sejmu PRL z prośbą o zainteresowanie się sprawą.
- c/ Zobowiązać Sekretariat Komisji do wystąpienia do Wydziału Gospodarki Wodnej w Opolu z prośbą, aby w ramach opracowywanego obecnie planu gospodarki wodnej województwa opolskiego, a w szczególności planu ochrony wód przed zanieczyszczeniem zapewnił wykonanie w pierwszej kolejności badań samooczyszczania się wody w zbiornikach w Turawie i Otmuchowie i opra-

cowania wyjaśniającego wpływ retencji zbiornikowej na zanieczyszczenia rzek.

Ad p. 2.

Po wysłuchaniu wyjaśnień referenta doc. ngr.inż. M. Trzebińskiej i uwag koreferenta dr.inż. Jana Kutery Komisja postanowiła pracę przyjąć po wprowadzeniu następujących uzupełnień :

- należy podać źródła danych statystycznych zamieszczanych w opracowaniu,
- należy wnieść poprawki błędów maszynowych wskazanych w koreferacie.

W wyniku dyskusji Komisja ustaliła :

- a/ Zobowiązać Sekretariat Komisji do rozmnożenia pracy po jej uzupełnieniu przez autorkę i rozesłania do Prezydów Wojewódzkich Rad Narodowych i Komitetów Ekonomicznych KW PZPR w województwie wrocławskim, opolskim i zielonogórskim z prośbą o wykorzystanie w analizie i ostatecznym ~~z~~ zatwierdzeniu planów 5-letnich.
- b/ Polecieć Sekretariatowi Komisji honorowanie należności za opracowanie w wysokości umownej niezależnie od faktu mniejszej zawartości objętościowej pracy z uwagi na duży rozmiar materiału podkładowego uwzględnionego w analizie opracowania.

Ad p. 3.

Po wysłuchaniu wyjaśnień referenta dr. J. Boćko i koreferenta dr.inż. J. Kutery, sekretarz Komisji złożył informację, że praca dr. Boćko zgodnie z konspektem powinna być oprócz rozważań natury ogólnej zawierać także część szczegółową dotyczącą kształtowania się wpływu intensyfikacji rolnictwa w dorzeczu Odry na bilans wodny rzek tego regionu oraz przedsięwzięć wodnogospodarczych zmierzających do zrównoważenia tego bilansu pogarszającego się w wyniku intensyfikacji rolnictwa ze szkodą dla innych użytkowników wody. Praca została przez autora zawężona do części ogólnej i skrócona do ok. 55 % objętości umownej, co jest przedmiotem głównych zarzutów koreferenta.

Po dyskusji Komisja postanowiła przyjąć pracę, koreferat oraz oświadczenie dr. Boćko w sprawie przyczyn uniemożliwiających zakończenie przez niego pracy w umownym układzie. Ponadto Komisja

- a/ Poleciała Sekretariatowi honorowanie należności za pracę wg umownej stawki jednostkowej.
- b/ Poleciała Sekretariatowi przygotowanie na następne posiedzenie plenarne propozycji odnośnie przyszłego wykorzystania pracy.

Ad p. 4.

Przyjęto propozycje Prezydium Komisji ustalone na posiedzeniu prezydium w dniu 25.XI.br. odnośnie :

- a/ Zobowiązania Sekretariatu Komisji do rozesłania do członków Komisji ankiety w sprawie deklaracji dalszej współpracy. Do ankiety należy dołączyć plan pracy Komisji na 1961 r. oraz regulamin Komisji uzupełniony o punkt dotyczący odpowiedzialności członków za aktywne realizowanie uchwał Komisji, a w razie trudności natury formalnej o dokonywanie w tym względzie bezpośrednio konsultacji z Prezydium Komisji. W regulaminie zaznaczyć o obowiązku wykonywania przez członków prac związanych z przydzielonymi im pod opiekę zagadnieniami.
- b/ Ze względu na przeciążenie innymi pracami lub niemożność uczestniczenia w pracach Komisji nie przewiduje się włączenia w skład Komisji następujących jej dotychczasowych członków : prof.dr. Zbigniewa Dzięwońskiego, dr. Józefa Guranowskiego i prof.mgr.Stanisława Malessy.
- c/ Należy skierować ankiety dot. udziału w pracach Komisji do:
prof.dr. Maksymiliana Ziomka z Katowic,
mgr. Stanisława Knabe z Zielonej Góry,
mgr.inż. Józefa Olszówki z Zielon-ej Góry,
mgr. Eryka Skowrona z Warszawy,
mgr.inż. Waleriana Petrykowskiego ze Szczecina,
mgr.inż. Tadeusza Suwalskiego z Opola.

Ad p. 5.

Przyjęto propozycje Prezydium Komisji ustalone na posiedzeniu prezydium w dniu 25.XI.60r. odnośnie planu pracy na rok 1961. Po przedyskutowaniu projektu postanowiono objąć planem :

1. Rozwikłanie sprawy dalszych losów Międzywojewódzkiego Komitetu Gospodarki Wodnej Ziem Nadodrzańskich.
2. Przygotowanie ekspertyz i materiałów dot. aktywizacji stoczni odrzańskich.
3. Przygotowanie edycji prac Komisji w formie zeszytów.
4. Przygotowanie edycji broszury o szkodliwości zanieczyszczania rzek ściekami drobnego przemysłu.
5. Współudział w wydaniu albumu XV-lecia żeglugi na Odrze i ewentualnie albumu XV-lecia drogi wodnej Odry.
6. Podjęcie przygotowań do wydania przewodnika turystycznego po Odrze.
7. Nawiazanie kontaktu społecznego z CSRS w sprawie zanieczysz-

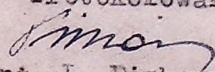
2/ czenia rzeki Odry.

8. Przygotowania broszurki dot. działalności Komisji Zagospodarowania Odry Rady Naczelnej TRZZ.

Zobowiązano Sekretariat Komisji do przygotowania na następne posiedzenie plenarne wniosków dot. powołania odpowiedniego Komitetu Redakcyjnego do współudziału przy realizacji zadań wynikających z planu pracy. Następne posiedzenie plenarne postanowiono odbyć w drugiej dekadzie stycznia 1961 r.

Na tym posiedzenie zakończone.

Protokołował :

inż. L. Piskorz

TOWARZYSTWO ROZWOJU ZIEM ZACHODNICH
KOMISJA ZAGOSPODAROWANIA ODRY
przy Radzie Naczelnej
Wrocław, pl. Powst. Warszawski, pok. 457
tel. 70-31, wewn. 329

z XIII posiedzenia plenarnego Komisji Zagospodarowania Odry Rady Naczelnej TRZZ odbytego w dniu 28 listopada 1961 r. we Wrocławiu w lokalu Zarządu Wojewódzkiego TRZZ.

Uczestnicy posiedzenia - wg załączonej listy obecności.
Porządek dzienny posiedzenia zgodny z podanym w zaproszeniu l.dz. Odra/172/61.

Przebieg posiedzenia :

Przewodniczący Komisji inż. Kuszewski zagaik posiedzenie i zreferował przebieg XXVII posiedzenia Prezydium Rady Naczelnej TRZZ w Warszawie w dniu 31.X.br. w punkcie dot. działalności Komisji Zagosp. Odry. Podał tekst uchwały podjętej przez Prezydium Rady Naczelnej w sprawie oceny dotychczasowej pracy Komisji Zagospodarowania Odry i kierunków jej dalszej działalności.

Sekretarz inż. Piskorz złożył sprawozdanie z działalności Komisji w ciągu 3-ch kwartałów 1961 r.

Przewodniczący inż. Kuszewski zgłosił projekt uchwały w sprawie ramowego planu pracy Komisji w 1962 r. (zał.nr.2). W omówieniu planu stwierdził, że zasadniczymi kierunkami działalności Komisji winno być :

- wypełnienie wytycznych RN TRZZ w sprawie kierunków działalności Komisji oraz dopilnowanie realizacji wszystkich postulatów, które dzięki kilkuletniej działalności Komisji zostały przyjęte przez Komisje Sejmowe i przekazane organom rządowym do realizacji w planie 1961-65 r. oraz następnych,
- rozwiniecie akcji wydawniczej prac Komisji, aby nie dopuścić do zmarnowania dotychczasowego dorobku Komisji,
- zjednanie dla Komisji młodych działaczy gospodarczych,
- zwiększenie wkładu pracy społecznej członków,
- propagowanie idei rozwoju zespołu regionów Nadodrza w oparciu o drogę wodną Odry rozumianą nie jako samodzielna oś przeciwna osi Wisły, lecz jakon twórczy element systemu dróg wodnych w Polsce, nawiązanego do europejskiego systemu dróg wodnych.

W dyskusji nad powyższymi ~~punktami projektu uchwały~~ problemami, a w szczególności nad kierunkami działalności i projektem uchwały zabierali głos :

Dr. Kokot : Przypomniał zasadnicze tezy swego wystąpienia na posiedzeniu Rady Naukowo-Ekonomicznej WKPG w Opolu w dn. 11.IX.br., a dotyczące problemu Odry na tle perspektywicznego zagospodarowania przestrzennego regionów Nadodrza. Podkreślił konieczność wyjaśniania roli Odry jako równorzędnego Wiśle elementu w systemie sieci wodnej w kraju. Sprawę teglugi odrzańskiej nal-

ty stale łączyć z rozwojem transportochłonnych gałęzi przemysłu - hutnictwa i wielkiej chemii.

Mgr. Magiera : Postuluje, by z rezultatami prac Komisji wyjść szerzej na łamy prasy. Poparł cłkowicie koncepcję systemu dróg wodnych. Zaproponował, by dr. Kokot przygotował w imieniu Komisji do czasopism artykuł w sprawie dróg wodnych p.t. "Osie czy system?". Zalecił wprowadzenie do uchwały konkretnych zadań w rodzaju :

- popularyzacji zagadnienia pełnej integracji Ziem Zach. z resztą kraju w wyniku rozbudowy systemu dróg wodnych w Polsce.
- spowodowania przyspieszenia prac nad projektem przedłużenia Kanału Śląskiego, bowiem sprawa ta ugrzęzła w alembikach "Hydroprojektu", jest przeterminowana o rok i znikła z zasięgu zainteresowania opinii publicznej.
- wydobycie zagadnienia Kanału Odra-Warta i odpowiednie naświetlenie celowości tej inwestycji, co było podważane na obradach Komisji Opiniodawczej dla planu perspek. gospodarki wodnej.
- przygotowanie propozycji odnośnie lokalizacji nowej retencji w dorzeczu Odry.
- wznowienie akcji na rzecz włączenia stoczni rzecznej w Głogowie do produkcji barek. Chwila obecna sprzyja takiej akcji, bowiem załamała się koncepcja eksportu dźwigów z tej stoczni, co było silnym argumentem na rzecz utrzymania dotychczasowego profilu produkcji. Tu sojusznikiem może być Sejmowa Komisja Żeglugi i Gospodarki Morskiej stawiająca warunek przeznaczenia 50% produkcji taboru na eksport. Z dotychczasowych 150 mln zł winwestowanych w stocznię przy obecnym profilu produkcji aż 100 mln zł nie jest wykorzystywanych.
- pokonanie oporu miejscowych czynników we Wrocławiu działających przeciwko utworzeniu przy Politechnice Wrocławskiej Katedry Budowy Taboru Riecznego.

Int. Kuszewski : Wyjaśnia, że w pracach Komisji udowodniono potrzeby realizacji postulatów szczegółowych podawanych przez kol. Magierę, czego dowodem jest odpowiednia uchwała Komisji Sejmowych i odpowiednie ich postulaty. Dlatego w planie pracy na 1962 r. wysuwamy jako najważniejsze zadanie dopilnowanie bezpośrednio lub przez Komisje Sejmowe i organy administracji państwowej, aby te postulaty były realizowane.

Int. Kachel : ~~W~~ Stwierdził, że ogrom wyszczególnionych w dyskusji zadań dobitnie świadczy o dużych możliwościach działania Komisji. Domagał się, aby Sekretariat Komisji przygotowywał serwisy prasowe dla członków Komisji z zakresu gospodarki wodnej i żeglugi śródlądowej. Podkreśla potrzebę zorganizowania dla Odry zespołu w Sejmowej Komisji Żeglugi i Gospodarki Morskiej oraz wciągnięcie do

składu Komisji Zagospodarowania Odry przedstawicielei ważniejszych resortów.

Int. Głuszak : zwrócił uwagę na potrzebę rozszerzenia działalności Komisji na dorzecze Warty i udzielenie społecznego poparcia sprawie budowy zbiornika na Proćnie w Wielowsi Klasztornej i sprawie budowy kanału Odra-Warta, którego aktualność wzmagą się wobec budowy w Koninie huty aluminium i przewidywanej lokalizacji w Kole 4-tej fabryki sody. Należałoby rozwinąć społeczną dyskusję wokół problemu, co w skali krajowej powinno decydować o lokalizacji obiektów wodnych. Ponadto celowym byłoby dokonanie społecznej oceny dotychczasowej działalności terenowych organów gospodarki wodnej w celu ustalenia, czy obecna struktura organizacyjna sprzyja najefektywniejszemu realizowaniu zadań gospodarki wodnej w kraju.

Int. Patuszyński : Wskazał na konieczność bliskiego powiązania się z biurem pełnomocnika do spraw Rybnickiego Okręgu Węglowego posła int. Aleksa Sieradzkiego w celu społecznej pomocy temu biurowi w rozwiązywaniu trudnych ~~przebieg~~ problemów wodnych ROW. Wskazuje szczególnie na problem słonej wody, - podobno resort chemii mógłby te sole wykorzystać. Rozwiązanie tego problemu nie na jednak należytego przebiegu, np. resort CUGW odmówił wydelegowania przedstawiciela do Zespołu int. Sieradzkiego. W tej sprawie należałoby interweniować w CUGW, bowiem urząd ten oświadczył, że nie zamierza do 1970 r. prowadzić żadnych inwestycji wodnych w ROW, chociaż ~~określenie~~ okrag ten ma się terytorialnie dwukrotnie powiększyć, także w kierunku Odry.

Int. Suwalski : Porusza konieczność akcji na rzecz zapewnienia podstaw finansowych inwestycji wodnych przez zobowiązanie przemysłu i górnictwa do ponoszenia części kosztów inwestycji zbiornikowych.

W zakończeniu dyskusji przyjęto jednomyślnie proponowaną uchwałę z uzupełnieniami wykonanymi w toku dyskusji. Część wniosków zostanie uwzględniona w pracach zespołów Komisji.

Dla przyjęcia pracy int.int. Kosteckiego i Kwiatkowskiego powołano 3-osobowy zespół roboczy w składzie : Kol. Arkuszewski, Kol. Dowgiałło, kol. Piskorz. Zespół winien w m-cu grudniu rozpatrzyć wymienione opracowanie.

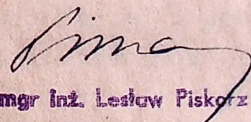
W ostatnim punkcie porządku dziennego dokonano wyboru Prezydium Komisji wobec uzasadnionej rezygnacji Kol. Kuszewskiego z funkcji Przewodniczącego Komisji w związku z jego wejściem do składu Prezydium Komisji Ekonomicznej TRZZ. Wybrano Prezydium Komisji w następującym składzie :

Przewodniczący - inż. Józef Kachel
V-Przewodniczący - inż. Zbigniew Kuszewski
Członek Prezydium - inż. Józef Zarenba
" " - red. Ignacy Rutkiewicz
Sekretarz - inż. Lesław Piskorz
Od głosowania wstrzymał się inż. Kachel.

W zakończeniu posiedzenia członkowie Komisji wyrazili gorące podziękowanie inż. Kuszewskiemu za dotychczasową pełną poświęcenia i bezinteresowną działalność społeczną na stanowisku Przewodniczącego Komisji.

Protokołował :
Sekretarz Komisji
Zagospodarowania Odry TRZZ

mgr inż. Lesław Piskorz

TOWARZYSTWO ROZWOJU ZIEM ZACHODNICH
KOMISJA ZAGOSPODAROWANIA ODRY
przy Radzie Naczelnej
Wrocław, pl. Powst. Warszawy 1, pok. 457
tel. 70-31, wewn. 329

Uchwała

Plenum Komisji Zagospodarowania Odry Rady Naczelnej TRZZ powzięta na XII posiedzeniu plenarnym w sprawie głównych kierunków działalności w 1962 r.

Plenum Komisji uważa za konieczne rozwijać swą działalność w 1962r. w oparciu o szerszą aktywność społeczną członków. W związku z tym dla głównych kierunków działalności Komisji ustala się następujące osoby odpowiedzialne za tok pracy w 1962 r. oraz konkretne zadania :

A. Dopilnowanie realizacji programu planu 5-letniego 1961-65 r. w zakresie gospodarki wodnej Nadodrza i żeglugi odrzańskiej oraz postulatów do tego planu i dalszej perspektywy wysuniętych przez Sejmową Komisję Nadzwyczajną Ziemi Zachodnich oraz Komisji Żeglugi i Gospodarki Morskiej w czerwcu 1960 r. : Kol. Kachel z pomocą Kol. Bzowskiej.

Do konkretnych prac winno należeć : Czuwanie nad zapewnieniem należytych warunków organizacyjnych, inwestycyjnych i kadrowych dla realizacji planu rozwoju żeglugi odrzańskiej i gospodarki wodnej Nadodrza oraz utrzymanie stałego kontaktu z Zespołem Odry przy Sejmowej Komisji Żeglugi i Gospodarki Morskiej i innymi Komisjami Sejmowymi.

B. Włączenie się w prace nad perspektywicznym planem gospodarki wodnej dorzecza Odry (łącznie z dorzeczem Warty) w systemie dróg wodnych Polski : Kol. Kuszewski i Kol. Zaremba z pomocą Kol. Głuszaka, Kol. Kachla, Kol. Kokota, Kol. Ziomka, Do głównych prac w tym zakresie powinny należeć :

- a) Zorganizowanie sesji wyjazdowej w Katowicach z udziałem przedstawicieli władz terenowych i zainteresowanych instytucji w sprawie połączenia Górnej Odry z Górną Wisłą.
- b) Doprowadzenie do wspólnego posiedzenia Komisji Zagospodarowania Dolnej Wisły i Komisji Zagosp. Górnej Wisły w sprawie zespolenia wysiłków społecznych na rzecz utworzenia racjonalnego systemu dróg wodnych w Polsce.
- c) Zorganizowanie sesji wyjazdowej zainteresowanych władz i instytucji w Poznaniu w sprawie Kanału Odra-Warta.
- d) Przygotowanie wniosków odnośnie lokalizacji nowej retencji w dorzeczu Odry.
- e) Prowadzenie akcji na rzecz kontynuowania produkcji taboru śródlądowego przez byłą Stocznnię Rzeczną w Głogowie.

C. Zacieśnienie współpracy nadodrzańskich Prezydów WRN w zakresie gospodarki wodnej dorzecza Odry : Kol. Kuszewski z pomocą Kol. Petrykowskiego, Kol. Piskorza, Kol. Strzeleckiego. Do konkretnych zadań winno należeć wzięcie czynnego udziału w sesjach organów władz terenowych poświęconych gospodarce wodnej tych województw i doprowadzenie do działalności Międzywojewódzkiego Komitetu d/s Zagospodarowania Odry.

D. Wydawnictwa fachowych prac Komisji i popularyzacja problematyki odrzańskiej : Kol. Rutkiewicz z pomocą Kol. Kokota, Kol. Magiery, Kol. Piskorza, Kol. Skowrona.

E. Nawiązanie kontaktów społecznych i inicjowanie kontaktów międzyregionalnych z CSRS iNRD w zakresie kompleksowego zagospodarowania Odry : Kol. Magiera z pomocą Kol. Arkuszewskiego., Kol. Klusa, Kol. Sadkowskiego, Kol. Sknurzyła.

Koledzy wymienieni na pierwszych miejscach jako główni opiekunowie dla poszczególnych kierunków działalności zgłaszają sekretariatowi Komisji w terminie do 10 stycznia 1962 r. konkretny plan pracy w ujęciu kwartalnym i zapotrzebowanie środków finansowych na cały okres przyszłego roku.

Za zgodność

Sekretarz Komisji

Zagospodarowania Odry TRZZ

TOWARZYSTWO ROZWOJU ZIEM ZACHODNICH
KOMISJA ZAGOSPODAROWANIA ODRY
przy Radzie Naczelnej
Wrocław, pl. Powst. Warszawy 1, pok. 457
tel. 70-31, wewn. 329

inż. Lesław Piskorz
inż. inż. Lesław Piskorz

Załącznik nr. 1.

Lista obecności na XII posiedzeniu plenarnym Komisji Z.O.

Obecni członkowie Komisji : Kol. Bzowska, Kol. Dowgiałko, Kol. Głuszak, Kol. Grzebała, Kol. Kachel, Kol. Klus, Kol. Kokot, Kol. Kostecki, Kol. Kuszewski, Kol. Magiera, Kol. Olszówka, Kol. Patuszyński, Kol. Piskorz, Kol. Rutkiewicz, Kol. Strzelecki, Kol. Suwalski.

Nieobecni usprawiedliwieni czł. Kom.: Kol. Arkuszewski, Kol. Petrykowski, Kol. Sknurzył, Kol. Skowron, Kol. Ziomek, Kol. Zaremba.

Nieobecni nieusprawiedliwieni czł. Kom.: Kol. Gamski, Kol. Jendza, Kol. Knabe, Kol. Sadkowski.

Obecni zaproszeni goście : Kol. Kroenke z Rady Naczelnej TRZZ.

U w a g i   o g ó l n e

Szereg działaczy gospodarczych władz centralnych wykazuje mimo dostatecznych informacji i opracowań problemowych, dziwne niezrozumienie problemów Odry. Jednym z wyrazów tego jest pismo podpisane przez Centralny Urząd Gospodarki Wodnej z października 1962 r. do Przewodniczącego Komisji Planowania Gospodarczego przy Radzie Ministrów, w którego treści:

- 1/ Stwierdza się wbrew faktom i opiniom specjalistów, uchwałą Komisji Sejmowych i Komisji Rządowej d/s Odry, że istnieje wyłączna zależność wielkości przewozów od tonażu taboru a nie od wpływu niezbędnych nowych zbiorników retencyjnych.
  - 2/ Jako dowód powyższego przytacza się wielkość przewozów 1938 roku, którą osiągnięto w warunkach zgrupowania 2400 jednostek przy średnim wykorzystaniu ładowności ok. 50% oraz specjalnej akcji dopłat zrujnowanych finansowo szyprow odrzańskich /patrz odp. opracowanie Instytutów Rzeszy Niemieckiej/ celem zahamowania odpływu ludności z ziem nad Odrą oraz przygotowania rezerwy transportowej dla celów militarnych. Osiem milionów ton przewiezionych towarów na różnych nietypowych odcinkach nie świadczy o pracy przewozowej w tonażach kilometrów, którą w r. 1938 wg. źródeł niemieckich ocenia się na ok. 2 miliardów rocznie, podczas kiedy Żegluga na Odrze ilością 350 jednostek, jeszcze w większej części przestarzałych wykona w 1963 r. ponad miliard tonokilometrów. Cyfry same mówią za siebie!
- Dodatkowo trzeba podkreślić, że w roku 1938 istniała wielka retencja naturalna w lasach sudeckich która w poważnym pro-

cencie znikła na skutek dewastacji wojennej tak lasów, jak i zabudowy potoków górskich.

3/ Podaje się nieznany nikomu fakt wybudowania po wojnie zbiorników retencyjnych w dorzeczu Odry i stałego powiększania ich ilości.

Zjawisko zniekształcania rzeczywistości, towarzyszące odwrotowi gospodarki dróg wodnych od Odry jako arterii komunikacyjnej jest wysoce niepokojące i szkodliwe w świetle powziętych w ostatnich latach decyzji w sprawie pełnego wykorzystania tej pierwszej w historii naszego kraju bogato poprzednio zainwestowanej drogi wodnej, której tak niewiele stosunkowo potrzeba dla pełnej sprawności odpowiadającej wielkim nakładom na budowę nowoczesnego taboru żeglugowego.

W stosunku do wymogów szybkiej i regularnej rotacji floty, droga wodna na Odry staje się drogą opuszczoną, zaniedbaną, bez pogłębiarek, prądówek, nadzorców nurtu wyposażonych w motorówki, bez elektryfikacji urządzeń śluzowych, bez lodołamaczy trasowych i tp.

Po 16-tu latach wiele wysiłków nad stworzeniem i zabezpieczeniem warunków niezbędnych dla pełnego wykorzystania Odry jako pierwszej wzorcowej drogi wodnej i nadania jej rangi odpowiadającej znaczeniu gospodarczemu jak i politycznemu, należy przypuszczać, że istnieją jakieś hamulce których źródła leżą w następujących zjawiskach:

- 1/ Brak koordynacji kompleksowych wytycznych odnośnie podziału zadań rozwojowych dla wszystkich rodzajów transportu w ujęciu całościowym i przy uwzględnieniu specyfiki każdego z rodzajów oraz aktualnej polityki taryfowej.
- 2/ Brak konkretnych podstaw do obliczeń efektywności nakładów inwestycyjnych w poszczególnych rodzajach transportu w całości z uwzględnieniem wpływu skutków tych nakładów na obniżenie i usprawnienie procesów produkcji i wymiany.
- 3/ Brak konkretnych decyzji odnośnie lokalizacji zakładów przemysłowych nad i w pobliżu Odry oraz dyspozycji korzystania z transportu wodnego zakładów leżących nad Odrą.

- 5/ Brak pełnego rozeznania przez działaczy szczebla centralnego planowania roli nowoczesnej żeglugi śródlądowej, jaką odgrywa w organizacji gospodarki transportowej i w produkcji w obszarach wysoko uprzemysłowionych przodujących krajów na świecie i na odpowiednio zagospodarowanych rzekach.
- 6/ Brak organizacyjnego powiązania żeglugi śródlądowej z administracją dróg wodnych..Brak kompleksowego programu zagospodarowania rzeki Odry oraz jej powiązań z centrum G.O.P. i drogami wodnymi innych krajów.

W n i o s e k   k o Ń c o w y

W obecnej sytuacji gospodarczej kraju aktywizacja transportu na Odrze jest sprawą pilną, a realizację dotychczasowych zamierzeń jako niezbędnych,winna być konsekwentnie bez zahamowań przeprowadzana.

Usprawnienie drogi wodnej Odry, przyspieszy zwrot poniesionych już nakładów na budowę floty a zmniejszy dalsze nakłady na jej budowę. Poważny udział żeglugi odrzańskiej /ponad 60%/ w obsłudze handlu zagranicznego /trasy zagraniczne i port Szczecin/ wymaga regularności i możliwie największego wykorzystania tonażu jednostek floty odrzańskiej, a więc maksymalnie najkorzystniejszych warunków nawigacyjnych na drodze wodnej Odry i to bez przerw jesiennych wobec występujących wtedy t.zw. szczytów przewozowych.

W związku z powyższym należy przygotować i podjąć zapowiedzianą w roku 1960 przez Komisję Rządową - Uchwałę Rady Ministrów.w sprawie szybkiego rozwoju żeglugi na Odrze.

Uchwała taka winna wskazać wszystkie środki zabezpieczające niezachwiany proces rozwoju żeglugi odrzańskiej na okres 1964-1975, w oparciu o dotychczasowe opracowania i aktualne rozpoznanie perspektywicznych potrzeb w zakresie przewozów krajowych i zagranicznych.

Dla uchwycenia stanu bieżącego Komisja Sejmowa Żeglugi i Gospodarki Wodnej winna przeanalizować przebieg realizacji swoich dezyderatów wysuniętych wspólnie z Komisją Sejmową Ziemi Zachodnich w czerwcu 1960 roku.

Sesja stwierdziła, że stan gospodarki wodnej w dorzeczu Odry, który w zasadzie powinien wyprzedzać rozwój innych gałęzi gospodarki Ziem Zachodnich jest w wysokim stopniu zaniedbany. Wobec pierwotnie wysokiego poziomu tej gospodarki w stosunku do pozostałych obszarów kraju, zaniedbanie to przynosi szczególne wysokie szkody. Na czoło zagadnień dyskutowanych wysunęły się sprawy przywrócenia komunikacyjnego znaczenia Odrze przez rozbudowę żeglugi śródlądowej oraz oczyszczenie ścieków spływających do Odry. W wyniku wyjazdowej sesji grudniowej 1957 r. Komisja Sejmowa przyjęła następujące postulaty :

- Powołanie wojewódzkich wydziałów gospodarki wodnej wyposażonych w organizacyjne i materialne środki działania odpowiednio do potrzeb
  - Doprowadzenie do planowego i konsekwentnego działania w kierunku zaprowadzenia praworządności na odcinku gospodarki wodno-ściekowej wprowadzając między innymi zasadę pełnej odpłacalności zarówno za pobieraną wodę jak i za zrzuty wody zużytej a nie wystarczająco oczyszczonej.
  - Zobowiązanie resortu Żeglugi i Gospodarki Wodnej do przedłożenia Radzie Ministrów uzasadnionego ekonomicznie planu budowy nowoczesnego taboru rzecznoego dla zaspokojenia potrzeb przewozowych na Odrze
  - Niezwłoczne rozpoczęcie studiów i projektów technicznych i ekonomicznych dla rozwiązania problemów gospodarki wodnej na Odrze i pozostałych ściekach.
  - Zobowiązania wojewódzkich rad narodowych do opracowania planu renowacji i regulacji cieków wodnych w dorzeczu Odry
  - Podniesienie poziomu kadr kierowniczych i fachowych w urzędach i przedsiębiorstwach związanych z gospodarką wodną przez reaktywowanie Wydziału Budownictwa Wodnego na Politechnice Wrocławskiej i rozszerzenie działalności dydaktycznej Wydziału Inżynierii Sanitarnej.
- Połączone Komisje Sejmowe Gospodarki Morskiej i Żeglugi oraz Ziem Zachodnich wysoko oceniły wysiłek organizatorów sesji oraz stwierdziły, że dorobek sesji pozwoli im na opracowanie odpowiednich wniosków dla Sejmu PRL a następnie dla Prezydium Rządu celem konkretnej realizacji pełnego zagospodarowania Odry i jej dopływów.

Zat. nr. 2/110

Po roboczym przedyskutowaniu w listopadzie 1959 r. wniosków z Sesji Wyjazdowej w czerwcu 1959 Komisja Sejmowa Ziem Zachodnich z przedstawicielami resortów przekazała dezyderaty Prezydium Rządu do uwzględnienia w najbliższych zamierzeniach poszczególnych resortów. Sejmowa Komisja Ziem Zachodnich podkreśliła wagę realizacji pełnego zagospodarowania Odry w oparciu o jeden, kompleksowy plan perspektywiczny. Taki plan jest potrzebny z tego powodu, że regionalne plany województw, przez które przepływa Odra, nie ujmują jej znaczenia jako całości i naturalnych kierunków integracji Nadodrza z obszarami dorzecza Wisły. Specjalna troska nad aktywizacją Nadodrza znajduje swe uzasadnienie konieczności uruchamiania i lokalizowania nad Odrą poważnych obiektów przemysłowych dla wchłonięcia fali szczególnie wysokiego przyrostu naturalnego i wobec zjawisk deglomeracji przemysłu śląskiego. W swych wnioskach szczegółowych Komisja Sejmowa postulowała podjęcie kroków dla wzmoczenia wysiłków nad powstrzymaniem niszczenia zasobów wodnych Odry przez nadmierne obciążenie jej nieoczyszczonymi ściekami, doprowadzenie do właściwego stanu retencję naturalną i sztuczną w obszarach górnego dorzecza Odry między innymi przez budowę zbiorników retencyjnych w Głębinowie oraz Raciborzu i wznowienie odpowiednich prac w rolnictwie i leśnictwie. Pod adresem Komisji Planowania Gospodarczego wysunięto dezyderat podziału zadań pomiędzy wszystkie środki transportu w ujęciu rozwojowym z uwzględnieniem arterii komunikacyjnej Odry oraz specyfiki jej położenia geograficznego. Podział zadań powinien zapewnić rozwój żeglugi śródlądowej, jako środka masowego transportu w skali krajowej przy równoczesnym odpowiednim ukształtowaniu taryf przewozowych. Realizacja powyższego dezyderatu, jak to wskazała Komisja Sejmowa wymaga :

- 1 - przedłużenia Kanału Gliwickiego w głąb GOP z perspektywą na połączenie z Wisłą,
- 2 - powiązania zakładów leżących w zasięgu drogi wodnej Odry z tą arterią, między innymi przez wykończenie rozpoczętych już odcinków kanałowych na przykład specjalnie w rejonie zakładów azotowych w Kędzierzynie i zakładów Blachowni, budowy nowych połączeń oraz odbudowy istniejących portów i nadbrzeży oraz przeładowni,

11

- istotnego zwiększenia zasięgu żeglugi w kierunku województwa poznańskiego przez budowę kanału Odra - Warta na linii Głogów - Srem, co wpłynęłoby na aktywizację przemysłu w rejonie Poznania przez uproszczenie połączenia ze Śląskiem,
- szybkiej i konsekwentnej dalszej budowy taboru i urządzeń portowych na Odrze
- nadania charakteru portu morsko - rzeczno portowi szczecińskiemu bez wyodrębniania portu rzeczno,
- zakresie spraw organizacyjno - administracyjnych postulowano :
- Powołanie Komisji Gospodarki Wodnej przy Wojewódzkich Radach Narodowych oraz odpowiednich zespołów koordynacyjnych w Prezydiach WRN.
- Wyodrębnienie w planach resortowych sum przeznaczonych na cele gospodarki wodnej i ich winkulację z wyraźnym zakazem przenoszenia tych sum na inne cele
- Zapewnienie prawidłowego szacunku szkód powodziowych i rzeczywistą naprawą tych szkód oraz wypracowanie metod i kryteriów określania istotnych przyczyn i rozmiarów szkód powodziowych.

Wnioski te dotyczą :

- W zakresie żeglugi :

1. Zwiększenia planu przewozów na Odrze w 1965 r. z planowanych 3,2 mln ton na 4,0 mln ton z postulatem podjęcia wysiłku dla zwiększenia tych przewozów jeszcze o 20 %.
2. Wykonania dokumentacji projektowej i rozpoczęcia budowy przedłużenia Kanału Gliwickiego w rejonie Zabrze i Bytomia.
3. Zwiększenia planu rozbudowy taboru odrzańskiego, w tym również specjalistycznego, w okresie 1961-65 r. ze 120 tys. ton do 160 tys. ton przy pełnej aktywizacji potencjału produkcyjnego stoczni rzecznych.
4. Przeprowadzenia do 1965 r. uzupełniających inwestycji w portach odrzańskich przy nakładzie około 50 mln. zł w przedsiębiorstwach żeglugowych i około 100 mln. zł w zakładach przemysłowych.
5. Rozważania potrzeby budowy odnogi Kanału Gliwickiego do Zakładów Azotowych w Kędzierzynie.
6. Przygotowania portu w Szczecinie do większych przekładunków w relacji statek - barka rzeczna tak, by udział żeglugi śródlądowej w obrocie towarowym portu wzrósł z 14% do 30 % w 1965 r.
7. Rozwinięcia przewozów zagranicznych własnym taborem żeglugowym do 15 % ogólnej wielkości przewozów śródlądowych

- W zakresie gospodarki wodnej :

1. Ostatecznego ustalenia założeń perspektywnego rozwoju kompleksowej gospodarki wodnej Odry i jej dorzecza.
  2. Wybudowania w okresie najbliższych 15 lat około 800 - 900 mln m³ retencji zbiornikowej, z tego około 400 mln m³ przeznaczonych dla żeglugi. Budowę 175 mln m³ retencji w okresie do 1965 r. uznano jako nieodzowny program - minimum.
  3. Zakończenia do 1965 r. dokumentacji projektowo - kosztorysowej kanału Odra - Dunaj i opracowania projektu wstępnego kanału Głogów /Odra/ - Sreń /Warta/
  4. Reaktywowania na Politechnice Wrocławskiej od 1961 r. Wydziału Budownictwa Wodnego oraz przeniesienia do Wrocławia Katedry Budowy Statków Śródlądowych z Politechniki Gdańskiej.
- Powyższe tezy i wnioski przekazano zainteresowanym organom władz centralnych.

Na posiedzeniu Komisji Sejmowej Ziem Zachodnich w dniu 9 czerwca 1960 r., na którym rozpatrywano sprawy związane z aktywizacją Odry. Minister Żemajtis zreferował wówczas wyniki pracy Komisji Rządowej d/s przeanalizowania potencjału przewozowego Odry. Komisja Rządowa stwierdziła, że istnieją realne warunki do podwyższenia zadań przewozowych żeglugi odrzańskiej z pierwotnie planowanych 3,2 mln ton i 1,6 mld tonokm w

Znak: 0000-3/65-P-r-o-t-o-k-o-l

114

z posiedzenia Prezydium Komisji Zagospodarowania Odry, które odbyło się w dniu 22 stycznia 1965 r. w Opolu.

Obecni:

Członkowie Prezydium: Ob. Ob. inż. Józef Kachel, mgr Władysław Magiera,
poseł Jan Gałazka, doc. dr Józef Kokot,

Zaproszeni goście: Mgr Maria Bzowska, mgr inż. Tadeusz Klinek, red.

Zdzisław Wyczęsany - dla omówienia pkt. 1 porz. obrad.

Porządek obrad:

Pkt. 1. Sprawa budowy zbiornika w Raciborzu.

Pkt. 2. Ustalenie Planu Pracy na I półrocze 1965 r.

Pkt. 3. Omówienie projektu wystawy obrazującej rozwój żeglugi i stoczni odrzańskich w ciągu XX-lecia.

Pkt. 4. Sprawy różne.

Do pkt. 1.

1/ Podano do wiadomości zebranych treść odpowiedzi Przewodniczącego Komisji Planowania przy R.M.V-Premiera S. Jędrzychowskiego na list KZO, w sprawie budowy zbiornika w Raciborzu. V-Premier w pełni docenia znaczenie zbiornika dla gospodarki narodowej, jednak ze względów finansowych budowa zbiornika będzie mogła być ujęta dopiero w planie pięcioletki 1970-1975.

2/ Inż. Kachel złożył sprawozdanie z rozmów przeprowadzonych z Prezesem CUGW, ministrem Januszem Grochulskim oraz z przedstawicielami WRN. Opole, V-Przewodniczącym Prez. WRN, M. Juszczykiem i mgr inż. T. Kluzem. Prezydium WRN. Opole wystąpiło do Prezesa CUGW, o delegowanie do Ostrawy /CSRS/ dwóch pracowników z Oddziału "Hydroprojektu" ob. ob. mgr inż. S. Bobolewskiego i Z. Godlewskiego.

Min. J. Grochulski w rozmowie z inż. Kachlem oświadczył, że pismo otrzymał i że zgodzi się na wysłanie tych 2 pracowników pod warunkiem, że jednocześnie z nimi zostanie wysłany przedstawiciel WRN. Opole oraz że przed wyjazdem zostanie zbadany w CSRS. klimat jaki tam panuje w stosunku do tego zagadnienia.

Uzgodniono z Min. Grochulskim, że zostaną jeszcze raz przeprowadzone w tej sprawie rozmowy z Przewodniczącym WRN. Opole ob. J. Buzińskim, który ma bliższe kontakty z Ostrawą.

Wobec powyższego termin wyjazdu delegacji do Ostrawy będzie musiał być przesunięty na miesiąc luty br.

Min. Grochulski zaznaczył również, że widzi celowość kontaktów z CSRS. jednak nie widzi możliwości rozpoczęcia budowy zbiornika w następnej pięcio-latce 1966-1970.

3/ Do 1 pkt. narady w sprawie budowy zbiornika w Raciborzu Prezydium KZO. postanawia dalsze prowadzenie systematycznej działalności a w szczególności:

- Ożywienie prasy przez spowodowanie opublikowania odpowiednich artykułów w prasie stołecznej i lokalnej.

W tym celu sekretariat prześle odpisy protokołu z sesji plenarnej w Raciborzu red. ZZdz. Wyczęsanemu w Warszawie i red. I. Rutkiewiczowi we Wrocławiu.

- Rola zbiornika w Raciborzu zostanie uwypuklona w referacie mgr W. Magiery na sesję plenarną w Szczecinie.

- Na Zjeździe TRZZ. w Opolu w dniach 23 i 24 bm. inż. Kachel wystąpi z wnioskiem o umieszczenie w Uchwale Zjazdu - punktu dotyczącego konieczności budowy zbiornika w Raciborzu, a poseł J. Gałazka i doc. dr J. Kokot w swoich wypowiedziach nawiążą do spraw Odry.

- Inż. Kachel omówi w dniu 23 bm. z Przewodniczącym WRN. Opole sprawę zorganizowania wyjazdu przedstawiciela WRN. i "Hydroprojektu" do

- Prezydium KZO. poczyni starania, ażeby sprawa budowy zbiornika w

115

Raciborzu została utrzymana w programie prac Sejmowej Komisji Żeglugi i Gospodarki Morskiej.

Do pkt.2.

Ustalono następujący plan pracy na I półkrocze 1965 r.:

1/Kontynuacja prac w sprawie budowy zbiornika w Raciborzu.

2/Zorganizowanie sesji plenarnej Komisji Zagospodarowania Odry w Szczecinie na wiosnę 1965 r.

W czasie sesji zostaną wygłoszone dwa referaty:

- "Zagadnienie Odry w układzie stosunków społecznych i politycznych" - opracowany przez doc.dr Józefa Kokotę,

- "Zespół portowy Szczecin-Swinoujście jako port rzeczno-morski" - opracowany przez mgr Władysława Magierę.

- uruchomienie w czasie sesji oraz w czasie "Dni Morza" wystawy pt.: "20 lat Odry"

Przewiduje się zaproszenie na sesję przedstawicieli min.komunikacji z MRD.i CSRS.

3/Objęcie patronatu nad wystawą "20 lat Odry". Wystawa ta zostanie zorganizowana ~~w Szczecinie~~ we Wrocławiu, a następnie staraniem KZO. uruchomiona w Szczecinie w czasie sesji plenarnej i w czasie trwania "Dni Morza", w Opolu i ewent. w Katowicach.

4/W I półkroczu 1965 r. planuje się wydanie trzech zeszytów odrzańskich a mianowicie:

Zeszyt I - "zabezpieczenie rz. Odry od powodzi" - praca J. Kwiatkowskiego,

Zeszyt II - "Drogi wodne dorzecza Odry" - praca T. Kosteckiego i J. Kwiatkowskiego.

Zeszyt III - obejmować będzie dwa referaty opracowane na sesję plenarną w Szczecinie:

"Zagadnienie Odry w układzie stosunków społecznych i politycznych" - praca doc.dr J. Kokotę,

"Zespół portowy Szczecin-Swinoujście jako port rzeczno-morski" - praca mgr W. Magierę.

Przewiduje się wyposażenie wystawy "20 lat Odry" w większą ilość egzemplarzy zeszytów nr. I i II. oraz rozesłanie zeszytu nr. III wszystkim zaproszonym przed sesją plenarną w Szczecinie.

5/Planuje się w I półkroczu 1965 r. odbycie trzech posiedzeń Prezydium KZO.

Uwaga: plan pracy Prezydium prześle sekretariat do Sekretariatu RN. TRZZ.

Do pkt.3.

Mgr inż. T. Klimek referuje postępy prac przygotowawczych przy organizacji wystawy obrazującej rozwój żeglugi i stoczni odrzańskich w ciągu 20-to lecia i omawia projekt wystawy opracowany przez red. Czelnego.

Sprawa została już uzgodniona z KW. PZPR. we Wrocławiu. Obecnie rozważa się miejsce umieszczenia wystawy.

Koszt organizacji wystawy w wysokości ok. 80 tys. zł. mają pokryć zainteresowane przedsiębiorstwa.

Z okazji "Dni Morza" projektuje się ponadto zorganizowanie w T.V. wywiadu z Ministrem lub V-Ministrem Żeglugi, Dyrektorem Zjednoczenia oraz z Przewodniczącym KZO.

T.V. żąda za przeprowadzenie takiego wywiadu ok. 20 tys. zł., ale per-taktacje są jeszcze w toku.

Doc.dr Kokot proponuje ażeby uzupełnić projekt red. Czelnego jeszcze jedną planszą syntetyczną obejmującą wielkość przewozów w tonokilometrach, wysokość nakładów na flotę i na drogi wodne.

W związku z pkt.3. - Prezydium KZO. postanawia obić patronat nad wystawą obrazującą dorobek żeglugi i stoczni odrzańskich, która będzie zorganizowana we Wrocławiu w dniach centralnych uroczystości odzyskania Ziemi Zachodnich.

Prezydium KZO. proponuje ażeby po Wrocławiu przenieść wystawę do Szczecina w okresie sesji plenarnej i w okresie "Dni Morza", a następnie do Opola i ewent. do Katowic.

Koszty przenoszenia wystawy do Szczecina, Opola i ew. Katowic pokryje R.N. TRZZ.

Ustalono roboczy tytuł wystawy: "20 lat Odry".

- Na planszach wystawy ~~zakończ~~ zostanie ujęta również działalność Komisji Zagospodarowania Odry.

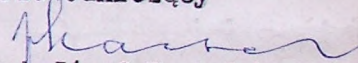
Zestawienie działalności za lata 1963-64 dostarczy zespołowi sekretariat KZO.

- do zespołu organizującego wystawę dokooptowuje się ob. M. Bzowską.
- Zeszyty odrzańskie nr. I i II zostaną dołączone do wystawy w większej ilości egzemplarzy.

Do pkt. 4.

- 1/ Termin opracowania i dostarczenia referatów na sesję plenarną w Szczecinie, ustala się na dzień 15 kwietnia, 1965 r.
- 2/ Przedstawiciele Prezydium KZO. a mianowicie ob. ob. prof. dr Przemysław Małek, Poseł Jan Gałazka i mgr Władysław Magiera - w dniu 5 lutego br. omówią i uzgodnią z KW. PZPR. w Szczecinie sprawę zorganizowania pod patronatem KZO. wystawy pt.: "20 lat Odry" w czasie trwania sesji plenarnej KZO. w Szczecinie i w okresie "Dni Morza".
- 3/ Następne posiedzenie Prezydium KZO. przewiduje się z końcem lutego 65 r.

Przewodniczący

/Inż. Józef Kachel/

TO 117

UCHWAŁA

Komisji Zagospodarowania Odry przy Radzie Naczelnej TRZZ
powołana na Sesji plenarnej w dn. 14 maja 1966r.
w Kędzierzynie
-----

1. Z wygłoszonych na Sesji referatów wynika, że Odra i związany z nią człowiek miał zasadnicze znaczenie dla utrzymania polskości Nadodrza w okresie od historycznych początków Państwa Polskiego po chwilę wyzolenia.

Należy z naciskiem podkreślić, że podobnie jak w kopalniach górnośląskich i na wsi śląskiej, również na Odrze - na barkach, w porciech, w stoczniach - przetrwała polska mowa i kultura, sięgając swoim wpływem od Górnego Śląska aż po Szczecin.

Dowodem tego jest tradycja przechowana w baśniach, podaniach i pieśniach śląskich.

Nowy Świat stanowi powojenna odbudowa gospodarcza Nadodrza, a w szczególności Odry jako kompleksu gospodarczego - rzeki, portów, stoczni i floty, w które to dzieło lud śląski od wieków osiadły nad Odrą dał swój wielki wkład.

2. Sesja stwierdza konieczność kontynuowania zainicjowanych przez Komisję prac w kierunku pogłębienia i poszerzenia przedstawionych materiałów, zarówno przez autorów wygłoszonych referatów, jak i przez powołane do tego instytucje naukowe oraz przygotowania wydawnictwa naukowego p.t. "Odra w kulturze polskiej", przeznaczonego m.in. na użytek zagraniczny.

3. Niezależnie od źródłowego wydawnictwa naukowego Sesja uważa za konieczne opracowanie przedstawionych materiałów w formie publikacji popularnej celem szerokiego upowszechnienia.

Sesja występuje o włączenie do programu nauczania śpiewu w szkole i w wojsku pieśni odrzańskich. Temu celowi winna służyć specjalnie przygotowana antologia pieśni śląskiej.

4. Sesja stwierdza, że postulowane wydawnictwa powinny stanowić część planu wydawniczego związanego z obchodami Tysiąclecia Państwa Polskiego, mają one bowiem istotne znaczenie w procesie dowodzenia praw naszego narodu do Nadodrza nie tylko racjami odległej historii, ale również faktami, które przetrwały do chwili odzyskania Śląska i Pomorza przez Polskę Ludową w roku 1945.

Należy również wykorzystać materiały przedstawione na Sesji dla przygotowania wystąpienia na Kongresie Kultury Polskiej. Byłoby wreszcie rzeczą pożądaną urządzenie wystawy n/t Odra w sztuce polskiej z okazji tego Kongresu.

5. Sesja proponuje nadanie przyszkolaczemu Tygodniowi Ziem Zachodnich hasła: Odra w kulturze polskiej. W związku z tym należałoby m.in. zorganizować szkolne konkursy p/t Odra w literaturze i kulturze polskiej.-

-----

TOWARZYSTWO ROZWOJU ZIEM ZACHODNICH

SEKRETARIAT PREZYDIUM RADY NACZELNEJ

Warszawa, Al Jerozolimskie 47, Konto bankowe: N.B.P. Warszawa IV O/M 1551-9-15121 Tel. 28-54-39, 21-15-58, 21-15-81

Znak .....

Warszawa, dnia ..... 19 .....

U c h w a ł a

Komisji Zagospodarowania Odry Rady Naczelnej TRZZ, podjęta na sesji plenarnej w dniu 26.XI.1969r.

I. W ramach programu selektywnego rozwoju gospodarki narodowej w latach 1971-1975 gospodarka wodna winna być jednym z preferowanych kierunków koncentracji nakładów inwestycyjnych. Przemawia za tym pogarszający się bilans wodny ze zlewni rzeki Odry oraz niewystarczający zakres dotychczasowych poczynąń inwestycyjnych. Katastrofalne skutki suszy - zwłaszcza dla zaopatrzenia w wodę półmilionowego m.Wrocławia i dla żeglugi na Odrze - oraz ostre trudności transportowe, zwłaszcza na Śląsku, akcentują w szczególności wagę tego postulatu. Głównym elementem uporządkowania gospodarki wodnej Nadodrza musi być dalsza rozbudowa retencji zbiornikowej.

II. Projektowany zbiornik retencyjny Mietków na rz.Bystrzycy, o retencji alternatywnie 80 lub 110 mln m³ wody reprezentuje następujące walory:

1. Jest zbiornikiem par excellence wielozadaniowym /żegluga, przemysł, rolnictwo i gospodarka komunalna, ochrona przeciwpowodziowa, redukcja zanieczyszczeń/ i wobec tego powinien być realizowany jako inwestycja "składkowa", wspólnie przez GUGW i zainteresowane resorty.
2. Jest korzystnie położony w stosunku do potencjalnych użytkowników wody /żegluga odrzańska, deficytowe ośrodki przemysłowe i miejskie jak m.Wrocław - zakłady chemiczne Rokita w Brzegu Dolnym i zakłady chemiczne w Żarowie,

przyszły park wypoczynku na Ślęży itp./.

3. Nakłady inwestycyjne przewidziane na budowę zbiornika wykazują wysoką efektywność ekonomiczną, co uwiadcza się m.in. b. krótkim okresem - jak na inwestycje hydrotechniczne - ich zwrotności, wynoszącym 6,6 lat.
4. Pierwsze prace realizacyjne zostały już wykonane w terenie w latach 1938-1940 i 1947-1949 /m.in. około połowy robót związanych z przełożeniem linii kolejowej Wrocław-Jaworzyna Śl., część robót ziemnych przy zaprze/.

III. Zbiornik Mietków powinien być następnym ogniwem budowy retencji w dorzeczu Odry, realizowanym bezpośrednio po zakończeniu budowy zbiornika Głębinów na Nysie Kł. Decydują o tym zarówno przedstawione wyżej względy ekonomiczne i techniczne, jak i zaawansowane już prace studialne i projektowe oraz celowość wykorzystania potencjału produkcyjnego zaangażowanego w budowę zbiornika Głębinów.

Ważkim i nowym argumentem jest powiązanie budowy zbiornika Mietków z budową dużego zakładu eksploatacji kruszywa w jego czaszy. Zasoby eksploatacyjne kruszywa ocenia się tu na 30-35 mln m³, co jest podstawą do projektowania zakładu eksploatacji kruszywa o produkcji rocznej 1,5 mln ton.

IV. Komisja Zagospodarowania Odry wyraża uznanie Powiatowej Pracowni Urbanistycznej przy Prezydium PRN we Wrocławiu za wczesne włączenie się do działalności projektowej i koordynacyjnej, której efektem jest propozycja powiązania budowy zbiornika Mietków z eksploatacją kruszywa oraz opracowanie planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego rejonu zbiornika w związku z projektowanym parkiem kultury i wypoczynku na Ślęży.

V. Uczestnicy sesji zwracają się do Prezydium WRN we Wrocławiu o zorganizowanie roboczej narady z udziałem potencjalnych użytkowników zbiornika Mietków, w celu określenia możliwości sfinansowania inwestycji wspólnie z Centralnym Urzędem Gospodarki Wodnej.

VI. Komisja podkreśla okoliczność niedostatecznie jeszcze docenianą, że wszelkie nakłady inwestycyjne gospodarki wodnej i w jej dorzeczu mają charakter uzupełniający w stosunku do zainwestowanego już wielomiliardowego kapitału, wobec czego odznaczają się szczególną efektywnością ekonomiczną.

VII. Uczestnicy sesji zobowiązują Prezydium Komisji Zagospodarowania Odry Rady Naczelnej TRZZ do przedstawienia materiałów sesji Centralnemu Urzędowi Gospodarki Wodnej, Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, Sejmowej Komisji Gospodarki Morskiej i Żeglugi oraz Prezydium WRN we Wrocławiu.

111

P r o t o k ó ł

z p o s i e d z e n i a   K o m i s j i   Z a g o s p o d a -
r o w a n i a   O d r y, które odbyło się w dniu 28 I 1970 r.
w Opolu

Obecnych 10 osób wg listy obecności.

Przybyłych serdecznie przywitał Przewodniczący KZO inż. J. Kachel, który przeczytał proponowany porządek dzienny:

1. Omówienie przedsięwzięć KZO w związku z uchwałą Sesji Komisji w Sobótce.
  2. Omówienie planu pracy KZO na rok 1970 oraz sesji wiosennej.
- Dp proponowanego porządku nie zgłoszono żadnych zastrzeżeń.

Ad. 1

Treść uchwały podjętej na Sesji Komisji w Sobótce została doręczona uczestnikom narady wcześniej. J. K a c h e l zaproponował, by wypowiedziano się na następujące tematy: czy i kiedy odbyć wizytę delegacji KZO w Centralnym Urzędzie Gospodarki Wodnej i w Komisji Planowania Urzędu Rady Ministrów oraz w Ministerstwie Żeglugi w celu przekazania tym urzędom wspomnianej uchwały wraz z odpowiednim komentarzem. Wizyty te zdaniem przewodniczącego powinny dojść do skutku w miesiącu lutym. Konieczna była by również wizyta u Przewodniczącego Prezydium WRN we Wrocławiu celem ustalenia rozmiarów i terminów konferencji, zwołanej przez PWRN i KZO, przyszłych współfinansujących przedsięwzięcie budowy zbiornika w Mietkowie oraz przyszłych współużytkowników tego zbiornika - co wynika z punktu 5 wspomnianej uchwały.

Dyrektor K l i m e k z Wrocławia poinformował zebranych, że w tej sprawie odbyło się już spotkanie Komisji Ekonomicznej KW PZPR we Wrocławiu z przedstawicielami Szczecina, Zielonej Góry, Opola i Katowic. Na spotkaniu tym był też przedstawiciel CUGW-u. Niezależnie od tego w materiałach, które są do realizacji w latach

1971 - 1975, z inicjatywy KW w Katowicach stoi problem intensyfikacji zagospodarowania Odry, a w szczególności zwiększenia przewozu - za który to temat z ramienia Rządu odpowiedzialni są Minister Komunikacji i Minister Żeglugi. Trzeba by więc zdaniem dyskutanta materiały z Sesji KZO dostarczyć odpowiednim instytucjom na przestrzeli lutego, a następnie z władz centralnych pójść z nimi do władz wojewódzkich.

Dyrektor K i t a stwierdził, że władze centralne są już zapoznane z tą sprawą z grubsza. Wiodącą instytucją będzie jednak Prezydium WRN we Wrocławiu. Uważa więc, że wizytę w Warszawie powinna poprzedzić wizyta u władz Wrocławia. Znane byłoby wtedy stanowisko władz wojewódzkich, bo większość problemów pozażeglugowych będzie dotyczyła bezpośrednio władz wojewódzkich /problem wody pitnej, gospodarki komunalnej, rolnictwa, przemysłu terenowego/ a wtedy KZO miałyby ważny argument w ręce: poparcie wiodącej instytucji, PWRN. To byłoby dogodne i dla CUGW-u, bo ten różnie do tej sprawy podchodzi ze względu na środki, które w obecnej pięciolatce są znacznie ograniczone. Klimat dogodny dla tej sprawy został już zapoczątkowany w dniu wczorajszym, kiedy to odbyło się spotkanie Prezydium WRN z Egzekutywą KW PZPR z udziałem tow. Kuleszy. Jednym z pięciu poruszanych problemów był problem drogi wodnej. Tow. Kulesza stwierdził, że oczekuje konkretnego planu składającego się z trzech punktów: 1/ kwestia intensyfikacji bez środków, 2/ modernizacja do roku 1975, 3/ zamierzenia inwestycyjne, które uporządkują kompleksowo całą sprawę.

Przewodniczący KZO, J. K a c h e l stwierdził, że skoro odbyły się już narady słuszniejszym jest wcześniejsze opracowanie planu na szczeblu wojewódzkim i dopiero wtedy przekazanie go władzom centralnym.

Dyrektor K l i m e k w imieniu przedstawicieli Wrocławia obiecał,

że załatwi wizytę u Przewodniczącego Prezydium WRN Wrocławia do dnia 15 lutego. Na spotkaniu tym nastąpiłyby wstępne uzgodnienia, przedłożono by uchwałę Sesji KZO w Sobótce, należało by również ustalić termin spotkania przyszłego, już roboczego.

Przewodniczący J. K a c h e l zaproponował skład delegacji na rozmowy wstępne we Wrocławiu, który przyjęto bez zastrzeżeń:

1. Dyr. Kita,
2. poseł Ostapczuk,
3. prof. J. Kokot,
4. inż. J. Kachel

Dyrektor K l i m e k z kolei przedstawił proponowany skład delegacji na rozmowy w Komisji Planowania i w CUGW- u, który również przyjęto bez zastrzeżeń:

poseł Grzbieła
poseł Ostapczuk
inż. J. Kachel

Dyr. Klimek stwierdził ponadto, iż Ministerstwo Żeglugi jest jak najbardziej za realizacją tego przedsięwzięcia. Na ten temat ukazał się bowiem artykuł w "Dolnośląskim Przeglądzie Gospodarczym" po Sesji w Sobótce zatytułowany: "Co będzie z Mietkowem?" CUGW wydał już decyzję do kontynuowania dokumentacji z własnych środków. Ciąg pracy został zapewniony. W roku 1973 dokumentacja ma być gotowa. Do rozpoczęcia budowy konieczna jest jednak pomoc finansowa innych resortów. Na spotkaniu u Przewodniczącego PWRN miasta Wrocławia można więc poruszyć sprawę zorganizowania spotkania odpowiedzialnych przedstawicieli resortów / np. dyrektorzy departamentów inwestycyjnych czy finansowych/.

Przewodniczący zwrócił się z prośbą do kol. A. Sitarskiej z prośbą o przygotowanie na firmówce pełnego brzmienia uchwały w Sobótce wraz z odpowiednimi naszymi komentarzami i postulatami celem wręczenia tego dokumentu Przewodniczącemu PWRN we Wrocławiu.

Ad. 2

Przewodniczący KZO J. Kachel zaproponował zwołanie w ramach obchodów XIII Tygodnia ZZiP plenarnego posiedzenia KZO w Kędzierzynie. Ponieważ w tym czasie ma nastąpić otwarcie uroczyste odnogi kanału Kędzierzyńskiego do Zakładów Azotowych łącznie z portem - J. Kachel zaproponował, by tematem posiedzenia plenarnego była sprawa intensyfikacji transportu ~~śródlądowymi~~ śródlądowymi drogami wodnymi, a sama sesja by odbyła się w przeddzień przekazania do eksploatacji tej odnogi. Na tym posiedzeniu można też poruszyć sprawę poprowadzenia kanału do granicy Czechosłowacji, a wtedy wyjdzie sprawa budowy zbiornika retencyjnego pod Raciborzem, rozbudowy dróg śródlądowych wodnych.

J. inz
Dyrektor Miłkowski na podstawie swej rozmowy z dyrektorem Kosteckim poinformował zebranych o tym, że inwestorem zastępczym budowy kanału w Kędzierzynie jest Zarząd Inwestycji Zabudowy Dorzecza Górnej Odry. Złe warunki atmosferyczne, ostra zima, spowodowały opóźnienie prac przy budowie kanału. Próba techniczna, która odbyła się w dniu 3 XII ub. r. przebiegła pomyślnie, pozostały jedynie drobne uzupełnienia. Natomiast sam teren portu nie jest zagospodarowany, brakuje robót makijażowych, trzeba dokończyć kładzenie nawierzchni na drogach. W chwili oddania w maju do użytku kanału nie będzie to jeszcze obiekt w pełni gotowy, wyposażeniem portu będzie tylko jeden żuraw bramowy, nie będzie urządzeń dosyłowych z magazynu do portu - te prace opóźnią się o półtora roku ze względów finansowych.

Dyrektor Kostecki upoważnił dyskutanta do przekazania informacji o tym, że Prezes CUGW-u proponuje połączenie uroczystości w Kędzierzynie z obchodami 25-lecia powrotu Ziemi Zachodnich do Macierzy i dlatego ustalono datę otwarcia kanału na dzień 9 maja. W uroczystościach w Kędzierzynie weźmie udział Minister Radliński, prezes CUGW-u. Na dzień 9 maja roboty będą wykonane.

Wydział Ekonomiczny KW PZPR w Opolu proponuje ponadto połączenie tej uroczystości z Katowicami, które domagają się usilnie nowego portu węglowego przy równoczesnym wykorzystaniu powrotnych pociągów, późno powracających, linii płaskowych. Górnictwo węglowe zainteresowane jest przedłużeniem kanału kędzierzyńskiego nie do Raciborza, a do Rybnika. Problem ten omawiała KZO na swej sesji w Katowicach w 1967 r. I właśnie pod tym kątem należałoby połączyć uroczystość z władzami katowickimi, gdyż jest to pierwszy krok zrobiony w kierunku drogi wodnej do Rybnika. Będzie to więc święto wspólne dwu województw. Inwestor chętnie widzi również włączenie się do tej uroczystości TRZZ - i to zarówno przez dekorację działaczy odrzańskich odznaką TRZZ, jak i udziale w imprezach. Uroczystość w Kędzierzynie będzie finansowana przez Azoty w Kędzierzynie i CUGW.

Ustalono, że posiedzenie plenarne KZO odbędzie się w dniu 8 maja o godz. 11.00. Dyrektor K i t a zaproponował dwa referaty: jeden będący podsumowaniem pierwszego okresu działalności kanału Kędzierzyńskiego / robota polityczna, gdyż to pierwszy kanał śeglugowy, przemysłowy wybudowany po wojnie w Polsce/, można tu powrócić do głosu doc. Dopierały ze Szczecina z sesji KZO w Kętrzynie, który mówił o zainteresowaniu Szczecina kanałem Odra-Dunaj; i drugi referat poruszający sprawę połączenia Odry z ROW-em co spowoduje intensyfikację wywozu węgla i ładunków z Górnego Śląska. Dyr. Kita zaproponował, by autorem referatu był prof. Kokot. Przewodniczący J. Kachel zaproponował, by drugim referentem był dyr. Miłkowski. Podstawowe referaty sesji wydać należy w kolejnym "Zeszycie Odrzańskim", które sfinansowanie można zaproponować Azotom w Kędzierzynie.

Poseł G r z b i e l a potwierdził silne zainteresowanie województwa katowickiego rozbudową kanału kędzierzyńskiego. Sprawa ta będzie jeszcze przedmiotem obrad Sejmowej Komisji Gospodarki Morskiej. W referacie plenarnego posiedzenia KZO w Kędzierzynie

należy wyeksponować sprawę podłączenia ROW-u do drogi wodnej Odry. Zdaniem dyskutanta zbyt jest mówienie o kanale Odra-Dunaj, gdyż w obecnej chwili nie ma odpowiedniego klimatu do realizacji tej sprawy.

Kol. Alina S i t a r s k a poinformowała KZO o tym, że Sekretariat RN TRZZ przewidział sesję plenarną KZO na temat zagospodarowania powiatów nadodrzańskich, której odbycie uznał za bardzo celowe. Współorganizatorem sesji mógłby być Instytut Śląski w Opolu, co napewno podniesie rangę tej sesji.

Ze względu na ograniczanie środków finansowych koszty podróży będą realizowane w mniejszym stopniu niż dotychczas i dlatego kol. Sitarska zwróciła się z prośbą do uczestników Komisji o realizowanie w miarę możliwości delegacji na miejscu, w swoim zakładzie pracy, Środki finansowe na opracowanie referatów będą zapewnione. Zwróciła się ponadto z prośbą do Komisji, by ściśle Prezydium KZO zechciało złożyć wizytę w Sekretariacie RN w Warszawie celem dokładnego poinformowania Rady Naczelnej o swoich zamierzeniach i przedsięwzięciach.

Dyrektor Miłkowski zaproponował, by sprawę Kędzierzyna na sesji plenarnej KZO pokazać szerzej skoro materiały sesji mają być później wydane przez "Azoty" w "Zeszytach Odrzańskich" - a dzięki temu będzie to forma dokumentu /ilustracja fotograficzna, dokumentacja kanału/

Poseł G a ł ą z k a stwierdził, że oba referaty sesji kędzierzyńskiej dadzą w sumie całość zagadnienia w aspekcie technicznym, ekonomicznym i problemowym. Budowa kanału kędzierzyńskiego jest uzasadniona ze względu na małą przepustowość pociągów i wagonów towarowych przez dworce okręgu śląskiego, co w szczególności dało się we znaki w ostatnim okresie ze względu na bardzo złe warunki atmosferyczne.

Posel G r z b i e l a stwierdził, że uwaga KZO skupia się głównie na Odrze jako drodze wodnej. Odra spełnia jednak i inne zadania: zaopatruje kraj w wodę, przejmując wody powodziowe - warto więc i te sprawy ukazać, Odrę jako zlewnię wody. W tym kierunku prace są prowadzone, np. zbiorniki. Jest ich wprawdzie stosunkowo dużo, ale pojemność tych zbiorników jest mała.

Dyrektor M i ł k o w s k i proponował, by otmarcie kanału kędzierzyńskiego włączyć do planu imprez centralnych.

Przewodniczący K a c h e l powrócił ponownie do sprawy sesji plenarnej KZO w maju i proponował, by organizatorami sesji obok KZP był Instytut Śląski w Opolu i Śląski Instytut Naukowy w Katowicach. Zwrócił się do przedstawicieli Wrocławia z prośbą, by powiadomili swe władze o imprezie w Kędzierzynie w dniu 9 maja. Prezydium WEN i KW PZPR w Opolu powiadomi ob. Kachel. Dyrektor Kita przekaze informacje o tej imprezie w Warszawie, a poseł Grzbiela powiadomi KW PZPR w Katowicach oraz zapozna z tym Komisję Sejmową. Dzięki tej wielostronnej informacji będzie można zapewnić imprezie odpowiednią rangę.

Dyrektor M i ł k o w s k i zadeklarował się, że złoży wizytę dyrektorowi naczelnemu "Azotów" P y z i k o w s k i e m u wspólnie z posłem Grzbielą i powiadomi go o mającej się odbyć plenarnej sesji KZO w Kędzierzynie oraz zwróci się z prośbą do niego o finansowanie kolejnego wydania "Zeszytów Odrzańskich".

Przewodniczący KZP inż. J. K a c h e l stwierdził, że istnieją warunki ku temu, by wrócić do sprawy retencji w górnym dorzeczu Odry, tzn. do sprawy Raciborza. W czasie trwania sesji KZO w Sobótce mgr Klus z Opola poinformował ob. Kachla o tym, że sprawa Raciborza jest bardzo aktualna, gdyż na terenie przyszłego zbiornika następuje, hamowana co prawda, ale stała zabudowa. Nie można dalej odsuwać tych spraw, trzeba doprowadzić do podjęcia jakiejś decyzji w tej sprawie, gdyż wtedy będzie można gospodarować w tym

rejonie odpowiednio ustawić. Władze Opolszczyzny, zdaniem ob. Kachla, widziałyby celowość postawienia ponownego tej sprawy. Przewodniczący zaproponował więc, by taką tematykę dla Komisji przewidzieć na II półroczu 1970 r. Sprawę aktywizacji małych miasteczek w dorzeczu Odry, która była już poruszana na sesji w Kostrzynie, należałoby również w tym okresie omówić.

Kol. A. S i t a r s k a powiadomiła Komisję o tym, że stanowisko Rady Naczelnej jest za podjęciem drugiego tematu, co na obchody 25-lecia byłoby najlepszym akcentem. Sprawa aktywizacji małych miasteczek byłaby i z tego względu ciekawa, że ~~możliwe~~ przeprowadzić by można pewne porównanie pomiędzy tym co się zrealizowało od poprzedniego posiedzenia w Kostrzynie, od którego upłynęło już sześć lat, a tym co należy jeszcze w tej materii zrobić.

Poseł G r z b i e l a przyłączył się do zdania p. Sitarskiej, uważa on bowiem, że sprawy zbiornika w Raciborzu nie należy obecnie forsować. W obecnej sytuacji nie wiadomo czy w ogóle ta sprawa wyjdzie, odchodzi się bowiem od koncepcji zbiornikowej, poza zbiornikiem w Czarnym Dunajcu, a przechodzi do budowy zbiorników dużo mniejszych. Koncentrować się należy więc na małych zbiornikach, takich jak Mietków.

Dyrektor M i ł k o w s k i również wypowiedział się za tematyką sesji poświęconą sprawie aktywizacji małych miasteczek w dorzeczu Odry. Ponadto zasugerował, by województwo zielonogórskie, jako najbardziej zainteresowane, przygotowało na tę sesję sprawę wpływu Odry na rozwój przemysłowy regionu. Dyrektor również uważa, że sprawa zbiornika w Raciborzu w tym pięcioleciu napewno dalej się nie posunie. Sprawą tą można się więc zająć w 1971 roku.

Komisja postanowiła wobec tego powrócić na swej sesji w II półroczu do tematu poruszanego już w Kostrzynie i prosić woj. zielonogórskie o współpracę. Ustalono ponadto, że Komisje Planowania Szczecina, Zielonej Góry i Wrocławia przygotowują na tę sesję komunikaty.

Dyrektor Miłkowski zwrócił uwagę zebranych na jeszcze jedną sprawę, na Wrocław jako centrum zagadnień żeglugowo-wodnych. Zdaniem dyskutanta ten temat winien również znaleźć swe odbicie na forum sesji. Należy zwrócić uwagę na to, że w małych miasteczkach brak jest kadry specjalistycznej, głównie hydrotechników. Hydroprojekt we Wrocławiu na przykład obsługiwany jest przez meliorantów kończących uczelnie rolnicze, doszło więc do paradoksalnej sytuacji, kiedy rolnicy zajmują się Odrą i hydroprojektami. Projekty zabudowy rejonów górskich opracowuje na przykład Gdańsk, co zdaniem mówcy jest nonsensem.

Na zakończenie swego posiedzenia Komisja ustaliła tematy sesji plenarnej w Kędzierzynie, które ko. A. Sitarska zobowiązała się przekazać Prezydium Rady Naczelnej w Warszawie. Tematy te brzmią następująco:

1. Intensyfikacja transportu śródlądowego na przykładzie Kędzierzyna - ref. przygotowuje dr Miłkowski
2. Polityczne i gospodarcze znaczenie Odry - ref. przygotowuje prof. J. Kokot.

Na zakończenie posiedzenia przewodniczący J. Kachel serdecznie pożegnał przybyłych i podziękował im za udział w posiedzeniu.

Protokółowała

/mgr Janina Hajduk-Wtorkiewicz/

2
70
130
P R O T O K Ó Ł

z posiedzenia Prezydium Komisji Zagospodarowania Odry
w dniu 7 listopada 1970 r. w Opolu

Przewodniczący Komisji inż. Józef Kachel serdecznie powitał przybyłych i przedstawił porządek obrad. Prezydium na swym posiedzeniu ma postanowić o zakończeniu prac Komisji. Wprowadzając do tego zagadnienia inż. J. Kachel stwierdził, że w związku z mającym nastąpić rozwiązaniem TRZZ w skali krajowej / dnia 6 grudnia na Krajowym Zjeździe Delegatów/, wszystkie Komisje działające przy Radzie Naczelnej TRZZ podejmą do tego czasu podobne postanowienia. Komisja Zagospodarowania Odry przy Radzie Naczelnej TRZZ była Komisją specjalistyczną o ściśle określonej tematyce. Przez 13 lat swego społecznego działania skupiła się wokół realizacji zadań postawionych w 1957 roku. Spośród Komisji Rady Naczelnej TRZZ, Komisja Zagospodarowania Odry wniosła bardzo poważny wkład w dzieło rozwoju Ziemi Zachodnich, zaktywizowania pięciu województw położonych nad Odrą. W świetle tego wszyscy członkowie KZO mają pełne poczucie satysfakcji z dobrze spełnionych obowiązków społecznych. W pracach Komisji pracowali fachowcy od spraw wodnych, żeglugi śródlądowej, a obok nich wysokiej klasy naukowcy i działacze społeczni, którzy pracowali nad Odrą w okresie międzywojennym i bardzo byli przywiązani do ziem nad Odrą. Ci wszyscy działacze wypracowali sobie korzystny styl pracy, dzięki czemu konsekwentnie i z powodzeniem można było realizować program Komisji.

Z kolei inż. J. Kachel poinformował zebranych o przeprowadzonych wstępnie przez niego rozmowach z Prezydium Rady Naczelnej w sprawie przyszłości społecznego działania na rzecz dalszego zagospodarowania Odry, dalszej aktywizacji żeglugi śródlądowej.

Wszyscy zgodni są co do tego, że należy poszukiwać możliwości kontynuowania tej działalności po rozwiązaniu TRZZ. Problem Odry jest stale jeszcze bardzo żywotnym problemem, a osiągnięcia i rodzaj pracy KZO tak wielkie, że niepowetowaną stratą była by rezygnacja ze społecznego działania na rzecz dalszej aktywizacji dorzecza Odry.

Prezydium Rady Naczelnej TRZZ proponuje kontynuowanie działalności o problematyce Odry przy Instytucie Śląskim w Opolu. Instytut Śląski wprowadził do planu badań tematykę Odry, wstępne rozmowy w tej sprawie z Instytutem były już przeprowadzone przez J. Machno. Inż. J. Kachel przedstawił tę propozycję Rady Naczelnej pod dyskusję. Instytut Śląski zlokalizowany nad Odrą, byłby tą najbardziej właściwą instytucją dla kontynuowania pracy społecznej na rzecz Odry.

Inż. J. Kachel zaproponował również, by Prezydium wypowiedziało się w sprawie podziękowań członkom i sympatykom KZO za społeczny wkład pracy w działalność Komisji w przeciągu całego okresu jej istnienia.

Ze względu na bogaty dorobek KZO, na co znajdują się liczne dokumenty i materiały, słuszniejszym było by przekazanie ich nie do Archiwum Państwowego, ale do Instytutu Śląskiego w Opolu, kontynuatora pracy w tej dziedzinie. Dotyczyłoby to również i dorobku wydawniczego. Przewodniczący inż. J. Kachel prosi, o wypowiedzianie się w tej sprawie.

poseł Jan Gałazka

stwierdził, że podstawowym kryterium na społeczną potrzebę takiej działalności, jaką od 13 lat prowadzi KZO, jest żywotność tej Komisji. Na osiągnięcia KZOłożyły się Wysoki poziom naukowy prac, bogate doświadczenia i głębokie patriotyczne zaangażowanie ofiarnych członków Komisji. Dyskutant stwierdził, że kontynuowanie

132

tej działalności w nowych formach organizacyjnych, przekazanie dorobku, dokumentów, doświadczeń i wydawnictw - sukcesorowi -, jest bardzo celowe i wysoce uzasadnione. Szczególnie mówca podkreślił konieczność przekazania dokumentów KZO do Instytutu Śląskiego w Opolu, ze względu na ich wagę i przydatność. Zdaniem dyskutanta to, że w Opolu szukano form kontynuowania działalności TRZZ, co znalazło swe sfinalizowanie w uchwale o powołaniu do życia nowego towarzystwa, kulturalno-oświatowego ziemi opolskiej - jest dodatkowym czynnikiem przemawiającym za tym, by właśnie na ziemi opolskiej znalazł się kontynuator Komisji Zagospodarowania Odry. Problematyka, którą od 13 lat zajmowała się w swych pracach Komisja, jest nadal aktualna, a społeczna działalność na rzecz Odry - nadal potrzebna. Dyskutant gorąco poparł projekt przekazania KZO pod kierownictwo Instytutu Śląskiego.

Z kolei poseł J. Gałązka zwrócił uwagę na to, że należy wszystkim członkom KZO przekazać decyzję Prezydium o kontynuowaniu działalności w nowych formach organizacyjnych, by wszyscy mieli możliwość przygotowania się do ewentualnego przystąpienia w nowej, zmodyfikowanej formie, do dalszej działalności.

Na zakończenie swego wystąpienia poseł J. Gałązka podkreślił, że konieczne jest przekazanie "Zeszytów Odrzańskich" i uchwał KZO do Instytutu Śląskiego. Zagwarantuje to zabezpieczenie materiałów i swobodny dostęp do nich tych, którzy chcą z nich korzystać.

Kol. Alina Sitarska

zobowiązała się do zabezpieczenia 50 egzemplarzy "Listów-Podziękowań", jakie Rada Naczelna TRZZ wydrukowała dla swych działaczy, a które można by przesłać wszystkim członkom KZO.

mgr Maria Bzowska

stwierdziła, że kontynuowanie działalności Komisji Zagospodarowania Odry jest bardzo pożyteczne, wiele jest jeszcze bowiem do zrobienia w rejonie nadodrza. Mobilizowanie opinii publicznej dla spraw Odry jest nadal konieczne. Sprawa ochrony środowiska człowieka - poprzez raport Uthanta - postawiona została na czołowym miejscu. Dyskutantka ma jednak wątpliwości natury materialnej, czy będzie możliwe przejęcie Komisji przez placówkę naukową, która środki finansowe ma ograniczone. W związku z tym mgr M. Bzowska zwróciła się do prof. J. Kokota z zapytaniem, czy w ramach istniejących przepisów jest możliwe usytuowanie działalności społecznej w Instytucie Śląskim. Natomiast do przewodniczącego inż. J. Kachla skierowała zapytanie, czy nie ma innych organizacji społecznych, które mogłyby przejąć działalność KZO, np. NOT, lub Komitet Ochrony Środowiska przy PAN.

inż. Józef Kachel

w odpowiedzi mgr M. Bzowskiej poinformował o tym, że Rada Naczelna poszukiwała możliwości przekazania KZO i spośród kilku organizacji wybrano jednak Instytut Śląski w Opolu. W wypadku gdyby

KZO przeszła do Rady Naukowej przy resorcie żeglugi wtedy stała by się agendą resortową i zatraciłaby społeczny swój charakter pracy. Gdyby wiadomość o zakończeniu prac Komisji dotarła do nas wcześniej, wtedy można by było wcześniej rozpocząć rozmowy sondażowe. Dalsze próby pozyskania dla tematyki Odry którejś organizacji społecznej można dalej prowadzić, ale przejęłoby te próby kierownictwo Instytutu. Przewodniczący inż. J. Kachel

przeprowadził rozmowy z Wojewódzkim Komitetem Porozumiewawczym Organizacji Technicznych, który nie widzi możliwości przejęcia KZO, ze względu na odmienną strukturę panującą w NOT.

Dyrektor Tadeusz Klimek

stwierdził, że dorobek KZO jest bardzo poważny. Kontynuowanie pracy, pomnażanie dorobku KZO jest nieodzowne.

Najważniejsza jest sprawa dalszego protektora. Gdyby prof. J. Kokot zechciałby przejąć KZO, trafilibyśmy do dobrego protektora, naukowego. Wtedy Komisja działałaby na rzecz dwu resortów i z nich zapewne można by zdobyć niezbędne środki finansowe.

Dyskutant widzi głęboki sens takiego przejścia i gorąco popiera wniosek załączenia KZO z Instytutem Śląskim w Opolu.

W związku z wysłaniem podziękowań do wszystkich członków i sympatyków KZO dyr. T. Klimek podkreślił celowość tego. Ponadto zaproponował, by opracować syntezę dorobku Komisji Zagospodarowania Odry i przesłać ją do wszystkich członków KZO. W sprawozdaniu takim można zasygnalizować te sprawy, które nie zostały jeszcze rozwiązane. Byłby to jednocześnie materiał stanowiący podstawę dla dalszej pracy na rzecz Odry. Dyr. T. Klimek zgłosił swą gotowość opracowania takiej syntezy.

Ponadto dyr. T. Klimek podkreślił celowość przekazania materiałów i dokumentów KZO do Instytutu Śląskiego w Opolu. Zadeklarował pomoc ośrodka wrocławskiego przy pracach technicznych dla Instytutu.

Na zakończenie swego wystąpienia dyr. T. Klimek zgłosił wniosek zwrócenia się do Rady Naczelnej z propozycją szczególnego wyróżnienia za pracę w KZO przewodniczącego inż. J. Kachla, prof. J. Kokota, mgr M. Bzowskiej i posła J. Gałązki.

Prof. Józef Kokot

podkreślił, że działalność KZO jest nadal żywotna. W pracy Komisji realizowano zagadnienia ogólnokrajowe, chociaż zainteresowane były nimi i regiony nadodrzańskie. Ciągłe jest to jeszcze odcinek pracy przyczyniający się do kształtowania świadomości narodowej. Należy w pełni wykorzystać walory środowiska geograficznego, jakie po II wojnie światowej odziedziczyliśmy. Praca dotychczasowa Komisji nie była pracą dla Ziemi Zachodnich, ale w jednolitym organizmie państwowym pracą na Ziemiach Zachodnich. Nie cho-

dziło o protegowanie Ziemi Zachodnich, ale stworzenie walorów dla pełnego wykorzystania tych ziem dla dobra ogólnokrajowego w myśl hasła "Naród sobie samemu".

Z kolei prof. J. Kokot ustosunkował się do propozycji przejęcia przez Instytut Komisji Zagospodarowania. Przede wszystkim podkreślił, że z sugestią takiego połączenia trzeba wystąpić na ręce przewodniczącego Kuratorium Instytutu Józefa Buzińskiego. Instytut Śląski w Opolu jest stowarzyszeniem, w ramach którego powołano instytut naukowo-badawczy pod tą samą nazwą. Czym innym jest stowarzyszenie, a czym innym instytut naukowy utrzymywany przez stowarzyszenie. Przepisy dla placówek badawczych dotyczą tylko instytutu badawczego. Jako stowarzyszenie Instytut finansowany jest przez Prezydium Wojewódzkiej Rady Naukowej w Opolu oraz utrzymuje się z wpływów własnych/sprzedaż wydawnictw, prace usługowe/. W planach badawczych Instytutu figuruje problematyka odrzańska i to w wielu aspektach. Zagadnienie Odry urosło do zagadnienie instytutowego, Zakład Historii zajmuje się historią gospodarczą, obok tego Zakład Kultury, a najistotniejsze zainteresowania ma Zakład Społeczno-Ekonomiczny. Chodzi o to, by skupić się na problemach właściwej eksploatacji i ochrony środowiska naszego regionu - i tu jest miejsce do przejęcia problematyki Odry. Zakład Stosunków Międzynarodowych zajmuje się problematyką prawnopolityczną związaną z tym zagadnieniem, Gdyby sprawa przejęcia Komisji Zagospodarowania Odry była aktualna wtedy również dział wydawniczy może się do tego włączyć przejmując do kontynuowania tytuł "Zeszyty Odrzańskie".

Możliwości włączenia KZO do Instytutu Śląskiego w Opolu istnieją. Instytut Naukowo-Badawczy pewne rzeczy dotyczące tej problematyki będzie robił. Możliwe jest przejęcie również działalności społecznej, ponieważ mamy jednocześnie do czynienia

i ze stowarzyszeniem. W ramach stowarzyszenia powołano Komisję Kuratorium dla wielu spraw i w ramach takiej Komisji Kuratorium prof. J. Kokot widzi możliwość kontynuowania działalności przez Komisję Zagospodarowania Odry, lub też jako członka stowarzyszenia.

Członkowie wspierający Instytutu wnoszą składkę członkowską, dotację na cele działalności statutowej lub dotacje celowe /np. zaopatrywanie w wydawnictwa Polonii, utrzymywanie pracowni spółdzielczej/. Ta trzecia forma wspierania finansowego mogła by być wykorzystana w celu przekazania dofinansowania na rzecz działalności KZO.

Instytut Śląski w Opolu nawiąże współpracę z Komitetem Ochrony Środowiska przy PAN. Można by wtedy nawiązać tę współpracę w dwu kierunkach - w pracy naukowej i - poprzez KZO - w działalności społecznej.

Tak więc możliwości przejęcia przez Instytut Śląski w Opolu działalności Komisji Zagospodarowania Odry istnieją. Należy teraz rozważyć możliwości wciągnięcia ~~na~~ członków do kontynuowania działalności w ramach Instytutu Śląskiego, którego działalność obejmuje cały kraj.

red. Ignacy Rutkiewicz

podkreślił, że wprowadzenie Komisji do Instytutu jest bardzo trafnym wyborem: Instytut Śląski ma wyraźnie określony profil działalności, na jego czele stoi prof. J. Kokot, od wielu lat związany z tą problematyką - tym bardziej, że w statucie jest miejsce na owo dofinansowanie, o którym wspominał dyrektor T. Klimek. Wraz ze zmianą protektora ulegną zmianie zapewne i formy pracy. Sama nazwa Komisji, ponieważ jest już nieaktualna, musi ulec zmianie. Komisja miałaby inne zadania od pozostałych Komisji Instytutu. Prezydium KZO mogłoby działać bardzo operatywnie.

prof. Józef Kokot

jeszcze raz podkreślił, że przejęcie Komisji Zagospodarowania Odry przez Instytut Śląski w Opolu jest możliwe do zrealizowania zarówno w ramach statutu jak i regulaminu Komisji Kuratorium.

Przewodniczący inż. Józef Kachel

sformułował wstępnie uchwałę Prezydium:

- 1/ postanowienie o zakończeniu działalności KZO przy Radzie Naczelnej TRZZ, co związane jest z rozwiązaniem TRZZ w skali krajowej
- 2/ ponieważ tematyka Odry jest nadal aktualna postanowiono zwrócić się do Rady Naczelnej TRZZ o wystąpienie z wnioskiem do przewodniczącego kuratorium Instytutu o przejęcie przez Instytut problematyki Odry i działalności społecznej KZO, jak również działalności wydawniczej /kontynuowania serii "Zeszyty Odrzańskie"/
- 3/ przekazanie Instytutowi Śląskiemu w Opolu dokumentacji i materiałów KZO,
- 4/ przesłać wszystkim członkom i sympatykom KZO podziękowanie za społeczny wkład pracy.

Zredagowania końcowego uchwały podjęli się dyr. T. Klimek, red. I. Rutkiewicz. Ustalono, że w dniu 13 XI dyr. Klimek i przewodniczący inż. J. Kachel przedłożą w Radzie Naczelnej TRZZ w Warszawie uchwałę Prezydium KZO. Ustalono, że po zakończeniu prac reorganizacyjnych zostanie zwołany Krajowy Zjazd członków KZO, na którym powiadomi się o zmianach i zapozna ze sprawozdaniem KZO. Sprawozdanie końcowe KZO winno być również dostarczone Sekretarzom Ekonomicznym Komitetów Wojewódzkich i Prezydium Wojewódzkich Rad Narodowych miast nad Odrą, od Szczecina do Katowic. Przewodniczący inż. Józef Kachel zobowiązał się podjęcia wydrukowania sprawozdania KZO na rotapryncie. Tow. Alina Sitarska zapewniła honorarium dla osoby drukującej sprawozdanie KZO.

Prof. Józef Kokot

zapropował, by sprawozdanie KZO weszło jako wkładka do następnego "Zeszytu Odrzańskiego" i wtedy można wypłacić autorowi honorarium wg obowiązujących stawek.

Red. Ignacy Rutkiewicz

zapropował, by wspólnie z dyrektorem Klimkiem opracowanie opracowała mgr Maria Bzowska. Opracowanie winno zawierać formę charakterystyki prac podejmowanych przez KZO oraz zwrócić uwagę na zadania jeszcze nierozwiązane. Opracowanie to winien krytycznie na zakończenie przejrzeć prof. J. Kokot.

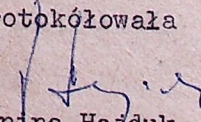
Na zakończenie posiedzenia przewodniczący inż. J. Kachel wręczył prof. Józefowi Kokotowi "List-Podziękowanie" przyznany mu przez Prezydium Rady Naczelnej TRZZ.

Z kolei ogłoszono przerwę w obradach, w czasie której dyr. T. Klimek i red. I. Rutkiewicz opracowali redakcyjnie ~~zprk~~ uchwałę Prezydium KZO, która stanowi załącznik do protokołu.

Postanowiono przesłać uchwałę do wiadomości i ewentualnych uwag wszystkim członkom Prezydium Komisji Zagospodarowania Odry.

Na tym posiedzenie zakończone.

Protokółowała

Janina Hajduk

A 1530
vol. 1